

„[...] eu sunt Dragoș Andrei a lui Nistoru lui Patric a Birăului, iar mama este Regina Coltarului din Văleni. Nu a fost alegerea mea, a fost destinul meu să vin în lume

„Sînt suflet în sufletul neamului meu”

ANDREI DRAGOȘ - 65

„Sînt suflet în sufletul neamului meu” – ANDREI DRAGOȘ - 65

în copilărie ca cîntecul exprimi cel mai profund dragoste de glia străluc

„Sînt suflet în sufletul neamului meu”

ANDREI DRAGOȘ - 65

Volum omagial editat de redacția revistei
„Bibliotheca septentrionalis”
coordonat de
Angela-Monica JUCAN și Adrian POP

Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare
2012

Lucrare apărută în cadrul Programului cultural

Maramureșul perpetuu

Seria: Personalități maramureșene – Aniversări

Coordonator: **dr. TEODOR ARDELEAN**

Mulțumiri Doamnei director Iuliana Dăncuș pentru ajutorul acordat.

„Sînt suflet în sufletul neamului meu” : Andrei

Dragoș – 65 / volum omagial editat de redacția revistei „Bibliotheca septentrionalis” coordonat de Angela-Monica Jucan, Adrian Pop. – Baia Mare : Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, 2012.

162 p., il.

ISBN 978-973-1748-40-5

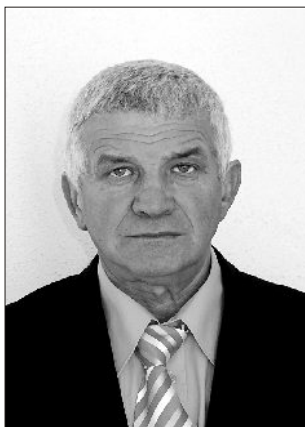
781.6(498.41) Dragoș, Andrei

784.5(498.41 Finteușu Mare)

929 Dragoș, Andrei

I. Jucan, Angela-Monica (coord.) II. Pop, Adrian (coord.)

Tehnoredactare și coperta: Firuța Șomcutean

*M-au botezat
în 30 noiembrie
1947, în ziua
Sfântului
Apostol Andrei,
punându-mi
numele Andrei*

*V*enirea unui urmaș într-o familie de români este o mare bucurie, așa a fost și în familia noastră la venirea mea pe lume, deoarece momentul a fost așteptat șapte ani.

Părinții: tatăl meu, Dragoș Nistor a lui Patricu Birăului din Finteușu Mare, s-a căsătorit cu Pintilie Reghina a Țilii Coltanului din Vălenii Șomcutei în 8 noiembrie 1940, în ziua Sfinților Arhangheli Mihail și Gavriil. Așa cum era tradiția - mirele însoțit de alaiul său mergea după mireasă -, au plecat la Văleni unde a avut loc cununia religioasă și masa la mireasă. După masă au revenit cu carele cu cai spre Finteuș. Când au trecut prin Șomcuta, fiind sub influența horincii din Văleni, au gândit că ar fi bine să cînte ceva patriotic. Organele de represiune hortiste au luat măsura de reținere a făptașilor, aplicîndu-le corecția

cuvinită și apoi eliberându-i. Acest mariaj a fost posibil deoarece unchiul tatălui meu din partea bunicii, Andrei Grobei, era învățător în Vălenii Șomcutei și a făcut posibilă întinirea dintre cei doi tineri și familiile acestora, iar tatăl meu era un talent de excepție, cânta și dansa extraordinar și manifesta o prietenie și bună-tate ieșite din comun.

Doresc să amintesc aici câteva lucruri despre bunicii mei din partea tatălui.

Străbunicul meu din partea bunicului, Andrei Dragoș, birăul satului la sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX, a fost un om înțelept și bogat – spiritual nu material, a avut opt copii – trei băieți: Patric, Nistor și Ioan, și cinci fete: Zina, Eudochia, Nastasia, Emilia și Mura.

Ion moare tânăr, iar ceilalți s-au căsătorit – Patric, bunicul meu, cu Maria lui Timofia Pantii, Nistor, care a devenit învățător și primul dirijor al corului din Finteuș, cu Eudochia lui Gusti lui Văsăl, Zina cu Șimonu lui Anane, Eudochia cu Ionu lui Ghiran, Nastasia cu Victoru lui Găvrilă, Emilia cu Nisu Carolinii, Mura rămîne necăsătorită.

Străbunicul meu din partea bunicii, Grobei Timofie a Pantii, a avut trei urmași: Ion (Moșucu), diacul bisericii, căsătorit cu Anica Zinii lui Roman, din această căsătorie a avut o fiică, Iuliana, soția Anica moare tânără, iar Moșucu se recăsătorește cu Anica lui Nistoru Bobului (Boboaia) cum o alintam noi, din această căsătorie nu a avut urmași; Andrei care s-a căsătorit cu Saveta lui Gusti lui Văsăl, devenind cumnat cu învățătorul Nistor Dragoș, el ajunge învățător în Vălenii Șomcutei unde activează pînă la sfârșitul anului 1940, cînd pleacă în refugiu la Lugoj, se în-

Sînt suflet în sufletul neamului meu

toarce din refugiu la sfârșitul războiului și este numit director la Școala nr. 2 din Baia Mare, de unde se pensionează, are doi copii: Melania, căsătorită cu medicul Vasile Bota, și Virgil care devine inginer; și Maria, bunica mea, care a avut doi copii: pe mătușa Anica, căsătorită în Finteușu Mic cu Dănuț Ioan (Burjuiu), și pe tatăl meu, Nistor.

M-am născut în 17 noiembrie 1947, an foarte secetos, încît iarba de pe cîmp s-a uscat, iar animalele au mîncat frunză de pe stejarii tineri din pădurea Stejaru care în vremea respectivă era tînără și se puteau apleca copacii ca animalele să ajungă la frunză, iar peste iarnă s-a ajuns să se dezvelească șurile și paietele au fost folosite la hrana animalelor.

Dacă la venirea mea pe lume a fost atîta bucurie, m-au botezat în 30 noiembrie 1947, în ziua Sfântului Apostol Andrei, punîndu-mi numele Andrei. Uspățul a fost așa de mare, încît în final s-a ajuns ca doctorul Victor Dragoș medic la Tîrgu Lăpuș, verișor primar cu tata, să trimită cocia (caleașca) după Gheorghe a Negrii, tatăl lui Victor Negrea, vestitul violonist al Țării Chioarului, să le cînte să poată juca, cu totul că erau în plin Post al Crăciunului, dar asemenea evenimente s-au întîmplat frecvent la casa noastră cînd veneau muzicanții să ne cînte.

În 1951, în 25 septembrie, se naște fratele meu Valeriu-Nistor.

Copilăria a fost la fel ca a tuturor copiilor de la sat, părinții așteptau cu nerăbdare să creștem să putem fi folosiți la îngrijitul vacilor sau al porcilor, să contribuim cu ceva în cadrul familiei; țara trecînd prin criza materială de după cel de-al doilea război mondial, era etapa instaurării regimului democrat popu-

lar (comunismul) în România, cînd în magazine totul era restricționat, iar produsele țărănilor erau preluate de stat sub formă de cote și trimise în URSS sub forma despăgubirilor de război. Țin bine minte că majoritatea îmbrăcămintei era confecționată de mamele noastre la războiul de țesut, iar încălțămîntea de bază era opinca.

În septembrie 1954 am început clasa I într-o cameră din casa lui Coteț Nisu Carolinii (în perioada 1951-1962, școala din Finteuș nu dispunea de spațiu, școala veche fiind demolată, iar școala nouă nu era finalizată), eram 17 colegi, clasa a II-a am făcut-o în casa lui Munteanu Dionisie a lui Anane, clasa a III-a și a IV-a am făcut-o în casa lui Barbu Catița lui Miloș. După cele patru clase care se făceau atunci în Finteuș, patru dintre noi - Dragoș Maria, Cote Timofie, Coteț Doina și eu - am făcut șapte clase și liceul la Șomcuta Mare în perioada 1958-1965. În această perioadă făceam naveta la școală pe jos, apoi cu bicicleta, iar în perioadele cu multă zăpadă și ger stăteam la internat. Și la Șomcuta spațiul de școlarizare și cazare era o mare problemă, pînă la darea în folosință a noii construcții de pe str. Someșului.

În perioada liceului, am activat în corul condus de prof. Ioan Andreicuț și în echipa de dansuri instruită de Nicolae Nistor, învățător la Curtuiuşu Mare.

În clasa a IX-a, prof. Leontin Domide a selectat patru elevi care să facă parte din cercul foto, printre ei eram și eu, laboratorul avea o dotare modernă și foarte bună, iar preocuparea noastră depășea de multe ori normalul, neglijînd pregătirea lecțiilor curente. Eram foarte preocupat de acest domeniu, reușind ca în clasa a XI-a să realizez un scurt filmuleț,

Sînt suflet în sufletul neamului meu

„Ceremonial de înmormântare la români în Țara Chioarului”, materialul fiind realizat în Finteușu Mare la înmormântarea preotesei Pinteș Cornelia. Cu acest film aveam intenția să mă prezint la admitere la IATC din București, dar ce să caute un copil de țărani din Maramureș acolo!

În 2 septembrie 1965 am început examenul de admitere la Medicină veterinară de la Cluj, în 5 septembrie, în timpul probei scrise la chimie, mi s-a perforat apendicele și am fost internat de urgență la Clinica de Chirurgie din Cluj, fiind operat, apoi, tratat cu neglijență, am făcut peritonită și perioada de spitalizare a durat o lună.

În 10 octombrie 1965 m-am angajat învățător suplinitor la Școala din Fărcașa, predînd la clasa a III-a. Colectivul didactic condus de prof. Viorel Pop m-a primit cu multă căldură, ajutîndu-mă să deprind tainele educației, m-au molipsit cu acest microb al formării de oameni. După refacerea stării de sănătate, am început să pregătesc cu elevii clasei mele o echipă de dansuri populare după modelul de la liceu. În mai 1966 am ajuns cu ei la un concurs la Șomcuta Mare, care era centrul raional. În luna noiembrie, din salariul realizat, mi-am cumpărat prima chitară și am început să învăț singur după metodă.

În septembrie 1966 am intrat la Institutul de doi ani de învățători de la Sighet, dar, cum acesta nu scutea de serviciul militar, în octombrie am fost încorporat și am satisfăcut serviciul militar la Unitatea 1185 din Timișoara. La mijlocul lunii decembrie, am fost trimis la Alba Iulia la școala de comandanți de plutoane specialitatea „Pionieri”. Comandantul meu de pluton, locotenentul Marin Șchiopu originar din

Și-i cânt bucuria și-amarul

Vîlcea, era mare iubitor de dans popular, așa că în perioada șederii mele la Alba Iulia, pînă în iunie 1966, am făcut parte din ansamblul de dansuri populare de la Casa Armatei din Alba Iulia.

M-am eliberat în ianuarie 1968 și am început pregătirea pentru admitere la Facultatea de Științe Naturale și Agricole a Institutului Pedagogic de trei ani din Baia Mare, am fost admis cu medie foarte mare și, începînd cu 1 octombrie 1968, am fost studentul acestei instituții de învățămînt timp de trei ani, devenind profesor de biologie. În noiembrie 1968, împreună cu patru colegi de Institut, am înființat prima formație de muzică ușoară, „Exotus”, din care făceau parte Francisk Rakozî chitară solo, Mircea Covaci chitară bas, Pavelea Ioan claviton, Dorel Todea tobe (care a renunțat și a fost înlocuit cu Andrei Pandi), Dragomir Ignat clarinet și Andrei Dragoș chitară armonie și solist vocal. Această trupă a ființat cu unele modificări pînă am absolvit facultatea, în anul 1971, și cînta în fiecare sîmbătă seara la balul studenților, care se organiza în cantina Institutului. Sîmbătă după-masă, de două ori pe lună, cîntam la întrunirile elevilor de la Liceul Industrial Minier. Noi, cei din orchestră, eram privilegiați, reușind să ne facem foarte multe cunoștințe între tinerii intelectuali din oraș care frecventau balurile studențești. În această perioadă răspundeam și de înregistrarea și transmiterea la stația de radioficare a Institutului a emisiunii „Gaudeamus”.

Am fost repartizat profesor la Școala din Săpînța, unde am realizat cu elevii o seră, iar împreună cu Todor Adalbert, profesor de muzică, am înființat o

Sînt suflet în sufletul neamului meu

orchestră și un ansamblu folcloric la Cooperativa Meșteșugărească „Deservirea” din Sighetu Marmației.

În iulie 1972, m-am căsătorit cu Maria Ilieș, profesoară de limba română.

În perioada 1 septembrie 1972 - 31 august 1974, am funcționat ca profesor de biologie la școala din Curtuișu Mare. Aici am reînființat echipa de dansuri de la școală, cu care în aprilie 1974 am realizat prima emisiune la TVR, și cercul de speologie „Cutezătorii Chioarului”, cu care am explorat fenomenele carstice din Chioar. Rezultatul activității a fost prezentat în comunicări la sesiunile de referate și comunicări științifice ale cadrelor didactice la nivel județean.

În 1 septembrie 1974 am fost adus la Finteușu Mare ca director al școlii, de unde m-am pensionat în 1 octombrie 2010. Am fost directorul acestei instituții în perioadele 1974-1980 și 1997-2010. Beneficiind de sprijinul I.S.J. Maramureș, al Primăriei Șomcuta Mare, am reușit în scurt timp să dotez școala cu mobilier școlar de ultimă generație și mijloace didactice, școala devenind etalon în mediul rural, loc de desfășurare a multor schimburi de experiență cu directorii.

În octombrie 1974, am înființat Ansamblul folcloric „Stejarul”, cu scopul de a culege, conserva și valorifica scenic arta populară din nord-vestul României. Cu acest colectiv artistic am reprezentat cultura tradițională pe scene din România, Letonia, Polonia, Ungaria, Elveția și Italia.

Din 1963, fac parte din corul din Finteușu Mare, la care am renunțat în perioada studenției și am revenit în 1972, avîndu-l ca dirijor pe învățătorul Valeriu Coteți.

În august 1976, vine dirijor la Finteuș prof. Valentin Băințan, care, prin perseverență și muncă

susținută, face din această formație corală un etalon național. Se repetă serios, și rezultatele nu se lasă așteptate. În aprilie 1978, vine la Finteuș poetul Adrian Păunescu, în calitate de realizator al emisiunii „Antena vă aparține”. Am prezentat cîntece din repertoriu, dar poetul a replicat că sunt la fel ca cele auzite în altă parte. În momentul respectiv, Pop Gheorghe, prim-secretar al PCR Maramureș, care-l însoțea pe poet, se adresează dirijorului: Valentine! Cîntă ce cîntăm cînd suntem numai noi. S-a dat tonul la cîntec și din piepturile finteușenilor a răsunat... „Treceți, batalioane române, Carpații”. A fost momentul relansării vechiului cîntec patriotic pe scenele României.

În 30 noiembrie 2003, la sărbătorirea a 85 de ani de activitate a corului, am dirijat primele două piese. Era necesară o înlocuire a domnului Băințan, care, din cauza stării de sănătate, nu mai putea face deplasarea la Finteuș pentru pregătirea corului. Mulți colegi nu aveau încredere în reușită, nici eu nu eram sută la sută convins că voi reuși, dar cine are credință și perseverează are șansă. Au trecut nouă ani în care am promovat prin cîntec dragostea de neam și țară, de bunul Dumnezeu, prin cîntec.

Andrei DRAGOȘ

Sînt suflet în sufletul neamului meu

În spirit șagunian autentic!

*D*acă știm să privim cu înțelepciune și spirit de alteritate, viața ne rezervă imense posibilități de a excela în domenii cu performanțe deosebite. Iar dacă avem și privilegiul să fim contemporani cu evenimente și fenomene de mare și adevărată substanță publică, totul devine mai îmbelșugat și mai expresiv.

Așa încerc să privesc, în contextul cel mai pertinent cu putință, viața și jertfelnicile de viață ale profesorului ANDREI DRAGOȘ de la Finteușu Mare. Profesorul, animatorul, gospodarul cultural, întreprinzătorul artistic, însuflețitorul, învrednicitorul, dinamizatorul... Păzitorul de „far”, căci la mijloc e vorba de lumină, de foarte multă lumină...

Contemporan cu cel mai interesant și mai important fenomen cultural așezat la intersecția bărbăției adevărate și culturii autentice – am numit astfel CORUL BĂRBĂTESC DIN FINTEUȘU MARE – Andrei Dragoș a devenit încet și sigur, din simplu participant, contributor esențial. Iar când viața a crezut de cuviință, după ce sufletul renumitului dirijor Valentin Băințan a fost chemat să cânte prin cerurile cele alese, a fost împuternicit și învrednicit să devină chiar dirijorul mult celebrului și mult-iubitului cor. De atunci rolul și rostul profesorului au crescut considerabil, de atunci El a devenit nu doar Persoana Cardinală, ci și Persoana Indispensabilă. Dacă repetă sau nu, dacă

Și-i cânt bucuria și-amarul

intră în spectacol pe o scenă sau alta, într-o biserică, într-o catedrală, în țară sau în străinătate, dacă vizibilitatea activității coral-patriotice a acestui grup de bărbați-excelenți-ai-neamului-românesc a crescut în vizorul public, atât în realitatea trăită, cât și în mediile moderne de informare... toate acestea, și multe altele, i se datorează lui Andrei Dragoș. Botezat inspirat de către părinți cu numele primului apostol care a încreștinat primii români, Andrei a făcut, prin exercițiul său de viață, răsplata Sa pentru darul primit, devenind el însuși un Apostol al unor cauze nobile, un fel de „bărbat al bărbaților”, cu o poziție esențială în acest minunat Fenomen de suflet românesc. Căci bărbați atât de *andreiieni* precum coriștii din Finteușu Mare nu se pot întâlni ușor în perimetrele de performanță ale culturii române adevărate.

De aceea, dar și din infinite alte pricini, mi-a fost drag Finteușu Mare! Și Gheorghe Pop! Și familia lui! Și Valentin Băințan! Și familia lui! Și toate familiile bărbaților din acest cor! Și toată familia lui Andrei Dragoș!

Și cred că fac bine că mă mărturisesc. Această mărturie și mărturisire poate fi considerată și „semnul” de „non multa... sed multam fain”. Căci Andrei Dragoș merită mult mai mult din recunoștința publică generală ce se acordă pe la noi. Plus că această recunoștință ar trebui și ea să mai crească. Aluatul e bun, plămădeala e promițătoare, nevoia de hrană sufletească certă. Iar oamenii care slujesc pe posturile excelente de *povățuitori*, *propovăduitori* și *promotori* sunt cu adevărat la sufletul românilor adevărați.

La mulți ani, Andrei! Și spiritul șagunian să te călăuzească mereu!

Dr. Teodor ARDELEAN

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Darurile primite de la Dumnezeu se cuvine să fie înmulțite și împărțite cu ceilalți

*P*rofesorul Andrei Dragoș a împlinit șase decenii și jumătate de viață. O viață pe care a închinat-o familiei mici a Domniei sale, dar mai cu seamă familiei mari, comunității în care a trăit, neamului și țării în care s-a născut și a crescut.

Dumnezeu ne dăruiește familia și părinții care ne aduc pe lume și hotărăște locul unde să ne naștem și să parcurgem toate etapele vieții. De familia în care ne-am născut, de felul în care părinții ne-au crescut și de educația pe care am primit-o de la ei și de la dascălii noștri depinde rolul și rostul nostru în societate.

În familiile creștine din Maramureș se cultivă cele mai frumoase virtuți ale neamului nostru: credința în Dumnezeu și conștiința valorilor sfinte, cultul muncii, dragostea de neam și Țară (patriotismul autentic), respectul și prețuirea față de bogăția spirituală moștenită de la strămoși prin promovarea și sporirea acesteia, statornicia și dragostea față de glia străbună și nu în ultimul rând, deschiderea fraternă către ceilalți simbolizată magistral de pridvoarele bisericilor de lemn, porțile și prispele caselor maramureșene. Aceste semințe se cultivă și aceste flori cresc în familia creștină din Maramureș.

Și-i cânt bucuria și-amarul

Într-o astfel de familie s-a născut și Profesorul Andrei Dragoș în urmă cu 65 de ani pe 17 Noiembrie 1947, în localitatea Finteușu Mare, din pământul nobil al Țării Chioarului. Și pentru că poporul nostru a învățat din cărțile sfinte că: „Dar din dar se face har”, și Profesorul Andrei Dragoș a gândit și a trăit în lumina acestui precept biblic. Tot ce a primit de la Dumnezeu în dar la venirea pe lume și tot ce a adunat ca bogăție spirituală și intelectuală prin muncă și perseverență, a împărțit cu ceilalți. Se știe că darurile primite și folosite în mod egoist și personal se împuținează și se desacralizează, în timp ce darurile primite și dăruite sporesc și se sfințesc, transformându-se în har ceresc.

Așa se explică expresia existentă în popor „este un om cu har”. Un om cu har este Profesorul Andrei Dragoș pe care l-a chemat Dumnezeu să fie dascăl de cuget și simțire românească, pe măsura alăturării celor două nume Andrei – nume de apostol și Dragoș – nume de voievod maramureșean. L-a binecuvântat Dumnezeu cu o familie frumoasă și creștină și i-a hărăzit să trăiască nu în altă parte, ci în ținutul natal.

Aici, ca învățător, profesor, director și în ultimul deceniu dirijor al celebrului cor bărbătesc din Finteușu Mare în care a și activat și pe care l-a preluat cu emoție dar cu mult curaj și bărbăție de la maestrul Valentin Băințan, a sporit cu multă hărnicie și vrednicie darurile primite și le-a dăruit la rândul domniei sale Maramureșului și maramureșenilor, Bisericii și neamului românesc.

Este o mare cinste să-l sărbătorim cum se cuvine și să-i mulțumim lui Dumnezeu pentru că l-a adus pe lume, precum și pentru darurile cu care l-a împodobit. Ne amintim acum, la ceas aniversar, de pe-

Sînt suflet în sufletul neamului meu

rinajul pe care l-am făcut împreună în Basarabia în anul 1990, de toate momentele și evenimentele importante la care am fost părtași și nu în ultimul rând de evenimentul din vara acestui an petrecut în localitatea natală Finteușu Mare (26 august 2012) cu ocazia resfințirii bisericii, când toată suflarea a fost cuprinsă de o mare bucurie, arătându-și dragostea și ospitalitatea prin felul în care am fost primiți, cu casele și porțile împodobite, bucurie pe care am trăit-o și noi din plin și am încercat la rândul-ne să o împărtășim.

A răsunat tot ținutul de glasurile bărbățești ale corului din Finteușu Mare, dirijat de Profesorul Andrei Dragoș, care a dat răspunsurile la Sfânta Liturghie în chip solemn și specific cântărilor bisericești.

Prietenii și cunoscuții, instituțiile de cultură, mai exact Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” din Baia Mare, editează cu acest prilej un volum aniversar și este un lucru laudabil și necesar. Ne alăturăm și noi acestei frumoase inițiative de recunoaștere și prețuire a valorilor Maramureșului și-i urăm Profesorului și Dirijorului Andrei Dragoș: Ani mulți cu sănătate deplină! Spor și ajutor sfânt de la Dumnezeu în lucrarea de apostolat pe care o face și îl încredințăm de aprecierea, prețuirea și cinstita noastră personală și a Bisericii noastre Ortodoxe al cărei fiu este și pe care o slujește împreună cu membrii corului din Finteușul Mare.

Baia Mare, 17 Noiembrie 2012

†Justin Hodea Sigheteanul
Arhiepiscop Vicar
al Episcopiei Maramureșului și Sătmarului

Și-i cânt bucuria și-amarul

Despre Dragoș Andrei, unul dintre străjerii identității culturale maramureșene

*C*red cu tărie că fiecare dintre noi se naște cu o misiune, chiar dacă uneori durează ani de zile sau chiar o viață până conștientizăm acest lucru. Unii dintre noi reușim să ducem la îndeplinire planul pe care Divinitatea ni l-a țesut, alții nu.

Unul dintre oamenii care au desăvârșit misiunea care le-a fost acordată de Creator este cu siguranță profesorul Dragoș Andrei. A înființat în urmă cu aproape 40 de ani Ansamblul folcloric „Stejarul”, iar în urmă cu zece ani a preluat bagheta de dirijor a Corului din Finteușu Mare. Menirea domniei sale este de a transmite mai departe generațiilor tinere cultura populară a zonei de Nord-Vest, misiune pe care până în acest moment a îndeplinit-o exemplar și am convingerea că o va face la fel până în momentul în care Dumnezeu îl va chema la El. Pentru aceasta îl asigur de tot respectul meu și de întreaga considerație.

Îmi aduc aminte de Dragoș Andrei din poveștile tatălui meu, regretatul prof. univ. dr. ing. Dorel Cherecheș, și mă bucur că în ultimii ani am avut ocazia de a-l cunoaște mai îndeaproape. Este pentru mine unul dintre oamenii cărora le putem mulțumi de

Sînt suflet în sufletul neamului meu

pe acum pentru fidelitatea și măiestria cu care păzește tradițiile și cultura noastră strămoșească, lăsată moștenire din generație în generație și pe care o dă cu foarte mare dedicare mai departe. Doar prin prisma unor asemenea oameni ne putem asigura că identitatea noastră culturală nu va pieri niciodată.

Cătălin CHERECHEȘ

Primarul Municipiului Baia Mare

Încă de la începuturi corul a servit și în biserică la Sfânta Liturghie, învățătorul Nistor Dragoș a reușit să pregătească Liturghia după Gheorghe Dima, păstrată până astăzi în ceremonialul religios. Datorită acestui fapt, de-a lungul timpului corul a fost invitat să officieze împreună cu preoții la diferite târnosiri de biserici, la sfințirea multor monumente ridicate în memoria eroilor sau a unor mari personalități: la Satulung, Mireșu Mare, Tulgheș, monumentul lui Horea la Scărișoara Nouă, monumentul lui Vasile Lucaciu de la Șișești, al lui Gheorghe Pop de Băsești, al lui Avram Iancu, I. C. Brătianu, Dragoș și Bogdan la Baia Mare, Moț Dâmbu la Suciu de Sus etc.

Și-i cânt bucuria și-amarul

La aniversarea D-lui Andrei Dragoș

*I*n luna August 1998, aflându-mă la festivalul interjudețean de folclor „Jocul de Femei” de la Zalău, în calitate de reprezentant al Centrului Național pentru Conservarea și Valorificarea Creației Populare București, am avut deosebita plăcere de a cunoaște și alte persoane ce împărtășeau sentimentul de păstrare a tradițiilor populare la fel ca și mine.

Însă persoanele ce m-au impresionat și atunci, și vorbesc cu aceeași căldură în suflet și astăzi despre ele, sunt membrii familiei Dragoș: Dragoș Andrei, Dragoș Maria și Dragoș Iuliana.

În cele câteva ore petrecute împreună atunci, am aflat faptul că Dl. Andrei Dragoș cântă de mulți ani în corul bărbătesc de la Finteușu Mare dirijat de Profesorul Valentin Băințan, cor cunoscut atât în țara noastră, cât și în străinătate.

În anul 2007, invitat de către Iuliana Dăncuș, fostă Dragoș, pentru a pune în scenă jocuri tradiționale din zona Olteniei, la ansamblul Național „Transilvania” din Baia Mare, am răspuns bucuros acestei invitații, prilej cu care am avut ocazia să aflu și faptul că din 2003 Dl. Andrei Dragoș a devenit dirijorul corului din Finteușu Mare.

Cunoscându-l mai bine de această dată, mi-am propus ca în următoarea perioadă să încep o cola-

Sînt suflet în sufletul neamului meu

borare cu Dl. Andrei. Timpul a trecut, iar în anul 2009, aflat fiind într-o cercetare alături de specialiști din Statele Unite ale Americii, Canada și Hong-Kong, am ajuns și în satul Finteușu Mare unde am avut parte de o întâmpinare tradițional românească, de un spectacol folcloric autentic, dar mai ales, lucrul ce m-a emoționat profund a fost cântecul D-lui Andrei interpretat în cadrul spectacolului.

În acea seara de vară a fost pentru întâia dată când eu l-am auzit cântând pe dansul, iar melodia ce a interpretat-o m-a emoționat și chiar de aș vrea nu pot să o mai uit. Acela a fost momentul în care am rugat-o pe Iuliana să facă în așa fel încât să imprime un CD cu mai multe piese vocale ale Dl-ului Andrei. M-am gândit în momentele acelea că și alte persoane trebuie să se bucure la auzul acelor sunete melodioase ce îți făceau inima să vibreze.

Anii au trecut, colaborarea mea cu Iuliana Dăncuș, directoare a Ansamblului Național „Transilvania” continuă și în prezent, iar ori de câte ori ajung la Baia Mare este un bun prilej de a mai povesti cu minunata familie Dragoș.

Un ultim lucru ce îmi umple sufletul de mândrie când mă gândesc la Dl. Andrei și corul de la Finteușu Mare, este acela că în anul 2011 au bucurat inimile a milioane de români prin intermediul Show-ului de televiziune, „Românii au Talent” de la PRO TV.

Îi doresc și pe această cale multă sănătate, putere de muncă și să ne mai încânte sufletele cu minunatele sale melodii ani mulți de aici înainte!

Marin BARBU

Coregraf – Centrul Național pentru Conservarea
și Valorificarea Creației Populare București

Și-i cânt bucuria și-amarul

Dăruire pentru oameni și neam

*I*n scurta noastră trecere prin această lume atât de contradictorie, e timpul să facem un popas pentru a evoca cu emoție amintiri care ne-au marcat existența. Cele mai multe amintiri trăite de noi, familia Băințan, au fost în domeniul învățământului și culturii.

Împătimit de cultură, de muzică în special, profesorul Valentin Băințan a trăit o viață autentică, atrăgând în viața spirituală oameni tineri și vârstnici din lumea rurală. Prin aspirația de a da nou sens vieții, prin muzica corală, a clădit o nouă lume bazată pe valorile culturale, patriotice și morale. Alături de familiile coriștilor din Finteușu Mare, ne-am călăuzit gândurile de reușită și împlinire prin cultură. Am reușit să cunosc majoritatea familiilor coriștilor din Finteușu Mare, în special a familiilor Nistor Dragoș, Adrian și Valer Barbu, Victor Zamfirescu, Nistor Morariu, Gheorghe Mărieș, Grigorie Muntean, Gheorghe Vălean, Vasile Coteș, Nicolae Buda, Ioan Ușă.

Întorcându-mă la anii din urmă, rețin data de 28 octombrie 1973, când am fost împreună cu soțul meu la sărbătorirea școlii din Finteușu Mare la 125 de ani de existență. Programul artistic a cuprins un montaj coral extrem de plăcut, armonios conceput, care m-a impresionat foarte mult, corul de copii fiind

Sînt suflet în sufletul neamului meu

încadrat de corul mare, ambele sub conducerea înv. Valer Coteți. Corul mare a evoluat sub conducerea lui Roman Sadoveanu.

La data de 22 august 1976, i s-a făcut soțului meu propunerea de a prelua conducerea corului bărbătesc, propunere făcută de cei mai valoroși membri ai corului, inițiatorul fiind tenorul Nistor Dragoș, tatăl actualului dirijor, prof. Andrei Dragoș.

După o muncă asiduă, cu multe repetiții și perseverență, au participat la diferite spectacole cu ocazia unor evenimente, bucurându-se de aprecieri pe plan local, național și internațional.

Am trăit alături de soțul meu, pe care l-am însoțit în multe turnee, satisfacția rezultatelor de excepție, iar în semn de prețuire le-am oferit o Carte de Onoare, în care au semnat înalte personalități ale istoriei și culturii naționale, precum Nichita Stănescu, Adrian Păunescu.

Cântecele patriotice, colindele intrate în repertoriul dirijorului au încântat auditoriul, dar mai ales cântecul *Treceți, batalioane române, Carpații!* cântat prima dată de ei după eliberare, chiar și înainte, când era interzis, însă în cercuri mai restrânse.

Ca o recunoaștere a muncii și strădaniilor dirijorului prof. Valentin Băințan, a celor 50 de ani de activitate dirijorală, 27 de ani în fruntea prestigiosului cor bărbătesc din Finteușu Mare, vrednicul său urmaș, prof. Andrei Dragoș, împreună cu formația corală, a organizat Festivalul Coral „Valentin Băințan”, ajuns la a III-a ediție.

Rezultatele muncii dirijorului prof. Andrei Dragoș din cei zece ani de când se află la conducerea

corului nu s-au lăsat așteptate, obținând numeroase premii.

Familia Dragoș, recunoscută pentru ospitalitatea și demnitatea ei, a întregit activitatea culturală din Finteușu Mare cu o echipă de dansuri populare, formată din două generații, condusă de inimoșii profesori Maria și Andrei Dragoș – dirijorul și solistul corului, împreună cu soția.

Hărnicia și talentul membrilor familiei Dragoș sunt recunoscute. Fiul lor, Nistorel, a absolvit Conservatorul, iar Iuliana conduce Ansamblul Național „Transilvania” din Baia Mare, obținând deosebite succese și aprecieri în țară și străinătate.

Cu nostalgie îmi amintesc că după îmbolnăvirea soțului meu, Corul Bărbătesc din Finteușu Mare, pe care l-a iubit atât de mult, ne-a colindat ultima dată în ziua de 21 decembrie 2009, ziua soțului meu, înainte cu patru luni de moartea lui. Dovadă grăitoare au rămas pozele cu soțul meu în mijlocul colindătorilor; deși era slăbit, a ieșit afară să-i întâmpine. Valer Dragoș, fratele dirijorului Andrei Dragoș, a pus guba lui pe umerii soțului meu, care îl numea pe Valer mâna lui dreaptă. Frumoasele colinde au fost o revelație nu numai pentru noi, ci și pentru locatarii blocului în care locuim. I-am primit în casă, tratându-i cum se cuvine, iar dirijorul Andrei Dragoș i-a urat soțului meu multă sănătate cu ocazia împlinirii a 85 de ani, încheind cu tradiționalul „La mulți ani cu sănătate”, cântat de coriști cu multă însuflețire, dar cu lacrimi în ochi. Au primit din partea soțului meu câte o carte scrisă de el, „Cântec din sufletul neamului”, iar nepoțica noastră, Manuela, le-a oferit câte un cocuț! Au plecat de la noi tot colindând, așa cum au venit, iar

Sînt suflet în sufletul neamului meu

noi am rămas cu sufletele împăcate că, de ziua lui, soțul meu a fost onorat cu această plăcută surpriză făcută de prof. Andrei Dragoș și coriștii lui.

Familia Dragoș este demnă de tot respectul nostru, prin grija purtată soțului meu în timpul cât a fost bolnav, interesându-se de starea sănătății lui, iar prof. Andrei Dragoș, în vizitele lui, încercând să-i ridice moralul prin diferite relatări despre cor, care știa că-l interesează și-i fac bine. Un mare sprijin am avut din partea distinsei familii Dragoș și la organizarea ceremonialului de înmormântare a soțului meu, precum și a parastaselor de pomenire. Le mulțumesc și pe această cale, dorindu-le multă sănătate și putere de muncă, iar vrednicului dirijor, prof. Andrei Dragoș, multe succese și pe mai departe cu minunații și neobosiții coriști din Finteușu Mare, care sunt îndrăgiți nu numai în țară, ci și peste hotare.

înv. Maria BĂINȚAN

Corul din Finteușu Mare s-a înfiripat din dorința de a cinsti prin cântec tot ce are un popor mai scump, dragostea față de istoria neamului și a țării sale. Acest moment i-a făcut pe finteușeni să adopte cântecul coral ca pe un mod de existență, pe care, iată, l-au onorat cu vrednicie timp de 90 de ani [1918-2008 – n. r.].

Și-i cânt bucuria și-amarul

Un om, o viață închinată învățământului, culturii și cântecului

A vorbi despre Andrei Dragoș și activitatea lui, în cuvinte puține, nu este deloc ușor, căci în personalitatea sa se contopesc deopotrivă: dascălul devotat profesiei, conducătorul de instituții de învățământ, inițiatorul și conducătorul de formații artistice, dirijorul și interpretul de muzică corală, inițiatorul și organizatorul de manifestări culturale.

În accepția lui, dascălul trebuie să fie o făclie luminătoare, un truditor pentru mai multă lumină și un stâlp al înălțării spirituale a vetrei de baștină. Și a dovedit această menire a dascălului prin fapte și inițiative, prin multă trudă făcută cu pasiune, pricepere și dăruire. Motivația o găsim și în faptul că dascălul s-a născut la sat, acolo unde s-a născut veșnicia, iar satul a dat modele, Andrei Dragoș fiind unul demn de urmat.

L-am cunoscut în anii de început ai activității noastre de cercetător și slujitor al culturii, când dascălul și-a început activitatea în vatra natală Finteușu Mare și a devenit vajnic truditor pentru înălțarea ei spirituală. Descopeream, atunci, nu numai pe das-

Sînt suflet în sufletul neamului meu

călul de vocație, care a instruit și educat atâtea generații de elevi de la școlile pe care le-a slujit, insuflându-le elevilor, nu numai dragostea pentru materia predată – biologia, ci învățându-i să descopere, să performeze și să trăiască farmecul și frumusețea valorilor perene ale folclorului, exprimate prin cântec, dans și port, într-o fericită simbioză. Acest deziderat l-a înfăptuit prin ansamblurile folclorice pe care le-a inițiat și instruit, străduindu-se să le ridice mereu nivelul și valențele artistice. Știa că satul ascunde talente și așteaptă a fi descoperite și valorificate.

Pe parcursul vremii i-am apreciat truda și talentul de instructor, uneori ca membru al juriului la festivaluri, concursuri sau spectacole ocazionale, fie că s-au desfășurat la „Stejarul”, unde odinioară se derula un important festival al cântecului, dansului și portului popular chiorean, fie că se desfășurau la Finteuș, Șomcuta, Mireșu Mare, unde formațiile sale au evoluat la un bun nivel artistic, exprimând autenticitate și varietate, asta pentru că la cârma formațiilor se afla omul priceput deopotrivă la cântec, dans, port popular, care i-a asigurat succesul. Ansamblul folcloric botezat simbolic „Stejarul”, pe care l-a inițiat și condus, este una dintre realizările notabile, cu care se poate mândri, asta și pentru că „Stejarul” a prins rădăcini, dăinuind peste vreme.

L-am urmărit la spectacolele corale, unele ocazionate de evenimente de la Finteușu Mare sau de aiurea. Eram atent la verva de foc prin care da suflare cântecului. Odată cineva m-a întrebat: „Oare cine este băiatul care cântă cu atâta vervă, de și-ar da și sufletul pentru un cântec?” I-am răspuns că este dascălul

Andrei Dragoș, legat prin toate fibrele de viața culturală a satului, harnic, talentat și plin de inițiativă.

Inițiativele sale au fost numeroase. Între ele și preluarea conducerii Corului bărbătesc din Finteușu Mare, după retragerea fostului dirijor Valentin Băințan, asta pentru ca să nu moară această formație de elită, cu o îndelungată tradiție și binecunoscută atât în țară cât și peste hotare. Sub bagheta lui, corul și-a îmbogățit repertoriul și a fost întinerit prin atragerea de tineri, asigurându-i-se astfel drumul către viitorime. Prin strădania dirijorului de a întreține o tradiție interpretativă, corul a fost invitat la concerte și spectacole, la festivaluri care s-au desfășurat în țară și străinătate, spre satisfacția dirijorului și coriștilor.

Festivalul coral interjudețean „Valentin Băințan”, iată, o altă inițiativă a lui Andrei Dragoș, menită a cinsti memoria dirijorului înaintaș, dar cu rosturi și pe linia revitalizării mișcării corale maramureșene și românești, important gen de manifestare spirituală a sufletului uman, din păcate cam abandonat nejustificat după revoluție. Și câte suflete și inimi nu a bucurat prin cântec acest cor, ca de altfel și formațiile inițiate și conduse de către Andrei Dragoș.

Andrei Dragoș și-a dovedit vocația sa, nu numai pentru cântecul coral, ci și pentru cel popular. I-am apreciat evoluția la emisiunea „50 plus”, descoperind și în această participare logodirea sufletului său cu cântecul.

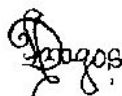
Andrei Dragoș, un om care a trăit și trăiește pentru dans și pentru cântec, pentru cultură, pentru înălțarea spirituală a semenului pentru care a trudit o viață. Și este un bun prilej ca la împlinirea vârstei de

Sînt suflet în sufletul neamului meu

65 de ani, o vârstă atâta de frumoasă și plină de realizări, să-i urăm LA MULȚI ANI!, o viață lungă și plină de succese.

Pamfil BILȚIU

Membrii corului au hotărât [la retragerea de la conducere a lui Valentin Băințan – n. r.] ca de destinele formației să se ocupe în continuare profesorul Andrei Dragoș, adică cel care scrie aceste rânduri. Nu știu ce-au gândit și ce curaj au avut colegii mei din cor când au făcut această propunere, dar probabil o altă soluție rapidă și la îndemână nu era în momentul respectiv. // În spectacolul festiv am dirijat două piese, „Când frumoasa Românie” și „Maria neichii, Marie”, după care moderatorul spectacolului, Teodor Ardelean, a spus „... iată noul dirijor al corului din Finteuș”. Desigur, am fost încântat, dar știam ce greu va fi în continuare datorită faptului că în activitatea corului nu există momente de pauză. [...] // Timpul trecea greu, repetițiile îmi puneau probleme deoarece colegii mei așteptau probabil lucruri noi și deosebite, dar acestea nu puteau apărea deoarece nu aveam experiența necesară și drumul pe care-l parcurgeam era cel normal, noi trebuind să păstrăm repertoriul la care mai adăugam câteva piese cu caracter religios, domeniu în care eram deficienți.

Și-i cânt bucuria și-amarul

*Omul Andrei Dragoș,
care s-a dedicat cu toată ființa,
cu toate forțele, cu toată inima,
cu tot sufletul educației și culturii
satului său*

Acum, când încerc să adun de prin ungherele sufletului ce aș vrea să spun în aceste câteva rânduri despre bunul meu coleg și consătean (acum), mi-am dat seama că, în ultima vreme, am descoperit un nou mod de a privi lumea, realitatea, viața. Suferințele întâlnite pe drum mi-au arătat că în fiecare dintre noi există un spațiu lăuntric fără bariere, fără limite sau restricții. Există un spațiu cât se poate de real, de adevărat. Acest spațiu nu poate fi cunoscut decât de cel care este gata să-l exploreze. Ajungi acolo mergând doar pe „drumul sufletului”.

După o etapă din evoluția noastră prin viață, ne gândim cu drag la anii de școală, când am pășit sfioși în curtea liceului din Șomcuta Mare.

Acolo, printre elevii nou veniți „la oraș”, se afla și Andrei Dragoș, un copil subțirel, cu părul inele, vesel, plin de haz și bună dispoziție.

Născut într-un sat de mare valoare culturală, sat în care cântecul exprimă dragostea de glia strămoșească, dragostea de Dumnezeu, dintr-o familie de oameni harnici, credincioși și iubitori de frumos.

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Mama sa (parcă o văd și acum), o femeie minunată, harnică și mult interesată de creșterea și educația fiului ei mai mare, Andrei. Această mamă, perechea bărbatului ei, supusă și modestă, pavăza copiilor ei, prefera să le lase lor tot binele, iar ea să se lupte cu toate relele, greutățile și grijile!

Încă din clasa a IX-a, întâmplarea a făcut ca Andrei să stea în banca din spatele meu. Mereu pus pe glume, ne distram grozav mai ales la orele de limba latină, când doamna profesoară Petcu (Dumnezeu să o odihnească) îl provoca la răspuns. Cum toate numele cazurilor gramaticale se termină în -tiv (nominativ, genitiv, dativ etc.), Andrei, profitând de un mic defect de auz al doamnei profesoare, și fiind provocat la răspuns ca să facă analiza substantivelor dintr-un text, rostea încet primele silabe ale denumirii cazului, iar apoi, cu glas deosebit de tare, ultima parte, și anume „tiv”, iar doamna profesoară îl lăuda pentru răspunsurile sale bune. Nu vă spun ce mult ne amuzam noi! Și multe alte năzbâtii savuroase am trăit în toți anii aceia minunați.

Au urmat primii pași către facultate, care sunt și primii pași către viață și responsabilități. Vremea dorințelor a fost înlocuită pentru elevul zgłobiu din liceu cu vremea lui „trebuie”. Viața se extinde.

Cu o mare pasiune pentru artă, cânta atât de frumos, dar cum dansa...! (nici nu se putea altfel, ținând cont că s-a născut și a crescut în satul Finteușu Mare). Doamne, ce voce dumnezeiască avea și răposatul său tată!

Andrei a urmat Facultatea de Științe Naturale și Agricole. Dar și student fiind, nu a părăsit muzica.

Și-i cânt bucuria și-amarul

Cânta în orchestra studenților și ne încântau cu muzica lor sâmbătă seara.

A devenit apoi profesor la școlile din Săpânța (unde, la fel, a format o orchestră împreună cu profesorul de muzică și cu alți tineri din școală), Curtuișu Mare, iar apoi în Finteușu Mare (aici, în calitate de profesor-director, de unde s-a și pensionat).

Dragostea pentru frumos, pentru muzică, pentru dans nu l-a părăsit nici acum. A înființat Ansamblul Folcloric „Stejarul”, cu scopul de a culege și conserva tradiția populară – costum, dans – și cântec – dirijează faimosul cor bărbătesc din Finteușu Mare, a cărui faimă a depășit hotarele patriei.

În toate concertele sale, la toate spectacolele, nu a renunțat nici o clipă la educația tinerilor, la observații privind conduita lor. E adevărat că un educator „se consumă ca o lumânare pentru a-i lumina pe alții”.

Este alături de sătenii săi atunci când sunt dezorientați, îi dojenește părințește atunci când greșesc. Și-a aplecat urechea la rugămințile unui părinte care deplângea greșeala copilărească a fiului/fiicei lui.

Acestea sunt puținele cuvinte din multele gânduri pe care le am despre Omul Andrei Dragoș, care s-a dedicat cu toată ființa, cu toate forțele, cu toată inima, cu tot sufletul educației și culturii satului său. Doar așa putem fi adevărați dascăli, fericiți pentru că trăim *prin* elevii noștri, *cu* elevii noștri și vom trăi chiar și după apusul vieții *în* elevii noștri.

Acest eveniment nu se constituie într-o lansare de carte. El ne introduce în universul unui OM obișnuit al comunității noastre, care răspunde la numele de ANDREI.

prof. Dana BOGDAN
(o fostă colegă)

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Andrei Dragoș - un om de mare caracter, serios, disciplinat, talentat, un om care în fiecare împrejurare dă dovadă de multă seriozitate și competență, respectându-și întotdeauna cuvântul

*D*espre persoana ANDREI DRAGOȘ se pot spune multe lucruri și bineînțeles numai lucruri frumoase.

Îl cunosc pe Andrei Dragoș de foarte mulți ani, prin prisma unor colaborări pe care le-am avut pe plan artistic participând la multe confruntări care au avut loc atât la nivel de județ, cât și la cele pe plan național.

Dacă ar fi să-i fac un portret aş începe în felul următor: un om de mare caracter, serios, disciplinat, talentat, un om care în fiecare împrejurare dă dovadă de multă seriozitate și competență, respectându-și întotdeauna cuvântul.

În calitatea de director al școlii generale din Finteușu Mare, pe lângă munca de educație, datorită talentului cu care s-a născut și pe care, bineînțeles, l-a

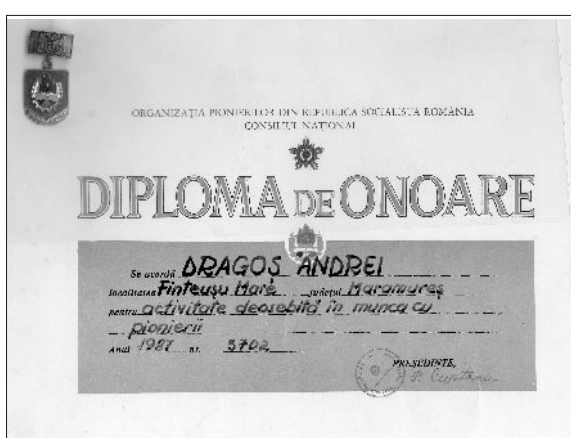
și-i cânt bucuria și-amarul

cultivat pe plan artistic, s-a preocupat în permanență de promovarea folclorului autentic (nepoluat) fiind un animator și instructor consecvent, aducând la rampa scenei talente care în timp au devenit cunoscute pe plan național.

A activat în calitate de corist și solist în cadrul Corului Bărbătesc din Finteușu Mare, un cor cunoscut atât pe plan național, cât și în afara țării.

După trecerea în neființă a dirijorului și omului de mare cultură Valentin Băițașan, Andrei Dragoș a preluat bagheta corului, conducându-l cu multă competență, abordând un repertoriu care menține trează dragostea de neam și țară și, nu în ultima instanță, credința în Dumnezeu.

Aurel BOLBOS
dirijorul Corului mixt al Bisericii Ortodoxe
„Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”
din Copalnic Mănăstur;
tenor în Corala ARMONIA Baia Mare

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Andrei Dragoș - Aniversare

„Dragostea de țară este unul din cele mai nobile sentimente, păstrarea și cultivarea lui la tânăra generație este o datorie sfântă și obligatorie.”
(Andrei Dragoș)

Cine nu a auzit de Corul Bărbătesc din Finteușu Mare? Un cor de înaltă ținută, care în anul 2018, la 1 Decembrie, va sărbători 100 de ani de existență și care a strâns de-a lungul anilor – ca într-o cunună de spice de grâu adusă ofrandă lui Dumnezeu de către țărani noștri pe Răstignirile din crucile drumurilor de țară – vocile remarcabile ale fiilor satului, având și dirijori pe măsură. Când în anul 2003 renumitul dirijor Valentin Băințan se retrăgea, din motive de sănătate, de la cârma acestui minunat cor, ea va fi preluată de către domnul profesor Andrei Dragoș, fiu al satului. Proaspătul dirijor a moștenit o voce de aur de la tatăl său, Nistor Dragoș, la rândul său un mare solist al corului, cor de elită care ani de-a rândul a ridicat sălile de spectacol în picioare, prin repertoriul său ales cu grijă, valorificând vechile creații românești din Țara Chioarului și nu numai, transmise cu mândrie și demnitate din tată în fiu.

Corul Bărbătesc din Finteușu Mare și-a început activitatea sub denumirea „Corul Plugarilor”, la 1 Decembrie 1918, cu prilejul Adunării Populare de la

Și-i cânt bucuria și-amarul

Șomcuta Mare. Debutând la această dată memorabilă, corul se va contopi pentru totdeauna cu neamul din care a luat ființă și căruia i se dedică în continuare sub deviza: „Ne-am unit inimile, gândurile și glasurile pentru a proslăvi prin cântec neamul românesc”. În acest fel, de-a lungul existenței acestui neasemuit cor sătesc, cu toate vitregiile pe care le-a traversat în istoria sa zbuciumată poporul român, el a continuat, în condiții deosebit de nefavorabile, demersul său în slujba colectivității rurale, dar și naționale, în vederea păstrării patrimoniului nostru cultural și transmiterii acestuia generațiilor tinere. În vremuri de restrîște activitatea ansamblului coral finteușean s-a desfășurat în sfântul lăcaș din comună, „unde vrăjmașii neamului românesc n-au îndrăznit să dea cu barda decisiv,” așa cum afirmă dirijorul actual al corului, profesorul Andrei Dragoș.

„A fost destinul meu să vin în lume în satul în care cântecul exprimă cel mai profund dragostea de glia străbună și de Dumnezeu” este mărturisirea de suflet a lui Andrei Dragoș. Dacă a fost mâna destinului de a se naște și de a rămâne în comunitatea sătească, devenirea ca dascăl și mentor cultural se datorează pasiunii sale pentru muzică și dans popular. Dedicat sufletește muncii asidue, dragostea pentru prunci, părinții și bunicii acestora s-a reflectat pe parcursul întregii sale activități.

De câțiva ani, sub conducerea domnului profesor Andrei Dragoș, se derulează proiectul „Preaslăvirea prin cântec a neamului românesc și a limbii române”. Acest proiect are menirea de a facilita legătura de suflet între românii de aici și cei aflați dincolo de fruntarii. Prin acest proiect vocile bărbaților

Sînt suflet în sufletul neamului meu

din Finteușu Mare s-au făcut auzite în diverse metropole ale lumii.

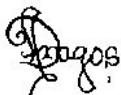
„Întotdeauna trebuie să dai ca să poți spera să iei”, constituie profesiunea de credință a profesorului și dirijorului Andrei Dragoș.

La Mulți Ani, Domule Profesor! Mult succes și putere de muncă în slujirea frumosului!

Florica BUD

4 octombrie 2012

[În anul 2007, în noiembrie, în turneul din Italia – n. r.] *am revenit la Biserica „Sfânta Cruce” [din Torino – n. r.] și am luat parte la Sfânta Liturghie, la finalul căreia am susținut al doilea concert. Pentru noi a fost o lecție de unitate și credință în Dumnezeu. La scurt timp după sosirea noastră, biserica a devenit neîncăpătoare pentru românii veniți să-și aline sufletul și dorul de casă și țară prin participarea la Liturghia duminicală. Liturghia și întreg concertul a fost o încântare, o rugăciune către Dumnezeu, pentru sănătate, prosperitate, bunăstare, pentru țara și poporul român.*

Și-i cânt bucuria și-amarul

E om de la țară, și îi place așa!

Cântă de când îl știi și de când se știe. Nu știi, nici nu îl voi întreba vreodată dacă a cântat melodia celor de la Desperado în care ei spun că sunt de la țară și le place așa. I s-ar potrivi tare bine! A umblat prin lume dar s-a întors întotdeauna la el în sat și dacă vorbești cu cineva și îi spui despre Finteușu Mare va spune că știe despre corul de acolo. Iar de o bună bucată de vreme, corul este asociat cu numele lui Andrei Dragoș.

L-am avut invitat în emisiuni, ne-am întâlnit cu diverse ocazii, l-am auzit cântând dar mi s-a întipărit în minte un lucru spus de el. Are trei copii stabiliți în Baia Mare dar niciodată nu a rămas peste noapte să doarmă la ei. Nu pentru că nu i-ar iubi, nu pentru că nu îi place cum și-au amenajat locuințele. E prea aproape de Finteușu Mare și se simte tras către sat ca și pilitura de fier spre magnet.

E prea aproape... Pentru el nu e prea departe oriunde ar fi, când e vorba de mers spre casă. Îl văd în stare să vină pe jos, ca și soldații din războaie, după ce s-au încheiat luptele și ei știu că e vremea să lase pușca și să pună mâna pe coasă și pe sapă. Pământul s-a înțelenit, e timpul să fie lucrat și sămânța pusă în glie. Așa și-a zis și el când corul era cât pe ce să devină amintire. Sămânța fusese pusă de către un Dragoș,

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Nistor, unchi (dacă nu mă înșel!) al lui Andrei. Tot dascăl, tot patriot înflăcărat. De altfel, primul spectacol al Corului plugarilor din Finteușu Mare a fost de 1 Decembrie 1918. Nu e de mirare că dintr-un sat mic din Maramureș au fost făcute cunoscute cântece patriotice puse la întuneric de către comuniști. Ei cântau *Treceți, batalioane române, Carpații* când alții nici măcar nu îndrăzneau să spună pe la colțuri că simt românește.

Prin 1978 se împlinesc 60 de ani de la înființarea școlii generale din Vălenii Șomcutei. După spectacol, vălenașii (care și ei aveau cor, mai puțin cunoscut) și finteușenii s-au așezat la masă, mare și bogată, întinsă în Căminul cultural. După ce au ciocnit un pahar cu pălincă, dirijorul finteușenilor s-a ridicat în picioare, a dat tonul la cântec și toți coriștii, împrăștiați prin sală, au început să cânte cântece patriotice. S-au ridicat atunci toți mesenii și mâncarea și băutura au trebuit să mai aștepte. Începuse un alt spectacol...

Andrei Dragoș e un om de la țară. Și îi place la el în sat, la el în țară. Bună, rea, este țara lui și inima lui bate românește. În același ritm cu alta, mare, a corului din Finteușu Mare.

Ioan BUDA ȚEȚU
jurnalist „Glasul Maramureșului”,
Baia Mare

De la 1 Decembrie 1918 la „Românii au talent”!

*R*are sunt momentele din viață în care omul are revelații! În noaptea aceasta (3/4 octombrie 2012) eu m-am întâlnit cu o revelație! Pornită de la un dialog pe fb. Un dialog simplu, cinstit și profund, cu un OM care, la ora două noaptea, mi-a adus aminte de un fenomen cultural uluitor!

Cu o ureche ascultam o emisiune tâmpită la tv, despre averea (ne)cinstită a unui contemporan (o ascultam, în timp ce, paradoxal, postam pe fb argumente în favoarea inteligenței și creativității românilor care sunt ignorați de stăpâni).

Eram, ca de obicei, revoltat de nepăsarea cu care sunt tratate valorile românești tocmai de către cei care, întâmplător și temporar, ocupă funcții de conducere în schema stăpânirii. Nici nu aș fi crezut că vine o lumină... Nici nu aș fi crezut cât de simplă, pură și perfectă este această săgeată luminoasă! Numele ei este CORUL DIN FINTEUȘU MARE! Un pansament pentru rănita idee de românism! Un pansament pentru toți românii care, huiduiți și călcați în picioare de către americanizatele și europenizatele grupuri de interese foarte televizate, aveau nevoie de o confirmare. O confirmare că România Adevărată există și că românii adevărați, care țin la țara lor și se declară

Sînt suflet în sufletul neamului meu

patrioți (în ciuda leprelor cumpărate pe dolari și euro!) nu negociază noțiunea de român!

De la înființarea sa, în 1918, până în miezul internetizat al fb-ului, Corul din Finteușu Mare al României Eterne este arcul duios, melodios, profund, bărbătesc și adevărat al neamului românesc! De la primul concert susținut la 1 Decembrie 1918 în Șomcuta Mare, centrul Districtului Chioar – unde românii așteptau cu înfrigurare să primească vești de la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, unde trebuia să se ia hotărârea de făurire a României Mari – când erau conduși de Nistor Dragoș, trecând peste al doilea prăpăd mondial (când și-au pierdut dirijorul), corul renăscut de învățătorul Gheorghe Pop, care s-a format în Banatul lui Ion Vidu, și mai târziu corul a fost remarcat de Adrian Păunescu și pus de către acesta, definitiv, pe orbita marilor valori naționale. Pe vremea aceea, corul era condus de Valentin Băințan. Pentru istorie, este bine să spunem faptul că Adrian Păunescu, după ce a ascultat (și imprimat) cântecul *Treceți, batalioane române, Carpații!* (interzis de tâmpiții acelor vremuri), s-a dus personal la Ceaușescu și l-a convins să ridice interdicția nemernică pusă asupra acestui cântec. Așadar, în decembrie 1989, toți românii cântau *Treceți, batalioane române, Carpații!*

Nealterat, pur și curat, corul trece maiestuos peste vremurile grele și incerte aduse de anii '90, cântând cu dăruire și îmbogățindu-și neîncetat repertoriul.

Din 2003 corul este preluat de prof. Andrei Dragoș, care inițiază o serie de proiecte moderne ce au dus săgețile cântecului românesc în cele patru zări, ajungând până în orașul lui Mozart, Salzburg. Aprecierile și diplomele primite de-a lungul vremurilor

Și-i cânt bucuria și-amarul

sunt palide în raport cu valoarea corului. Consecvenți și conștienți de valoarea lor, s-au dus la Marea Păcăleală numită în bătaie de joc „Românii au talent”, unde au ridicat sala (și pe unul din iluștrii anonimi din juriu) în picioare! Bineînțeles că n-au câștigat această făcătură de competiție. Și asta pentru simplul motiv că păcăleala asta cumpărată de la americani n-are nici o legătură cu adevărații români care au talent! Pentru că așa sunt vremurile în România manelizată, americanizată, prostită și furată chiar și de *Doina* lui Eminescu...

Copiii noștri nu aud la nici un post de radio/tv cântecele adevărate ale neamului nostru (pentru că nu se înscriu în directivele globalizării, trasate de „finanțatori”) și pentru că, până nu vom reînvăța că TREBUIE să ne IMPUNEM cultura și valorile adevărate, vom fi la mâna celor care ne bagă pe radiouri, de 20 de ori pe zi, cântarea aia cu Geta și ghiveta!

Acum, la ceas aniversar, îi urez dirijorului prof. Andrei Dragoș viață lungă și senină, pentru că ceea ce înfăptuiește el, împreună cu corul pe care-l conduce, ne dă certitudinea că, orice ar face dușmanii ideii de românism, oricâți bani și forțe ar implica în politica lor de globalizare, gena pură și creatoare a românilor are o săgeată invincibilă: CORUL DIN FINTEUȘU MARE! El este curcubeul nemuritor dat de Dumnezeu nouă, pe care nu îl poate atinge nimic!

Aceasta este revelația mea din noaptea de 3 spre 4 octombrie 2012. Mă învelesc cu ea și vă zic vouă, contemporanilor, că, totuși, Dumnezeu ne iubește!

Cristian BUICĂ

Sînt suflet în sufletul neamului meu

... să-i placă și lui Dumnezeu!

Cândva, demult, nu știu unde și nu știu când, l-am pândit în culise. La un spectacol. Abia de și-a putut strivi lacrimile între gene. Nu vroia – cum nici astăzi n-ar vrea, Doamne, ferește! – să-i surprindă cineva privirea înumezită! Se dansa ori se cânta pe placul inimii lui de ROMÂN IUBITOR DE ȚARĂ ȘI DE NEAM, IUBITOR DE ROMÂNESCUL NEPIERITOR? Iertare, iubite cetitor, nu-mi amintesc! Tot așa de bine putea fi o prestație scenică jalnică, pe care o plângea cu sufletul său îndurerat și împovărat de atâta strâmbăciune, răutate, minciună, prefăcătorie, subproducție și fals culturalism, mahalagism, periferism și manelism insuportabil! Care, din nefericire, ne asupresc din toate părțile! Înlăcrimase nu o dată, chiar dacă uneori, unii, nu-i vedeau ochii înrouați! Căci sufletul său, cugetul și simțirile sale tânjesc după ROȘ - GALBEN - ALBASTRUL AUTENTICULUI STRĂMOȘESC, AL ARTEI TRADIȚIONALE ROMÂNEȘTI! Pe care le slujește cu înflăcărată devoțiune de intelectual român! În slujba cărora s-a pus cu înțelepciunea harnicului, rigurosului, statornicitului țaran român – finteușean, maramureșean! Dar și cu superioara înțelegere a destinului uman, din perspectiva făuritorului de școală

Și-i cânt bucuria și-amarul

sătească nouă, din viziunea clară a profesorului de biologie! De biologie! De Viață, așadar! Înțelegătorului acesta de viață – OMULUI DE DAR ȘI HAR, DE CULTURĂ ȘI DE ȘCOALĂ, DE MUNCĂ ȘI COLEGIALITATE, DE COMUNIUNE ȘI COLECTIVITATE – încerc să-i murmur un cântec de prețuire, ceva din sufletul unui apropiat! Ce onoare pentru mine să pot spune *prieten!* Adevărat rostesc *onoare*, depunând mărturie aici cu întâlnirile în emisiuni (iertăți, domnule profesor, că au fost atât de puține!) și cu spectacolele unde drumurile ni s-au intersectat, uneori chiar dânsul provocând această întretăiere de cărări scenice, fericită pentru mine! Lucrarea Domniei Sale este cu atât mai grea – încărcată și plină de sensuri și semnificații! – cu cât continuă osârdia culturală a unor CORIFEI, dintre carele cel mai din urmă plecat să întregească și să dirijeze coruri îngerești este PROFESORUL, CĂRTURARUL, COMPOZITORUL, MUZICOLOGUL, CTITORUL ȘI DIRIJORUL DE CORURI VALENTIN BĂINȚAN! Într-un moment de mare cumpănă, când INSTITUȚIA CULTURALĂ – DE-O VÂRSTĂ CU MAREA UNIRE!!! – CORUL BĂRBĂTESC DIN FINTEUȘU MARE s-ar fi putut desființa, ar fi putut dispărea, devenind tristă amintire, PROFESORUL ANDREI DRAGOȘ a avut magistrala conștiinciozitate a responsabilității omului de cultură!!! Și nu a lăsat a se petrece o astfel de mare pierdere! Este asta îndeajuns pentru a-l îmbrățișa cu superlativele pe care cu asupra de măsură le merită? Este! Să spun că inițierea și organizarea anuală (devenind, neîndoielnic, tradiție în plan local și apoi mare sărbătoare culturală națională și – de ce nu? – internațională!) a Festivalului Coral „Valentin Băințan” îi aparține? Spun!

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Că a dus CORUL DIN FINTEUȘU MARE prin lume, pe acolo pe unde nici un consătean de-al Domniei Sale nu îndrăznește să gândească să ajungă? Spun, cu tărie spun și aceasta!!! Adică, strig! Căci trebuie să se audă peste tot în lume că PROFESORUL, DIRIJORUL ANDREI DRAGOȘ – onorant îngăduindu-ne în contemporaneitatea sa! – muncește pentru neamul nostru românesc, pentru cultura și devenirea noastră, trudește pentru români, maramureșeni și finteușeni cu dragoste nemărginită și necondiționată!!! Cu încredințarea neclintită că orice școală este o catedrală a educației, cum orice biserică este o catedrală a credinței! Sentimente cu care conduce MADRIGALUL BĂRBĂTESC și cu care durează în pietrele neuitării ACADEMIA CORALĂ de la Finteșu Mare! Multă spornicie a talanților, cu rod bogat și sănătate, DOMNULUI PROFESOR ANDREI DRAGOȘ, cel care, în tot și în toate – știind preabine că viața e făurire, iară nu filosofie – ne îndeamnă să înzidim o Românie frumoasă de „să-i placă și lui Dumnezeu”! Întru mulți și luminoși ani!

prof. Octavian BUTUZA

[...] pentru conducerea județului din perioada respectivă [comunistă – n. r.] Finteșu Mare era un punct de referință, unde îi aduceau pe cei veniți de la București cu diferite probleme, pentru a-și muia sufletul în seva cântului promovată de noi.

Și-i cânt bucuria și-amarul

Per aspera ad ASTRA

*D*acă vii din cuvânt seara în Finteușu Mare din Țara Chioarului sonurile corului bărbătesc pe voci egale din sat te trimit cu gândul departe în istorie, către societatea culturală ASTRA, spre memorabilul său dicton: „Per aspera ad ASTRA”. Sintagma i se poate adresa astăzi și profesorului Andrei Dragoș, dirijorul acestui cor, fost coleg la Institutul Pedagogic din Baia Mare, căruia îi apreciez lucrarea durabilă în slujba învățământului și a neamului, prestigios educator și distins om de cultură de care mă leagă o amicitie durabilă și amintiri memorabile.

Domnia Sa a fost unul din animatorii vieții muzicale în cadrul Clubului studentesc al I. P. 3 Baia Mare, nelipsit participant la concursurile de gen care se organizau atunci în plan interjudețean și național, interpret, organizator, textier și compozitor, puternic legat de locurile natale și de ținuturile mirifice ale Chioarului.

După absolvirea institutului a mers la catedră, la Școala Generală din Finteușu Mare, unde, ca în *Domnu' Trandafir*, se mai află și astăzi. Ni s-au încruciașat de multe ori pașii în paginile vieții, la catedră a obținut performanțe de excepție și, mai ales, a format oameni de caracter, a instruit formații ale elevilor, a obținut premii la varii concursuri și festivaluri, dar,

Sînt suflet în sufletul neamului meu

cea ce este esențial, a activat continuu în corul bărbătesc din Finteușu Mare. În 2003 profesorul Andrei Dragoș devine dirijorul acestui cor.

Astăzi, după ani și ani de creație și remarcabilă expresie muzicală și morală, i se cuvine un laudatio pentru repertoriu, ca încununare deplină: *Cântec din sufletul neamului, Ardealul, Când frumoasa Românie, Hai să-ntindem hora mare!, Noi suntem cei chemați să apărăm, Bubuie tunul, La datorie, Graiul neamului, Dacii și noi, Colind, Hora Unirii.*

Recentei apariții editoriale, îi adresez în spiritul tradiției naționale pe care o onorează autorul vechiul dicton al ASTREI „Per aspera ad ASTRA”.

prof. univ. dr. Constantin CORNIȚĂ

Nu știu ce să spun, cred că avem noi noroc și Dumnezeu ține cu această grupare de români, dar totul a fost extraordinar [la Paris, în anul 2005 – n.r.], am reușit să încântăm sufletele celor departe de casă, să-i facem să-și aducă aminte de anii petrecuți în România, de colindele și colacii copilăriei.

Și-i cânt bucuria și-amarul

Părinții - un dar divin

„*E*nigmatici și cumiști
 Terminându-și rostul lor,
 Lângă noi se sting și mor
 Dragii noștri, dragi părinți.
 Cheamă-i, Doamne, înapoi
 Că și-așa au dus-o prost,
 Și fă-i tineri cum au fost,
 Fă-i mai tineri decât noi.”

Am ales acest fragment din memorabila poezie „Ruga pentru părinți” a lui Adrian Păunescu cântată cu glas divin de Ștefan Hrușcă, pentru că întotdeauna mi-am dorit să le dedic aceste versuri într-un cadru special, lor, părinților mei, și acum, printr-o întâmplare fericită, s-a ivit ocazia.

Orice copil își iubește părinții și, necondiționat, noi, copiii, suntem lumina ochilor pentru părinții noștri. Un proverb românesc mai spune așa: „Prietenii ți-i alegi singur, neamurile ți le dă Dumnezeu”. Oare să fie așa? Nu știu, dar pot spune că am mulțumit de multe ori lui Dumnezeu pentru părinții mei minunați, mama Maria și tata Andrei, și pentru că m-am născut într-o familie binecuvântată. Eu nu pot să vorbesc despre tati, așa îi spunem noi, cei trei copii ai lui, Andrea, Nistor și Iuliana, fără să o menționez și

Sînt suflet în sufletul neamului meu

pe mami. Eu nu îi văd altfel, ei au fost împreună tot timpul, la școala unde au muncit atâția ani și de unde s-au și pensionat, în acțiunile cultural-artistice unde am participat cu Ansamblul „Stejarul” sau la concursurile și olimpiadele școlare, în vizită la bunicii din partea mamei, de la Toplița (jud. Sălaj). Ei au fost, sunt și vor fi pentru mine liniștea din diminețile de duminică, mirosul livezilor de la „Hij”, lumina soarelui de primăvară, albastrul fără pereche al cerului de Finteuș, cei care mi-au dăruit cea mai mare moștenire pe care o poate avea un om, credința și educația.

Am să vă mai spun că tata Andrei, așa îi spune nepotul Dragoș, deține niște lucruri magice pentru nepoții lui: tractorul, chitara, albinuțele – da, tati are și albine. Este un bunic foarte bun și își iubește nepoții parcă mai mult decât pe noi. Ce am să vă spun acum va aduce zâmbetul pe buzele dumneavoastră, cred că vă amintiți de celebrul cântecel pe care îl învățam toți copilașii la grădiniță și în clasele primare „Florile zâmbesc la geam”, care avea la un moment dat versul „Tata lucră pe tractor”. Eu aveam o mare nelămurire aici, tati era profesor, artist, întotdeauna elegant, chiar dacă făcea agricultură nu mi-l puteam închipui conducând un tractor. Ei, uite că vremurile s-au schimbat, a venit libertatea mult dorită de toți românii și tati a primit de la prietenii noștri din Cornaux – Elveția un tractor, care, așa cum am relatat mai sus, este acum o mare bucurie pentru nepoți.

Despre tatăl meu, Andrei Dragoș, s-au spus și s-au scris multe lucruri frumoase, dovedite de strădania lui. Eu nu vreau să-l laud pentru că este tatăl meu, nici să-i aduc aici un elogiu, m-am gândit chiar să spun că uneori este o persoană incomodă pentru

unii, care nu iubesc adevărul. Că nu face compromisuri și că a avut de suferit – el nu a avut voie să-și dea gradele profesionale în vechiul regim politic, chiar dacă era un profesor foarte bun și făcea multă activitate extrașcolară în acest sens. Expedițiile sale cu elevii de la Curtuiuş și Finteuşu Mare în peșterile din nordul Transilvaniei, campaniile de împădurire care se organizau tot cu școala, grădina școlii de la Finteuş. Tati este un om care chiar iubește natura și a respectat-o cu multă sfințenie. Nu mai vorbesc de activitățile cultural-artistice cu elevii: cor și dansuri populare. A fost consultant în domeniul culturii tradiționale pentru multe documentare și filme care s-au făcut în Maramureș ai producătorilor Ioan Filip, Elise Stan, regizorul Ioan Cărmăzan.

Mi-a fost profesor de biologie și de muzică în școala generală, el m-a învățat să dansez și mai târziu m-a susținut foarte mult în cariera mea profesională de la Ansamblul Folcloric Național „Transilvania”. Era punctual la ore și nu întârzia niciodată, venea tot timpul pregătit și îmi plăcea foarte mult că ne scria ce preda pe tablă și desena cu cretă colorată foarte frumos, predând biologia era un lucru necesar pentru elevi să le fie exemplificate lecțiile. În acea vreme când cărțile se vindeau „pe sub mână”, reviste și albume de specialitate nici nu se puneau în discuție, pentru noi, elevii, era o mare bucurie să vedem un animal exotic într-o poză sau să ne fie desenată o floare în diverse culori. Am să vă mărturisesc că mi-a dat prima notă de șapte pentru că nu am știut lecția. A fost o lecție de viață bună pentru mine.

Dar, chiar dacă este intransigent, are prieteni adevărați și oameni care-l respectă și-l iubesc sincer.

Sînt suflet în sufletul neamului meu

În munca mea artistică și de manager, au fost multe persoane cu care am avut diferite acțiuni, care îmi spuneau: de ce nu mi-ai spus de la început că ești fata lui Andrei. Eu nici nu știam că unele persoane îl cunosc pe tati și, chiar dacă îi cunoșteam unele relații cu oameni importanți, eu am vrut să demonstrez mai întâi și să fie mândru de mine când se va întâlni cu acei oameni și îi vor spune. Sper că am fost până acum la înălțimea așteptărilor părinților mei.

Profesorul Andrei Dragoș este un model pentru noi și pentru mulți elevi cărora le-a fost dascăl, alături de mama mea. Eu le mulțumesc amândurora pentru că mă iubesc și mă ajută, și sper ca la rândul meu să le fiu de ajutor și bucurie și de aici încolo.

Iar la final, o urare: La mulți ani, să fii sănătos și voios să-ți vezi cei patru nepoți frumoși, crescând mari și cuminiți.

Cu dragoste și prețuire,

fiica, **Iuliana Maria DĂNCUȘ**

Atitudinea transparentă și naturală față de copilul din bancă

Cuvintele se îmbracă în emoții în încercarea de a surprinde modul în care domnul profesor Andrei Dragoș a influențat generațiile de elevi și cadre didactice care s-au perindat prin Școala din Finteușu Mare.

L-am cunoscut din minunatele excursii de la Oradea de prin anii '79-'80, când nici nu mă puteam gândi că urma să fim și colegi de serviciu peste zece ani. În ianuarie 1990, școala din Finteușu Mare m-a primit călduros, ca într-o familie, în mare parte datorită domnilor profesori Dragoș, a căror imagine a rămas impecabilă atât în fața celorlalte cadre didactice, cât și a elevilor.

În ipostaza de dascăl, se remarcă prin atitudinea sa transparentă și naturală față de copilul din bancă. Ceea ce nu voi uita niciodată este îndemnul domniei sale: „pe copii să nu-i mințim niciodată, copilul are dreptul să știe adevărul, ulterior, el singur trebuie să aleagă”.

Este un bun organizator de acțiuni culturale, portofoliul dumnealui însumând o multitudine de astfel de evenimente, dintre care se evidențiază mai

Sînt suflet în sufletul neamului meu

ales aniversarea școlii, aniversarea formației corale, schimburi de experiență – parteneriatele de azi (Letonia – Riga 1990, Elveția – Cornaux 2006), festivalul „Stejarul”.

Ca instructor de dansuri populare al Ansamblului „Stejarul”, este iubit și apreciat de tinerii din Finteușu Mare, o dovadă a acestui fapt fiind stima și considerația pe care o nutresc aceștia față de dânsul. Mulți finteușeni au reușit să cunoască frumusețile unor țări străine datorită turneelor prin Europa realizate atât cu echipa de dansuri populare, cât și cu formația corală.

La această frumoasă vârstă, îi doresc sănătate, răbdare cu semenii, gânduri bune și
 „LA MULȚI ȘI BUNI ANI!”

prof. Claudia DRAGOȘ
 Finteușu Mare

Și-i cânt bucuria și-amarul

Profesorul Andrei Dragoș sau un destin împlinit

„Voci de un albastru profund plutind peste un verde de grâu când e el de doi lați”, un cântec ce „străbate grijile de azi și greul dintotdeauna, cu grai de dor și spunere fermă” scria jurnalista Angela Monica Jucan despre Corul bărbătesc din Finteușu Mare. Așa este această minunată „instituție” corală, ce face cinste României și românilor oriunde s-ar afla, de când destinele ei i-au fost date întru priceperea, talentul, vasta cultură muzicală și zbaterea profesorului Andrei Dragoș, fiu al satului Finteuș.

Din 30 noiembrie 2003, de când dirijează acest important cor bărbătesc al Maramureșului, profesorul Andrei Dragoș face istorie. Profesor de biologie fiind, l-a ajutat să cunoască nu numai corpul omenesc, ci și să pătrundă în sufletul oamenilor cu care colaborează, iată, de aproape un deceniu.

Pe dirijorul Andrei Dragoș îl știu și eu de câțiva ani buni, de prin anul 2000, când am intrat în învățământ în calitate de profesor de muzică necalificat la Șomcuta Mare și-mi permit să spun că poate să fie un om mulțumit, pentru că a realizat în 65 de ani cât alții nu realizează într-un secol: adică, mulți ani a fost directorul școlii și asemeni Meșterului Manole a construit cămin cultural, grădiniță, școală pentru edu-

Sînt suflet în sufletul neamului meu

cația finteușenilor în condiții propice acestui mileniu. Apoi, are o soție care mereu i-a stat alături și i-a înțeles dragostea pentru cântecul și jocul din Țara Chioarului și, poate, bucuria supremă a profesorului sunt urmașii lui, fata cea mare, Andrea a urmat calea ambilor părinți, învățământul, iar ceilalți doi între ale cîntecului românesc: Iuliana Maria Dăncuș, fostă dansatoare iar actualmente directorul Ansamblului Național „Transilvania” și Nistor Dragoș, un instrumentist și compozitor de mare succes, ascultat alături de solista Ioana Pricop până în Peninsula Iberică și America.

Se spune că „așchia nu sare departe de trunchi” și așa este, poate doar notorietatea copiilor lui să depășească cu ceva „trunchiul” de stejar numit Andrei Dragoș, iar asta în mod cert îi bucură sufletul!

La mulți ani, domnule profesor Dragoș, și vă doresc măcar încă două decenii să conduceți destinele acestui brav cor din Finteușu Mare, cor, care la înființare a susținut primul concert la 1 Decembrie 1918, în Șomcuta Mare.

Faptele istorice de acum ale acestuia vă obligă la noi file de istorie, finteușeanule ANDREI DRAGOȘ!

prof. Gelu DRAGOȘ

13 octombrie 2012, Lucăcești

Să ne ajute Dumnezeu să fim sănătoși și să ne putem continua activitatea începută de străbunii noștri în urmă cu 90 de ani [acum, 95 – n. r.].

Și-i cânt bucuria și-amarul

Ars longa, vita brevis est!

*Ar trebui un cântec încăpător, precum
Foșnirea mățăsoasă a mărilor cu sare;
Ori lauda grădinii de îngeri, când răsare
Din coasta bărbătească al Evei trunchi de fum.
(Ion Barbu, Timbru)*

*A*pleca din sat pentru a merge la școli înalte sau pentru a învăța o meserie este un lucru obișnuit la noi... Am putea fiecare da atâtea exemple de oameni tineri care odată ce au pășit pe drumul ce duce la oraș au găsit și calea spre o profesie sau alta, și-au descoperit acolo mai devreme sau mai curând vocațiile – au răspuns admirabil provocărilor citadine – reușind în cele din urmă să-și făurească un viitor pe măsura viselor lor.

A reveni în satul tău natal ca să i te dăruiești și oamenilor pe care i-ai părăsit temporar (ca să ai parte de mai multă cunoaștere și mai multă devenire) este un fapt mult prea rar în țara asta – de cum vorbim începem să fim aidoma cu cei care caută trifoiul cu patru foi, pe care foarte puțini dintre noi îl găsesc. Un fapt ce afirmă sublimul existenței acelei ființe – excelența aceluia individ.

Mulți plecați – puțini veniți, mulți chemați – puțini aleși, rostul individual primează în dauna celui colectiv, forme diferite ale cupidității individuale în-

Sînt suflet în sufletul neamului meu

locuiesc cu succes în viața multora generozitatea, munca și dăruirea în folosul colectivității.

Domnul Andrei Dragoș este însă excepția care întărește regula – omul care vine prin exemplul său să-i contrazică pe semenii noștri pentru care părăsirea satului natal este drum fără întoarcere. Dânsul a înțeles că lucrul cel mai frumos pe lume este să-ți conjugii reușita cu cea a alor tăi, să te servești de arta cântului aducând mai departe ofrande Eutherpei – muza muzicii, chiar la tine acasă. Dânsul a înțeles devreme după terminarea studiilor la Institutul Pedagogic din Baia Mare, să-și închine mare parte din timp artei cântului, având privilegiul să-și pună în valoare talentul de tenor vocal în cadrul prestigiosului Cor din Finteuș condus de maestrul Valentin Băințan. Harul pe care-l posedă l-a impus ulterior – începând cu anul 2003 – ca dirijor și conducător al acestei formațiuni artistice cu care a înlănțuit succes după succes în cadrul unor spectacole mult apreciate de publicul din țară și de peste hotare.

Stând de vorbă cu dânsul într-o iarnă albă la Finteuș, am fost foarte impresionat de preocuparea convingătoare, plină de dăruire, cu care ne vorbea despre proiectele sale legate de viitoarele turnee ale Corului din Finteuș, dintre care, sperăm ca măcar unul să aibă loc în Germania de sud-vest în care actualmente locuim. Ar fi o minunată ocazie de a sensibiliza sufletul spectatorului de aici la repertoriul muzical, pe cât de vast, pe atât de bine ales, al ansamblului condus cu măiestrie de Andrei Dragoș, formație care continuă o tradiție muzicală românească care se recheamă de la valori artistice aduse la lumină în a doua jumătate a secolului al XIX-lea prin

strădania unor maestri recunoscuți peste timp, ale căror nume le rostim azi cu emoție: Gavriil Musicescu, Gheorghe Dima, Ion Vidu, Dumitru G. Kiriac și alții.

Continuator al operei acestei pleiade de veritabili pionieri întemeietori ai unui gen muzical ce va forma și educa gustul publicului meloman de la noi, Corul Bărbătesc din Finteuș, împreună cu dirijorul său neobosit, închide un arc peste timp al cărui punct de început a fost înscris pe portativ cu un an înaintea Marii Uniri, la înființarea ansamblului, în 1917. Le-a fost dat coriștilor finteușeni să cucerească, pe lângă cununa de lauri a succesului la public, și pe cea a permanenței artistice, admirabilă continuitate pe fundalul devenirii societății în cadrul Istoriei României moderne, de la înființare la început de veac, până în zilele noastre. O datorie de memorie bine exprimată – dusă până la capăt, cu mult talent și cu multe renunțări din partea profesorului Andrei Dragoș, a profesoarei de limba română Maria Dragoș – soția sa – pe aceeași linie melodică cu întreaga familie care-i cuprinde și pe copiii Andrea, Nistorel și Iuliana – dedați și ei muzicii – admiratori credincioși ai Eutherpei – o familie de excepție pe linia înaintașilor lor, venerabilii Elie Pop, Gavril Bogdan, Nistor Dragoș, Valentin Băiștan.

„Arta e lungă, viața e scurtă” (Ars longa, vita brevis est) spuneau romanii – existența unui om de cultură muzicală nu se măsoară în numărul anilor petrecuți pe acest pământ, ci în înfăptuirile cu care reușește să-și uimească contemporanii. Dacă facem referire la Andrei Dragoș – sărbătoritul nostru – atunci putem spune cu mâna pe inimă că o viață închinată ARTEI MUZICALE împrumută acestui om

Sînt suflet în sufletul neamului meu

o cunună luminoasă în care Corala - Festivalul „Valentin Băișan” - și activitatea la catedră vor fi întotdeauna sinonime onorante numelui său - permanențe admirabile pe care cei care-l cunosc le evocă mereu cu bucurie, cu necuprinsă și justificată mândrie.

Sărbătorim azi un om a cărui existență pilduitoare pentru noi reflectă în oglinda timpului iedera vocației înnăscute crescută pe coloana de marmură a destinului individual pe care a știut să-l cunoască, să-i dea relief, să-l conjuge cu cei din jur și să-l onoreze de-a lungul unei cariere artistice și pedagogice de excepție.

Îi dorim din toată inima, pe mai departe, în anii ce vor veni, să se întâlnească pe portativul vieții cu arta lungă a „cântecului încăpător” de care vorbește în vers poetul - cântec pe care să-l împartă cu noi, cei care-l iubim și-l admirăm, cu publicul care-și așteaptă artiștii, cu învățăceii care-și așteaptă maestrul...

Îi dorim acum, la mijlocul celui de-al șaptelea deceniu al vieții, Aniversare Fericită, Mulți Ani, Sănătoși Buni și Frumoși, Împliniri pe măsura talentului și generozității cu care ne-a sensibilizat de-a lungul carierei sale ieșite din tiparele comune.

Mirel GIURGIU
Frankenthal, Germania

- ◆ Societatea culturală **PLAI MIORITIC** Iasi - Chisinau
- ◆ Mitropolia Moldovei și Bucovinei
- ◆ Fundația română de cultură umanitară **Mihai Viteazul** - Iasi
- ◆ Complexul muzeal **MOLDOVA** Iasi

INVITATIE

D. Prof. Dragoș _____

*Vă invităm să ne onorați cu prezența Dumneavoastră la manifestarea culturală
România - una și nedespartită, dedicată împlinirii a 76 de ani de la unirea Basarabiei cu
România. Manifestarea va avea loc la Iasi în zilele de 26 și 27 martie.*

Simpozion

România - una și nedespartită

Manifestare culturală
dedicată împlinirii a 76
Unirea Basarabiei cu

PROGRAM

Simbata 26 martie
Complexul muzeal MOLDOVA
sala H. Coanda

11⁰⁰
Simpozion
România - una și nedespartită
Cuvînt de

Basarabia
Vieru
Rândăne
culturală PLAI

stramovesti

covinei

ni

lton

e

Basarabia

u

ia

ru

13⁰⁰

Concert coral

Corul barbațesc din Finteușul Mare
Maramures

Recital muzical

Mihail Munteanu, Ck. Tupa, Nina Crulicovschi, Maria
Mocanu din Chisinau, Florin Plutarel
din Iasi

Expoziția Lumina pentru România

Icoane pe sticlă ale profesorilor Elena și Florin Lucanu
din Fântâna Moldovei, jud. Suceava

Lansare de carte

Istoria Bisericii Ortodoxe Române,
Basarabia - aspecte din istoria bisericii și a
neamului românesc,
Sfinți daco-romani și români.
Autor: Pr prof univ dr Mircea Pacurariu

Duminica 27 martie

Comuna Birnova

10⁰⁰

Dezvelirea și sfîntirea bustului marelui
patriot român Ion Incuțel

Deschiderea oficială a Casei Memoriale Ion
Incuțel

Te Deum pentru Unire

participa toți invitații

15⁰⁰

Turul orașului Iasi

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Eseu? - pentru prof. A. Dragoș

Cine nu s-ar mândri să aibă în localitate un cor precum Corul Bărbătesc din Finteușu Mare?

Cine nu s-ar mândri să fie unchiul dirijorului corului?

Sînt mîndru de nepotul meu, prof. Dragoș Andrei, a cărui familie este una dedicată corului, muzicii și dansului.

Moștenește talentul tatălui său, Dragoș Nistor, solistul de pe vremuri al corului, care avea o voce de aur.

Fratele lui, Valer Dragoș, e corist de valoare și președintele corului și îl ajută ca totul să se desfășoare în condiții organizatorice normale.

Copiii: Iuliana, director al Ansamblului „Transilvania”, Nistorel, un talentat saxofonist, iar Andrea, profesoară, fostă dansatoare de bază în vremea cînd era elevă.

Sînt mîndru de Andrei, în tot ce face pentru satul nostru natal!

unchiul **Virgil GROBEI**

Ehei, ce vremuri mai erau odată

*T*e vor surprinde, prietene Andrei, sau cuscre, cum ne ziceam pe vremuri, aceste rânduri ce aduc în memorie parfumul unor vremi trecute. Să o luăm cu începutul. O toamnă frumoasă, ca toate toamnele tinereților din Baia Mare, pe o bancă din curtea Institutului Pedagogic. Tu, boboc la biologie, eu, mai mare cu un an ca studii, aterizat taman din Cluj, de la „Babeș”, cu alternativa „îți ieși transferul sau te exmatriculăm”, pentru oarece năzdrăvăniei prin căminul studentesc de acolo. Evident, mi-am luat transferul. Unde? Acasă, că e cel mai sigur. A fost începutul. Am aflat că tu cânti la chitară. Eu însă ilam ceva la clarinet, dar mă dădeam mare, că doar venisem de la Cluj. Și așa, cătinel, cătinel, am mai găsit un coleg, ungur, chitarist tot de la biologie, ba pe un altul, Bandi, baterist, tot ungur, de la filologie și institutul băimărean s-a trezit cu o formație muzicală proprie. După antrenamente asidue în clubul institutului sau chiar în cămin, de aruncau colegele de la etaj cu borcane cu zacuscă înspre geamul camerei de repetiții, am debutat fulminant la balul bobocilor. Acolo, poante peste poante. Unele dintre fete aveau invitați prieteni din oraș. Toți băieți tineri „și curați la trup”,

Sînt suflet în sufletul neamului meu

vorba poetului. Totul a fost ok, până am lansat de pe scenă vechea și mereu actuala glumă că în sala de dans s-a găsit o verighetă. Să-i fi văzut atunci pe neînsurații prieteni din oraș ai fetelor cu ce febrilitate se căutau prin buzunare. Dar orchestra institutului a ținut puțin, până la plecarea noastră, pe rând, e ade-vărat, căci pe câte știu, n-au venit alții cu cântatul după noi. Cum știam că prin convenția semnată la începutul facultății urma să ne petrecem măcar primii trei ani de stagiatură la țară, am nimerit amândoi în Maramureșul istoric. Eu la Crăciunești, între ucraineni, tu, mai în jos pe Tisa, la Săpânța, între moroșeni. Au fost anii de acumulări. Și tu, biologul, și eu, filologul, am umblat serios la școala folclorului local, ba, mai mult, l-am luat cu noi decenii după aceea și probabil că-l vom părăsi, când vom părăsi lumea aceasta. (Deie Domnul să se întâmple cât mai târziu). Am devenit ceea ce ne-am propus. Tu profesor de biologie, eu filolog și specialist în ocrotire și educație. Tu ai revenit mai repede acasă, pe meleaguri chiorene. Eu abia după „aglomerația” din '89, că revoluție nu se poate numi. A trecut viața peste noi. Cu bune și rele, mai mult cu bune. Familii frumoase, prunci buni și cuminiți, cu prețuirea și stima cuvenită pentru semeni și din partea lor. A existat între noi un liant. Dragostea pentru folclorul românesc și Muzica. Tu ai cultivat-o la nivel superior, succedându-i maestrului Băința la conducerea corului celebru în țară și în Europa, din Finteușu Mare, eu cu lăutăria, până mi-au scos oficialitățile banii din buzunar făcându-mă inspector școlar. A sosit și vremea să tragem linie și să adunăm. Dar ce să mai adunăm, prietene Andrei, decât mulțumirea și rugăciunea către Cel de Sus, că ne-a în-

găduit să ajungem la vârsta părului alb, pe care unii o numesc și a înțelepciunii, dar eu nu-i cred. Să ne întâlnim încă mulți ani sănătoși și să ne bucurăm de împliniri și de reușitele copiilor și ale nepoților. Să trăiești și să-ți trăiască familia!

Dragomir IGNAT

Un punct de referință îl reprezintă relația de colaborare și de prietenie care s-a statornicit între corul nostru și Centrul Universitar din Timișoara. Relația a fost stabilită prin profesorul universitar Radu I. Motica, originar din Bușag, care a invitat corul să susțină un concert pentru studenții și profesorii din acest centru universitar, sub genericul „Seară maramureșeană”, în 11 aprilie 1987. Concertul a fost realizat împreună cu actori și soliști ai Teatrului și Operei din Timișoara. Totul a fost deosebit, dovadă este faptul că aceste întâlniri s-au repetat peste ani [...]. / [...] / Ce poate fi mai minunat decât această comuniune între grupul de elită al profesorilor vestitei Universități timișorene și grupul de țărani dintr-un sat din nordul țării, de multă vreme numit Corul Bărbătesc din Finteușu Mare, care, prin întreaga activitate, și-a propus să proslăvească prin cântec țara și neamul românesc.

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Vocația, dăruirea, aspirația

Am și acum în minte imaginea profesorului Andrei Dragoș mergând spre școală în pas legănat și fluierând... Era așa de relaxat!... Școala era pentru el a doua casă, pentru că nu considera meseria de dascăl o corvoadă. Dimpotrivă, la profesorul Dragoș se observau vocația, dăruirea, aspirația și mai apoi regretul. De ce regret? Pentru că după pensionarea lui școala și-a pierdut valoarea, în ciuda aspectului exterior frumos. El era sufletul școlii, cel care-i dădea vitalitate.

O perioadă bună director al școlii finteușene, profesorul Dragoș și-a pus în valoare calitățile de organizator, bun gospodar și gazdă primitoare.

Era omul din școală care angrena elevii (pe atunci școala avea elevi!) în mișcarea culturală, pasionat fiind de păstrarea și transmiterea valorilor tradiționale locale.

Prin dăruirea și experiența profesorului Dragoș am făcut numeroase ieșiri cu echipa de dansuri, schimburi culturale, concursuri, dar am încercat și să impresionăm atâția oaspeți deosebiți evoluând pe scena căminului cultural.

Îmi amintesc cu drag vizita impresionantă a unui grup de mari poeți români, în frunte cu regretatul Nichita Stănescu. Cum să uiți acele momente

Și-i cânt bucuria și-amarul

când noi ceream cu stângăcie autografe pe niște carnețele, trăind sentimente de profundă uimire la auzul discursurilor lor?!

Momente inegalabile am trăit - elevă fiind - când școala, împreună cu corul au avut onoarea să îl aibă oaspete pe marele Adrian Păunescu.

O seară memorabilă! Atunci a fost reînviat cântecul „Treceți, batalioane române, Carpații”.

Ce valoare uimitoare au căpătat acele seri minunate trăite într-un sătuc mic cu suflet mare, din Maramureș!

Și cine a fost inițiatorul? - Ați ghicit: profesorul Andrei Dragoș.

Și vin să spun acum, cu toată tăria, că aici nu e vorba doar de pasiune - la profesorul Dragoș e și mult patriotism.

Multă sănătate și La mulți ani!

Cu respect,

Corina IONESCU-MATIES

Cu aleasă prietenie...

*Satul meu cu oameni buni
Mi-ai rămas pe veci în suflet
Încercat-am să te schimb
În tinerescul meu umblet!*

*M-au furat, pentru moment,
Alte zări cu oameni darnici
Și-am crezut c-o să te uit
Satule, cu oameni harnici.*

.....
*Cum să uit pruncia mea,
Plină de joc și de soare
Când mama și tatăl drag
Mi-așterneau flori sub picioare*

.....
*Iartă-i, Doamne, pe bunici
C-au plecat demult spre stele
Doar mălinii mai păstrează
Dor și gândurile mele.*

Sentimentul dorului, al duiosiei și al dragului mă încercă acum când încep să adun câteva amintiri din anii mulți petrecuți în satul meu drag. Încercarea de vers de mai sus îmi abate gândul la mica mea

Și-i cânt bucuria și-amarul

copilărie petrecută în satul în care am cunoscut familia domnului Andrei Dragoș. De foarte mică l-am întâlnit pe domnul învățător Nistor Dragoș, cu care familia mea era în bune relații. I-am păstrat întotdeauna, alături de mama, de tata și de bunicul, un respect și o admirație de care numai un astfel de om s-a putut învrednici. Ce spun de familia mea? Tot satul l-a admirat, l-a respectat și l-a iubit și a rămas în amintirea tuturor celor care l-au cunoscut și a urmașilor lor.

N-am putut trece direct la domnul Andrei Dragoș fără să amintesc de unchiul dumnealui pe care îl urmează în tot ceea ce face și a făcut. Și nepotul se bucură de același respect în satul nostru.

Școlile pe care le-am urmat ne-au depărtat pe unii de alții, dar oameni destoinici ajungând și încărcăți de polenul dragostei de carte, ne-am întors la „stupul” nostru și am început să „facem miere”. Mă refer la munca noastră, a mea și a lui Andrei și nu numai, aceea de a dăltui caractere și de a crește oameni de care să ne fie cinste. Am pus umărul la această muncă începând cu anul școlar 1974-1975, când Andrei și Maria, soția lui, au venit detașați la școala noastră din Finteușu Mare, cu care ne-am mândrit mereu.

Eram tineri, entuziaști, cu putere de muncă și cu dragoste pentru ceea ce făceam. Munceam fără răgaz de luni până luni. Sâmbăta era zi lucrătoare, iar duminica erau activități duminicale.

„Zilele grele” au trecut mai ușor având alături oameni de talia domnului Andrei Dragoș. Îmi pare bine că pot vorbi măcar de unul dintre colegii mei minunați, de care nu uit niciodată.

O cugetare spune că „În adâncul tăcut al su-

Sînt suflet în sufletul neamului meu

fletului zace aurul. Cine-l are nu ți-l dă numai fiindcă ai trecut pe lângă dânsul". În cei 25 de ani în care am tras alături cu Andrei, am putut să-i văd sufletul și aurul din adâncul lui.

Îl prețuiesc și l-am prețuit după faptele pe care le-a făcut, „iară nu după vorbe”.

Nu voi vorbi despre activitatea dumnealui la catedră, ca profesor de biologie; aceasta se făcea bine – cum spunea Sadoveanu despre bunul lui învățător „Domnu’ Trandafir”. Celelalte multe erau mai importante, care întregeau munca de dascăl! Locuiește aproape de școală și de aceea casa lui era școala și școala era casa lui. Era mereu prezent la orice oră, mai ales după ce a devenit director. Niciodată nu a fost director „zbir” – totdeauna a fost colegul nostru. Toate se făceau cum trebuia, fiecare știa ce i se cuvine!

S-a creat de la început un sentiment de simpatie, de stimă, de respect, de afecțiune bazată pe încredere reciprocă, chiar pe idei comune.

Au fost bogate și atrăgătoare activitățile pe care le desfășura domnul profesor în afara școlii. Nu voi putea cuprinde în câteva rânduri ce a făcut acest om într-o viață. Voi aminti multele și frumoasele excursii, munca din minunatele toamne cu belșug în livezi, strigătul „prezent” pentru orice musafir care venea la școala noastră, legăturile trainice cu grupuri de oameni, cu școli de peste hotare (după 1989), plăcerea deosebită de a face cor, ori de a învăța copiii să danseze, ca să se prezinte apoi pe scene din țară ori din afară.

Activitatea dumnealui a primit o coroană regală acum, când părul i-a albit și s-a apropiat pensia, de care nu vrea să știe. Este tot atât de activ, spune prezent mereu când este nevoie de el și este tot atât de

săritor pentru nevoile altora. Spun că s-a încoronat cu munca la Corul mare, pe care ni l-a lăsat în dar, după ce l-a făurit și s-a mândrit cu el, marele dirijor și om ales, domnul Valentin Băințan.

Voi aminti un fragment din cuvântul meu la deschiderea celei de a treia ediții a Festivalului „Valentin Băințan”, unde am fost invitată.

„Azi, când ne amintim de un mare dirijor, care a avut treaptă și sprijin harul lui Dumnezeu, am multe cuvinte de laudă pentru cei care nu vor să lase uitarea să se aștearnă.

Primul este domnul Andrei Dragoș, care, ca un urmaș vrednic al domnului învățător Nistor Dragoș și al marilor inimoși finteușeni de altădată, scutură uitarea și ține treaz sentimentul dragostei de neam și cânt. Nu trebuie să spun că întotdeauna cântul a izvorât din inimi încărcate de drag, durere sau dor.

Domnul Andrei are sufletul încărcat de drag de înaintași, de cântec și de Finteușul care ne leagă. Îi doresc sănătate și putere să mai facă lucruri laudabile!

Nu pot să nu spun că Andrei a făcut și se mai străduiește, nu singur! Dacă n-ar fi fost materialul, nu s-ar fi putut îmbrăca «haina». Sigur! Și domnul Băințan, Dumnezeu să-l ierte, nu s-ar fi oprit la Finteuș, dacă nu ar fi surprins cu urechea lui expertă glasurile de aur ale consătenilor noștri. Mă mândresc cu ei și-I mulțumesc lui Dumnezeu că m-am născut în acest sat unde-mi dorm toți înaintașii! ”

Cu acest altruist pățimaș am fost și am rămas prieteni nu de nevoie, ci în afară de orice nevoie.

prof. Livia LAZĂR

Baia Mare, 15 octombrie 2012

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Și Corul din Finteuș, și dirijorul acestuia sunt niște embleme ale Maramureșului

*M*ărturisesc că, pentru mine, bărbații cu gube până la genunchi și voci baritonale din Finteușu Mare n-au fost niciodată un simplu cor. Din 1918 până astăzi au devenit un simbol al patriotismului, credinței, curajului și tăriei oamenilor de pe aceste meleaguri.

Andrei Dragoș, dirijorul corului de aproape un deceniu, spune simplu: să fim mândri că acest cor există.

Perfect adevărat. La fel cum e adevărat că trebuie să fim mândri că există oameni ca domnia sa, care îl duc mai departe, cu conștiința că nu fac doar o lucrare culturală și artistică măreață, ci scriu o pagină din istoria Maramureșului. De fapt, și Corul din Finteuș, și dirijorul acestuia sunt niște embleme ale Maramureșului. Și sunt aidoma Maramureșului. Nu doar datorită istoriei îndelungate, nici valorii incontestabile, nici repertoriului. Ci datorită crezului și credinței pe care o transmit de fiecare dată, cu același entuziasm și aceeași dăruire care îți dă certitudinea veșniciei: „Să facem o țară nouă / Să-i placă și lui Dumnezeu”.

Ioana LUCĂCEL

Și-i cânt bucuria și-amarul

Prietenul drag

A scrie despre Andrei Dragoș este o onoare și o bucurie, dar și o mare responsabilitate, aceea de a sintetiza în cuvinte puține marile lui merite și realizări.

Andrei este omul binecuvântat de Dumnezeu să dăruiască celorlalți: apropiați sau îndepărtați, prieteni și nu numai, mai mici sau mai mari, din harul cu care a fost înzestrat. Elevul, studentul și profesorul Andrei Dragoș, directorul unității de învățământ din Finteușu Mare, coristul, apoi dirijorul renumitului cor din localitatea natală, formează personalitatea ce se bucură de respectul și aprecierea unanimă pentru tot ceea ce a făcut. Nu în ultimul rând, omul grijuliu cu tot ceea ce-l înconjoară, cu familia, cu colegii, cu oamenii satului. A fost și este omul satului, om care știe că viața într-o comunitate cere multă dăruire pentru semeni și mai puține pretenții.

Întorcându-ne cu privirea spre trecut, extragem de acolo amintirea unor fapte sau evenimente care l-au marcat și ne-au marcat existența, pentru că prietenul meu Andrei este suma metamorfozelor prin care a trecut de-a lungul anilor. Un întreg șir de împliniri și deveniri pe care le-a săvârșit cu ajutorul aceluia care i-au fost aproape în fiecare moment din viață: familia, colegii, prietenii, elevii, consătenii.

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Din vremea studenției, îmi aduc aminte de seriile culturale studențești, în care Andrei era vioara numărul unu în orchestra de muzică ușoară, care ne cânta și ne încânta prin repertoriu, ca un preludiu al activistului cultural de mai târziu. Spun cu sinceritate că din viața de student, figura studentului cu plete îmi iese în evidență, imaginea și activitatea lui acoperă toate celelalte amintiri din acele vremuri.

Peste ani, în periplul meu prin Maramureșul îndrăgît, îl regăsesc pe dascălul ce a decis să-și începă apostolatul acolo unde a simțit că este mai mare nevoie de el (Fărcașa, Săpînța, Curtuișu Mare), dar mai ales în satul natal. De la început s-a arătat ca un aliat de nădejde al oamenilor harnici și făloși din satele maramureșene, iar pentru cei mici a fost nu doar profesor, ci și părinte spiritual.

Participând la toate etapele Festivalului Cântarea României, la activitățile pionierești din Finteușu Mare, am remarcat nemărginita sa dragoste de cultură și tradiție, credința că neamul nostru nu se poate ridica la o altă condiție existențială decât prin cunoaștere. Ca instructor de formații de dansuri și vocal-instrumentale, dirijor de cor, ca creator a diverse montaje literare, ca organizator al Festivalului Stejarul (ce frumoasă inițiativă), nu a așteptat recompense, ci recunoaștere. Ca participant la diverse festivaluri din țară și internaționale, alături de formațiile sale, a dus faima cântecului și dansului chiorean peste tot.

Adevăratele privilegii ale vieții i-au fost elevii și școala. Există în viața fiecărei comunități oameni care îi dau suflet și strălucire. Există în viața fiecăruia om o unitate în care își depune sufletul și strălucirea. Școala

din Finteușu Mare și directorul Andrei Dragoș reprezintă un tot unitar. Fiecare a dat celuilalt ceea ce avea mai bun. Din cei peste 40 de ani la catedră, un număr de 37 de ani aparțin școlii unde a fost și elev, și unde, cu mintea și sufletul, a contribuit la formarea a generații și generații, ca un adevărat dăltuitor de suflete și minți. Istoria va pune la loc de frunte această perioadă prestigioasă a școlii din Finteușu Mare, în care am întâlnit dascăli de vocație, dar și directori (Andrei și soția sa) care au știut să dăruiască omenie, prietenie, bunătate.

Rigurozitatea omului de la catedră sau de la pupitrul managerului s-a transferat omului cu condei, care, prin studiile realizate, ne-a redat adevăruri necontrafăcute și necosmetizate, restaurând astfel valorile creștine și restituindu-ne mituri pe care le credeam pierdute. Vine în sprijinul acestora și grija dirijorului Andrei Dragoș pentru o îmbogățire continuă a repertoriului corului, repertoriu alcătuit din prelucrări folclorice, muzică corală românească și internațională, muzică religioasă și colinde, dar predominante fiind cântecele patriotice.

Alături de corul cel mare, de foarte multe ori a evoluat și Ansamblul Stejarul al elevilor școlii, instruiți fiind de profesorul Andrei Dragoș, ansamblu alcătuit în prezent din elevi și părinții lor. Așa s-a întâmplat și la festivitatea de deschidere a Concursului Interjudețean de Matematică și Informatică „Grigore C. Moisil”, ediția a XXVII-a, unde peste 350 de elevi și profesori din șapte județe au apreciat cântecele care ne-au însoțit istoria, interpretate cu mult patos de artiștii din Finteușu Mare. Pline de conținut sunt și cuvintele pe care prietenul Andrei le-a rostit cu a-

Sînt suflet în sufletul neamului meu

ceastă ocazie pe scena Teatrului Municipal: „Mulțumesc celor ce ne-au dat posibilitatea să exprimăm sentimentele noastre în fața celor tineri, care trebuie să înmagazineze aceste sentimente în inima lor. Dacă nu, vom pieri în scurt timp. Să nu vă gândiți la trecut, acesta neschimbat rămâne! Să vă gândiți la tradiții și la viitor. Aceasta este identitatea noastră pentru vecie”.

Dragă Andrei, îți doresc sănătate (că-i mai bună decât toate) pentru a te bucura alături de cei dragi ție de fiecare clipă, de fiecare succes.

Profesor Gheorghe MAIORESCU
Liceul Teoretic „Emil Racoviță” Baia Mare

Și-i cânt bucuria și-amarul

*Profesorul Dragoș
a dat continuitate și unitate
grupării corale din satul natal,
Finteușu Mare*

*I*n 1991 am reușit să fac prima deplasare din viața mea în Basarabia. Era mijloc de ianuarie. La Chișinău se aniversa ziua poetului nostru național – Mihai Eminescu. Am făcut și un pelerinaj la Mănăstirea Căpriana.

A urmat o altă deplasare, în urmă cu câțiva ani, în Italia, la Torino și în alte localități din vecinătatea marelui oraș.

Ne-am întâlnit în multe alte împrejurări, îndeobște atunci când se apropia ziua de 1 Decembrie, Ziaua Națională a României.

Vorbim aici (mă rog, scriem) despre Corul Bărbătesc din Finteușu Mare, înființat odată cu Marea Unire, la 1 Decembrie 1918.

În cei 20 de ani de radio, am realizat despre acești oameni de mare ispravă nenumărate relatări, interviuri, reportaje, transmisiuni directe. Primele subiecte abordate au fost, desigur, cu dirijorul Valentin Băișan și cu mulți dintre membrii grupului. Am apreciat modestia lor de oameni simpli, de oameni ai satului care țin la istoria neamului.

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Profesorul Andrei Dragoș, căruia îi dedic aceste rânduri cu tot dragul, îmi mărturisea că repertoriul corului este deosebit de bogat și variat. Ar putea cânta de dimineața până seara și nu s-ar opri! Ca dirijor, profesorul Dragoș a dat continuitate și unitate grupării corale din satul natal, Finteușu Mare, așezare cunoscută în țară și peste hotare prin celebritatea corului. Cu vocație, Andrei Dragoș știe să fie înțelegător și înțeles, un adevărat pedagog și dirijor al familiei corale.

Lăudabilă este inițiativa dirijorului Dragoș de promovare a proiectului „Cântece care ne-au însoțit istoria” prin care oferă ascultătorului o altă modalitate de a învăța istoria poporului român, istoria prin cântec.

Concertele desfășurate în comunitățile românești din jurul granițelor țării au determinat pe numerosul public, de nenumărate ori, să nu uite propria lui identitate și spiritualitate românească.

De câțiva ani, în luna decembrie, odată cu venirea sărbătorilor de iarnă, dirijorul și conducătorul grupului face ce face și găsește oportunitatea de a întreprinde deplasări în țări ale Europei, în mari comunități românești. Îi apropie pe români de țară, de casă, îi determină să simtă și ei sărbătorile ca în propria lor obârșie.

Dincolo de toate acestea, dascălul Andrei Dragoș a înființat cu aproape 40 de ani în urmă, în scopul conservării și valorificării artei tradiționale, Ansamblul Folcloric „Stejarul”, format din copii ai școlii și tineri ai satului. Lucru care spune multe despre Omul și Profesorul Andrei Dragoș.

La Mulți Ani, Domnule Profesor, La Mulți Ani Corului din Finteușu Mare.

Adrian MARCHIȘ
Radio România Actualități

Și-i cânt bucuria și-amarul

Ambasadorul unei reviste

*N*ici nu mai știu ziua când l-am cunoscut pe profesorul dirijor Andrei Dragoș. Am impresia că îl cunosc de pe vremea când începeam să mă atașez de ființele dragi, un bărbat iute, pregătit parcă să escaladeze în orice clipă un munte. Târziu am aflat că de formație este profesor de biologie. Când ne întâlneam vorbeam mereu despre istorie, muzică și literatură. Dar mai ales de folclor. Are cântecul impregnat în sânge ca un cod genetic. Pentru mine el reprezenta toată Țara Chioarului în ceea ce privește colaborarea cu școlile. Așa ne-am cunoscut mai bine. Pentru mine el trebuia să răspundă de toate școlile de la Recea și Valea Chioarului. Numele lui era predestinat acestei țări, unul de sfânt și unul de voievod făcând de strajă Cetății Chioarului.

Andrei Dragoș a devenit colaboratorul meu cel mai apropiat pentru revista pe care o conduc de un deceniu și ceva *Școala Maramureșeană*. Nu era pe plac conducerii inspectoratului școlar. El le spunea în față adevărul, nu l-au putut înregimenta politic, deși a fost o perioadă din viața lui rezervată politicii.

Profesorul dirijor vorbea cu patos despre frumusețile lumii, despre poezia lui Serghei Esenin și a lui Adrian Păunescu, despre Ansamblul folcloric „Stejarul”. Cu acești tineri a bătut toată Europa. A devenit unul din ambasadorii de vârf ai culturii populare românești în lume.

Sînt suflet în sufletul neamului meu

L-am întâlnit seara în sala căminului cultural sau la școala din Finteușu Mare la repetiții în fruntea corului lăsat vremelnic de dl. Băințan. Are o casă primitoare, în mijlocul satului, cu o masă mare în curte și o poartă veșnic deschisă în care te primeau soția și măicuța lui dragă. Am băut de câteva ori câte un pahar cu vin în compania acestui minunat om. Când am realizat simpozionul despre evrei la Casa Corpului Didactic, directorul de școală Andrei Dragoș a fost prezent. A venit să prezinte un film despre lagărul nazist de la Auschwitz. Ochii lui senini de un albastru pur s-au umplut de lacrimi: „Măi, Mihali, n-am crezut că poate fi pe lume atâta suferință umană. Am fost acolo. Și am rămas impresionat. O lecție crudă de istorie am primit pentru toată viața mea”. Andrei Dragoș este un mare familist, are două fete învățate și un fecior instrumentist. Una profesoară de matematici, dar cu un suflet barbilian îndrăgostit de poezie. Cealaltă, o vedetă, directorul Ansamblului Transilvania, o dansatoare de excepție, un suflet născut pentru fapte mărețe. Nu l-am auzit niciodată lăudându-se cu copiii lui, dar îi era drag când îi spuneai câte ceva despre unul din ei, îi străluceau ochii din nou, de data aceasta, a mulțumire. Profesorul dirijor a devenit omul de suflet în redacția revistei. Ne întâlneam aproape săptămânal în anumite perioade înainte ca revista să intre la tipar. Dacă nu avea bani în fondul școlii, băga mâna adânc în buzunarul hainei sale și cumpăra 4-5 exemplare din fiecare număr. Este printre puținii care au toată colecția. Numai directorul Școlii din Vișeu de Jos, Vasile Tomoiogă se poate lăuda cu această colecție în Maramureșul istoric. Vorbesc despre această publicație ca

Și-i cânt bucuria și-amarul

și cum ar fi „Revista de sociologie” sau „Revista de folclor” ce apăreau la Editura Fundațiilor Regale în perioada interbelică. Pentru mine o asemenea însemnătate o are și „Școala Maramureșeană”. Mai ales că datorită lui Andrei Dragoș numerele 26-30/2007 ale revistei au ajuns pe masa a trei ambasadori români din Elveția, Franța și Anglia. Omul acesta m-a făcut să am încredere în mine și mi-a oferit o șansă de afirmare.

Atunci când a plecat cu Ansamblul „Stejarul” din Țara Chioarului mi-a dus și revista. Ambasadorul Dragoș mi-a făcut un serviciu. În legația română din Elveția, unde în perioada interbelică lucra ca atașat cultural Lucian Blaga, a ajuns și o revistă a dascălilor din Maramureș.

Andrei Dragoș are harul unui diplomat, talentul strălucit în muzică, pasiunea pentru etnografie, simțul pentru respect și omenie.

De ceva vreme m-am apucat să scriu o istorie a diplomaților români proveniți din Maramureș. Printre paginile acestei cărți, în lumea diplomaților, cântăreților, alături de Dumitru Fărcaș, Titiana Mihali, Frații Petreuş se aşază și numele dirijorului Andrei Dragoș.

Omul acesta face cinste țării pe pământul căreia s-a născut.

L-am surprins în câteva imagini de film documentar: iute, cu ochii în lacrimi, mândru de familia lui, ambasador al cântecului și jocului în țările lumii.

Chiar dacă nu am reușit să-i fac un portret nemuritor, clișeele foto se vor pune mereu în mișcare și chiar peste un secol vom avea aceeași poveste a unui ambasador ce a dus o revistă în lume. Și pentru asta îl iubesc din tot sufletul!

Nicoară MIHALI

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Profesorul și Poetul

*P*rofesorul Andrei Dragoș face parte din stirpea tot mai rară a omului de pământ care a învățat miracolul zborului prin cultură. S-a pus cu demnitate în șirul de înaintași care au strălucit Finteușu Mare cu magicul cor bărbătesc izvorât din Marea Unire a românilor. Profesorul Dragoș a știut să fie ucenic pentru a deveni maestru. Profesorul Dragoș Andrei este alcătuit din bunătate, inteligență și demnitate. Această triadă m-a apropiat de el. În preajma lui te simți mai sigur pe ziua de mâine. Dar și pe ziua de ieri. Șirul de amintiri laolaltă se constituie într-un drum bătut pe care au rămas borne cu inscripții adânci. Profesorul Andrei Dragoș a făcut din satul lui natal un centru al lumii. Cîntecul bărbaților din Finteușu Mare a uimit lumea. Și cea ascultătoare, și cea muzicală. Liniștită parte a cîntecului locuiește în acest sat predestinat să fie horitor. Andrei Dragoș, cum ziceam, a învățat miracolul zborului prin cultură. Ziditor de fapte care au durată. Multe dintre ele mi-au luminat cărările. Una nu mă lasă pradă uitării. Era 23 martie 1980. Profesorul Andrei Dragoș, cu bunii lor sfătuitori din preajmă, l-a invitat pe marele poet Nichita Stănescu în satul lui. Așa Finteușu Mare a rămas prins în harta călătoriilor lui Nichita prin Maramureș. Țin minte de parcă a fost ieri. Atît de mult l-a îndrăgit Nichita pe

Și-i cânt bucuria și-amarul

Profesor încît l-a prefăcut în Cuvînt. Iar profesorul i-a dat guba din spate să nu-i fie frig Poetului. Atunci l-am auzit pe Nichita spunînd corului: „vă rog să mai repetați imnul poporului român”. Era vorba de o prelucrare a baladei „Miorița”. Profesorul Andrei Dragoș și atunci a avut o intuiție de zile mari. A înregistrat o parte a discursului lui Nichita pe bandă magnetică. Așa au rămas spusele lui Nichita în memoria locului: „Limba română nu poate fi mușcată. Nu e de unde să fie mușcată. Pentru că dînsa e patria noastră și patria spiritualității noastre”. Și așa mai departe. Alăturarea dintre Profesor și Poet din acea noapte astrală mi-a întărit convingerea că Andrei Dragoș este pseudonimul omului de nădejde. Cu el nu te risipești, ci te aduni. Cu el poți sta și în rugăciune, și în partea lumii în care uiți de lume. Cu el locuiești în puterea și frumusețea vieții. O, ce daruri sînt oamenii ca Profesorul Andrei Dragoș! Scurtul poem al lui Nichita scris în cartea de onoare a școlii este și o cunună de cuvinte pentru Profesor: „La Finteușu Mare / Mi-am tras trupul ca un tun / Îngerul cel alb / Ca o stare / L-am împușcat și l-am lăsat pe drum”. Așa te-ai prefăcut în Cuvînt, prietene de drum lung! Acum la aniversare.

Gheorghe PÂRJA

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Dumnezeu să-l binecuvânteze și să-i dea putere să poată continua

L-am cunoscut pe dl. Dragoș la Festivalul „Valentin Băințan” și doresc să-i aduc calde mulțumiri pentru ceea ce face. În aceste condiții vitrege pentru cultură, a găsit puterea, curajul și oamenii care să-i stea alături.

Dumnezeu să-l binecuvânteze și să-i dea putere să poată continua.

Ioan PETROVICI
dirijorul corului „Medeșana”
Medieșu Aurit

*2012 - Corul „Medeșana” la a treia ediție a Festivalului
„Valentin Băințan” înființat de prof. Andrei Dragoș*

Și-i cânt bucuria și-amarul

Despre tata, cu mândrie

Cred că ține de natura umană mândria de apartenență la „ceva”: unei familii, unei școli, unui grup, unui oraș, unei țări. De aceea, zic:

Sunt mândră că sunt ardeleancă!

Sunt și mai mândră că sunt o maramureșeancă din Finteușu Mare. Și, mai ales, nu am cuvinte să spun cât sunt de mândră că tatăl meu este ANDREI DRAGOȘ. Împart această mândrie cu mama, Maria Dragoș, cu frații mei: Iuliana Dăncuș și Nistor Dragoș, cu soțul meu și cumnații mei, cu copiii noștri.

Am fost întrebată de multe ori de unde sunt, iar la răspunsul: „Din Finteușu Mare!”, toată lumea avea aceeași reacție: „De unde e Corul?” Așteptam întrebarea asta să mă pot lăuda: „De unde este Corul, iar tata este dirijorul lui!” Simțeam, de fiecare dată, că creșteam în ochii interlocutorilor mei și primeam imediat felicitări pentru tata și pentru cor.

Cum să nu fiu mândră? Mă sună prietenii să-mi spună: „L-am văzut pe tatăl tău la televizor!” Au fost multe (și sper să mai fie) aparițiile lui pe micul ecran; țin să amintesc doar câteva: emisiunea „Debut 50 Plus”, emisiunea „Cântec și Poveste”, „Gala 10 pentru România”.

Pe tata îl cunoaște foarte multă lume. Este genul de om care-și face repede prieteni, este deschis, onest,

Sînt suflet în sufletul neamului meu

sufletist și carismatic. Cred că oricine îl știe ar avea cuvinte de spus despre el. Există, însă, niște lucruri pe care le știm doar noi, ai lui, și marele meu regret, în aceste clipe, este că bunica Reghina, mama lui, nu mai este printre noi.

Tata este azi așa pentru că a avut părinți pe Reghina și Nistor Dragoș, oameni iubitori de Dumnezeu și de biserică, de neam și țară. Au bunicii, în general vorbind, o mare calitate: aceea de a-și răsfăța nepoții. Pe noi: Andrea, Iuliana și Nistorel, bunica Reghina, căreia îi spuneam *mama Reghina*, ne-a răsfățat și delectat cu multe povești, în care personajele principale erau tati Andrei și fratele lui, unchiul Valer. Așa am aflat că tati, copil mic fiind, era foarte slăbuț și bolnăvicios și nu prea mânca, iar mama Reghina și tata Nistor ar fi făcut orice pentru a-l determina să mănânce. Și au găsit rezolvarea: îl puneau în car, în șură, tata Nistor îi cânta, mama Reghina îi dansa, iar bunica Morica (bunica lui tati) îi dădea să mănânce. Tot din copilăria lui, ne povestea mama Reghina că a agățat în pod capace de oale și alte obiecte din metal pe care le lovea *să facă muzică*. Iată, avea aptitudini artistice încă de mic copil!

Toată lumea știe ce greu era prin anii '60, câte sacrificii făcea o familie de țărani, care-și construiau casa, să-și țină copiii la școală, ce lucru mare era pentru un copil să primească un cadou. Ei bine, tata a primit de la mama Reghina un cadou deosebit: o chitară. Cred că era în ultimul an de liceu sau imediat după finalizarea lui. Singur a învățat să cânte la chitară, iar azi știe cânta la pian, fluiet, muzicuță și vioară.

Noi, copiii lui, am crescut într-o casă în care se asculta muzică și în care se cânta. Toți trei am învățat

Și-i cânt bucuria și-amarul

să cântăm la câte un instrument: pian, vioară, clarinet. Am fost crescuți cu dragoste mare pentru cultură, pentru folclor, pentru neam și țară. Ne-a fost insufletă plăcerea de a citi. Îmi amintesc cum, de fiecare dată, tata venea din oraș cu cel puțin câte o carte.

Tata ne-a fost profesor la Școala Generală din Finteușu Mare. Pe toți copiii din Finteușu Mare care i-au fost elevi, tata i-a învățat nu doar biologie, ceea ce preda la școală, ci și să cânte și să danseze.

Puțini știu de pasiunea lui pentru speologie. Împreună cu elevi de la școlile din Curtuișu Mare și Finteușu Mare a explorat peșteri și alte fenomene carstice din Toplița (Sălaj), Curtuiș și Vălenii Șomcutei.

Nu multă lume știe ce frumos desenează și pictează tata. Acasă, la Finteuș, și în Școala din Finteuș sunt tablouri pictate de el.

Există un alt amănunt pe care-l cunosc doar coriștii sau persoanele privilegiate care au călătorit împreună cu tata. Odată cu venirea domnului Valentin Băințan la pupitrul de dirijor al corului, nivelul corului a crescut foarte mult și fiecare apariție în public: la festivaluri, concursuri sau cu alte ocazii, sporea faima corului. Urmarea firească a fost că au primit invitații spre a susține concerte în diferite orașe din țară, apoi din străinătate. De fiecare dată, tata era cel care pregătea, până la cele mai mici detalii, traseul pe care să-l parcurgă pentru a ajunge la destinație. Pentru fiecare călătorie pe care au făcut-o, tata studia ce obiective turistice ar fi de văzut: o rezervație naturală, o localitate anume, un cartier renumit, o construcție deosebită (castel, palat, catedrală, teatru sau operă), lagărele de concentrare din al II-lea război mondial. Își pregătea pentru fiecare obiectiv ales note

Sînt suflet în sufletul neamului meu

informative pe care le prezenta ca un ghid profesionist.

Ar fi multe, încă, de spus, dar vorba multă, sărăcia omului, așa că voi încheia spunând: în toate proiectele în care a fost implicat, tata a pus mult suflet și pasiune. El nu poate face altfel! Cu siguranță, și de acum înainte se va întâmpla la fel!

Îi doresc multă sănătate și putere de muncă!
Cu drag,

prof. Andrea POP
(fostă Dragoș)

NEL QUINTO ANNIVERSARIO DELLA SUA ISTITUZIONE

**L'ASSOCIAZIONE
ITALIA ROMANIA
"FUTURO INSIEME"**

Vi invita al

CONCERTO

DELLO STORICO CORO ROMENO

CORUL BARBATESC DIN FINTEUSU MARE

LUNEDI, 5 DICEMBRE
ore 20:45

Teatro di Vigna Murata
ROMA EUR - Via Renato Ferruzzi, 110
(METRO B/LAURENTINA + BUS 765)
Telefoni: 334.638.40.48
ir.finteusu@vignamurata.it

Con il Patrocinio di:

ROMA CAPITALE
Ambasciata ROMANIAE

Partners:

EURO **ESSENCE** **ROSTALIA**

Teatro Vigna Murata

Și-i cânt bucuria și-amarul

*Prin competență profesională
și atașament afectiv,
Andrei Dragoș transmite
generațiilor viitoare arta corală
a Maramureșului*

*I*n această parte de țară, formațiile corale au o frumoasă tradiție. Cred că nu există localitate care să nu fi avut un grup vocal sau un cor, în raport de numărul locuitorilor. Din repertoriul acestora n-au lipsit prelucrările folclorice, cântecele patriotice, cântecele religioase și colindele. Marile evenimente ale istoriei noastre naționale au dat de fiecare dată glas prin programele acestor formații corale prezentate în fața publicului. Manifestările artistice din ultima vreme, remarcabile prin diversitatea lor, ne-au întărit convingerea că formațiile corale au atins niveluri interpretative deosebite, că an de an acestea și-au îmbogățit repertoriile. Una din formațiile corale cu lungă activitate scenică aparține locuitorilor din Finteușu Mare, așa după cum declara într-un interviu dirijorul, profesorul Andrei Dragoș: „Acest grup s-a format în 1 Decembrie 1981, o dată cu Marea Unire, atunci când bărbații satului s-au adunat în centrul Șomcutei unde așteptau rezultatul Unirii. De atunci și până astăzi nu am făcut niciodată pauză. Cântăm de peste nouă decenii și sper ca această tradiție să nu se întrerupă niciodată”.

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Corul din Finteușu Mare a devenit o permanentă prin dragostea de cântec și frumos a locuitorilor acestei localități, dar și prin dăruirea și entuziasmul celui care de-a lungul anilor a ținut sus bagheta Euterpei. Andrei Dragoș, căci despre Domnia Sa e vorba, e cel care, de fapt, a continuat și a ridicat măiestria artistică a corului, aducându-i consacrarea pe noi culmi, prin competență profesională și atașament afectiv.

Acest nume acoperă, la propriu și la figurat, prin apreciabilul său talent și efort, atât ca dascăl, cât și, mai ales, ca dirijor, imaginea cuprinzătoare specifică geniului artistic, crezului umanist pe care îl promovează în fruntea acestor bravi bărbați pe scenele țării, pe marile scene ale lumii. Dovadă stă mărturia zecilor de premii ce răsplătesc munca depusă de profesorul și dirijorul Andrei Dragoș în acei aproape zece ani de când se află la pupitrul corului din Finteușu Mare. L-am revăzut recent la Satu Mare în holul Colegiului Național „Mihai Eminescu” cu ocazia dezvelirii bustului dr. Vasile Lucaciu, personalitate complexă cu o bogată cultură și înțelegere profundă a istoriei neamului. Vreme de minute întregi ne-au fascinat, sub bagheta lui magică, vocile bărbaților întorcându-ne în timp prin cântecele patriotice și revoluționare vechi dedicate evenimentului.

Acest dirijor înălțându-se pe sine, a purtat sub bagheta lui falnicii bărbați îmbrăcați în tradiționalele lor „gube” spre măiestrie și spre perfecțiune, dacă se poate vorbi despre așa ceva în artă. Acest nume atrage ca un magnet de fiecare dată ropote de aplauze; fiind în stare în orice situație să-și aducă aportul la deplina reușită a manifestării, dovedindu-se, dacă mai e cazul, că, sub bagheta lui, arta corală a ieșit mereu biruitoare.

Aurel POP

redactor-șef al revistei „Citadela”, Satu Mare

Și-i cânt bucuria și-amarul

Punte peste generații

*D*e domnul profesor Andrei Dragoș ne leagă o prietenie veche, de mai bine de 30 de ani, perioadă în care am avut ocazia să-mi formeze o imagine nuanțată despre felul său de a fi. Trebuie să spun că are o personalitate complexă, iar aceasta reiese din multiplele activități pe care le desfășoară. Domnul Dragoș s-a implicat în viața comunității atât din punct de vedere didactic, prin faptul că a educat generații întregi, cât și din punct de vedere cultural-artistic, promovând atât în țară, cât și în străinătate tradițiile din Țara Chioarului.

Din 1981, de când am fost numit preot în parohia Finteușu Mare, am constatat că domnul profesor Andrei Dragoș a desfășurat o activitate culturală bogată: a organizat ansamblu de dansuri populare cu elevii, dar nu numai cu aceștia, ci și cu tinerii din sat, a condus corul de copii al școlii, învățându-i pe aceștia cu precădere cântece patriotice, a devenit mai târziu dirijorul Corului Bărbătesc din Finteușu Mare, s-a implicat și în cadrul activității bisericești, pregătind noi pricesne și cântări religioase, a descoperit și promovat noi talente, a îmbogățit repertoriul de cântece al corului, devenind un neobosit culegător de folclor. Dornic de activități artistice, organizează evenimente în acest sens, pe care le pregătește printr-un program

Sînt suflet în sufletul neamului meu

riguros de repetiții, preocupându-se totodată și de promovarea portului tradițional. Având calități vocale, a interpretat cântece populare sau patriotice, transmițând și în acest fel dragostea de cântec. Acestea le-a realizat în paralel cu munca de la catedră, dar și cu cea din gospodărie. În activitățile propuse a avut parte de susținerea familiei, susținere care venea mai ales din partea soției, doamna profesoară Maria Dragoș. Toate acestea mi-au lăsat o impresie frumoasă, care a devenit cu timpul certitudine.

Pasiunea pentru folclor i-a fost insuflată domnului Dragoș încă din familie, bunicul și tatăl participând activ în cadrul corului, iar această preocupare a fost îndrăgită și de propriii copii. Sub o formă sau alta cei trei copii au dezvoltat această pasiune: Iuliana în cadrul Ansamblului Transilvania, Nistorel formându-și propriul grup muzical și nu în ultimul rând, Andrea, prin dragostea pentru obiceiuri. Cu siguranță, vor urma și nepoții, care vor duce pe mai departe zestrea înaintașilor.

Apreciem activitatea domnului Dragoș ca fiind una valoroasă, prin dragostea pentru tradiție, prin grija pentru păstrarea și transmiterea acesteia noilor generații, mai ales în această perioadă de globalizare, pentru că trebuie să știm mai întâi de unde venim, cine suntem, pentru a afla încotro ne îndreptăm!

La mulți ani și în continuare mult spor în activitatea pe care o desfășurați!

pr. Gheorghe POP
Finteușu Mare

UNIVERSITATEA DIN TIMIȘOARA

Extensiunea cultural științifică

"POPAS MARAMUREȘEAN"

În deschidere "Trecut și prezent în istoria culturii maramureșene" prezintă prof. V. Băișan - directorul Bibliotecii județene Maramureș - Baia Mare

Își dau concursul ARTIȘTII MARAMUREȘENI:

FRAȚII FLOREA GHEORGHE COVACI CIOATA SURORILE CUPCEA
GHEORGHE PETREUȘ VALER ZANFIRESCU ANDREI DRAGOȘ

Moment poetic: Mircea Belu și Mihai Decean

Cu participarea Grupului vocal al Liceului Agroindustrial din Lugoj, județul Timiș

În timpul spectacolului -INSTANTANEU realizate de caricaturistul STEFAN POPA. POPA'S

Prezentarea spectacolului: Dr. RADU I. MOTICA

Spectacolul va avea loc în data de 25 martie 1988, orele 17⁰⁰
în AULA UNIVERSITAȚII - INTRAREA GRATUITĂ -

"Limba și muzica noastră națională sunt două surori gemene, născute ambele de la una și aceeași mamă, de la mama națiune. Dar în timp ce limba prinse putere și se făcu mândră și frumoasă, puternică, încântătoare... muzica, biata muzică !... abia respiră din aerul dătător de viață al dragostei și al grijei de mamă!"

V. Vaida, Ceva despre muzică la noi la români, în
"Gutinel" I nr. 15, 1889, p. 61-62

"Cîntecul a rămas un mod special al omului de-a se exprima în Maramureș, această exprimare este unică în felul ei, unicitate care a stîrnit curiozități, entuziasm, aprecieri și nu e de mirare că, în cursul veacurilor, muzica populară maramureșeană a influențat și creația altor popoare".

Valentin Băișan, Arta corală din Maramureș, Baia Mare, 1982,
p. 82

Leagăn de cântec, leagăn de dor...

Cum altfel ar putea fi numit satul Finteușu Mare, topos al nemuririi, unde încă tresaltă prin voci de îngeri cântecul strămoșesc, apărat cu sânge de viteji de-a lungul secolelor? Acum, că se împlinesc o sută de ani de existență prin cântec și tradiție a Corului Bărbătesc din Finteușu Mare, amintirile curg nestăvilite de pavăza timpului...

Am onoarea de a avea în familie un om care s-a născut pe aceste meleaguri de poveste, care și acum povestește cu drag de vremurile petrecute pe plaiurile natale, unde copilăria și cântecul s-au îmbinat armonios, tocmai datorită Corului și activităților în care acesta a angrenat mulți săteni talentați. Unchiul meu, Gheorghe Surduc, în vârstă de 60 de ani, trăiește în prezent în Baia Mare, avându-și domiciliul aici încă din 1985. Cu lacrimi în ochi descrie chipul blând al mamei sale, care i-a luminat copilăria în ciuda greutăților obișnuite ale vieții de la țară, unde creșterea animalelor, munca pământului și educația copiilor după legea Domnului erau și mai sunt încă normele după care omul muncitor și harnic, cu frică de Dumnezeu, își duce viața. Își amintește cu patimă de Crăciunurile geroase, dar calde în spirit, petrecute în sânul bisericii, unde de nenumărate ori a auzit glasurile îngerești ale coriștilor, care vesteau minunea

Și-i cânt bucuria și-amarul

Nașterii pruncului Iisus și făceau să răsunе pereții și împrejurimile de colindele sfinte.

Memoria nu îl ajută deosebit de mult, pentru că anii au trecut și peste el și pentru că în general omul ajunge să păstreze mai mult în suflet amintirile decât în minte, locul unde fiecare impresie e trăită cu o și mai mare intensitate. Ghiță, pentru că așa îl strigă toată lumea, povestește de adolescența sa, când a prins momente în care a participat la diferite concerte ale Corului ca membru-corist, fiind nelipsit, după posibilitate, de la repetiții. Despre domnul Andrei Dragoș nu are foarte multe cunoștințe, dar știe că este un cetățean de vază al satului, cu care întreaga comunitate se poate mândri și care știe cum să ducă mai departe moștenirea atâtor ani. El consideră că Corul din Finteuș reprezintă nu numai un mod de a duce tradițiile mai departe, ci și o adevărată emblemă națională: „Eu nu știu atâta carte, că am fost om cu iubire de muncă, am preferat să îmi câștig pâinea tocindu-mi palmele decât coatele pe băncile școlii. De ani buni lucrez ca buldozerist și am văzut multe din frumusețile regiunii. Am fost și prin Turț, ba peste deal, ba prin Lăpuș și Groșii Țibleșului. Dar io ținuturi mai verzi și ierni mai albe ca în Finteușu Mare nu am văzut. De acolo am rămas cu o mare dragoste de cântec și voie bună. Nu cred că sunt alții în țară care să aibă coriști mai buni. Zici că a coborât Dumnezeu pe pământ și le-a suflat har, să cânte, să ne veselească. Mi-i ciudă și regret că nu îi mai aud azi așa des ca pe vremuri. Timpul nu îmi permite și viața e grea. Dar eu țin bine minte de când eram fecior și frecventam și eu corul că cei care cântau aici, coriștii, erau altfel de oameni, parcă mai buni, mai luminați, le străluceau

Sînt suflet în sufletul neamului meu

fețele de iubire de viață și de mândria de a fi români. Mama mea iubea tare mult cântecele lor. Tare bine ne plăcea când ne adunam toți de sărbători că ne chema dobașu – un fel de mesager – pe toți să auzim corul. Am înțeles că acum concertele lor în Finteuș sunt mai puține, dar și când sunt, toată suflarea se adună. Da bine fac, să îi mai audă și alții, să vadă că noi,ăștia din Finteuș, știm de ce ne-am născut români și nu uităm să ducem mai departe ce am învățat de la bătrânii noștri. Mă apucă câteodată un dor și mă gândesc la căsuța mamei, goală, unde nu mai ai la cine merge... Timpul aista nu iartă, dar io mă gândesc că mai rămâne cântecul... totuși”.

Și dacă astfel Corul din Finteușu Mare a rezistat un secol în mod stoic, trebuie să meargă mai departe. Ce mai! A trecut prin momente grele, pentru că istoria tinde să pătrundă vrând-nevrând în fiecare detaliu al vieții. Al doilea război mondial și anii negri ai comunismului sunt doar câteva episoade care puteau să curme pentru totdeauna trilul înălțător al cântecului finteușean. Și totuși, Corul a izbutit să supraviețuiască. Să ducă în continuare pe aripi melodioase amintirile noastre, ale străbunilor, zâmbetul și plânsul mamei bătrâne torcând alene la poartă, forța brațelor vajnice care s-au frânt dureros pentru libertate, scâncetul copiilor în leagăn, dorul iubitei cu obrazul purpuriu și datinile din moși-strămoși.

Din 2003, domnul Andrei Dragoș, fiul lui Nistor Dragoș, un mare solist al corului, a preluat cârma corului prin bagheta dirijorală, aducând speranță în sufletele cârcotașilor, care nu vedeau un viitor prea roz pentru formația finteușeană. De atunci, Corul parcă a înflorit mai mult, devenind o adevărată

emblemă pentru Maramureș și România. Îi doresc domnului Andrei Dragoș un călduros LA MULȚI ANI! și multă putere de muncă, având convingerea că din dragoste de cântec și patrie ne va încânta urechile și spiritele în continuare, creând prin reprezentațiile corului un model spiritual și cultural de urmat pentru noi, toți!

Iuliana-Andrea POP

Am încheiat concertul [din localitatea Baziège, Franța, noiembrie 2006 – n. r.] cu două cântece în limba franceză. N-am început bine acordurile primului cântec, când în scenă au urcat și prietenii noștri francezi [corurile „Le Cri du Choeur” și „Virage du l’est” – n. r.]. Ce magnifică comuniune de simțire și glasuri! Seara s-a încheiat cum nu se poate mai bine, că așa-i românul, dar și francezul când se-nveselește.

La prima vedere, nu știu ce impresie le-am făcut noi, un grup de țărani cu gube, dar după primul cântec, „Ție să cuvine cântare”, sute de palme s-au împreunat într-un ropot de aplauze. Directorul muzical al Domului [din Salzburg, în turneul din 2006 – n. r.] a fost încântat de prestația noastră și de stilul bizantin al cântecelor religioase interpretate.

Sînt suflet în sufletul neamului meu

„Suflete, ia-ți rădăcinile, du-te la Finteușu Mare și cântă!

*M*ărturisesc că, la început, în anii de liceu militar de la Alba-Iulia, am urât corul. Aproape toți elevii eram obligați să mergem la orele de cor, după-amiaza, și să învățăm tot felul de cântece despre comandantul suprem. Cu abilitate însă, șeful muzicii a reușit să strecoare în sufletele noastre cântece istorice și marșuri ostășești, până ne-a cucerit de-a dreptul. Așa am prins drag de cântecele corale.

După 15 de ani, în calitate de organizator al unui spectacol de 24 Ianuarie, mi-am dorit să invit în spectacol un cor. Corul bărbătesc din Finteușu Mare. Avea deja un renume pe care și pietrele îl recunoșteau! Primul concert al corului avusese loc la 1 Decembrie 1918, așteptând vestea Marii Uniri. Cu ceva vreme în urmă, avusesem și eu bucuria și uimirea să văd cum acest cor, din țărani ai Maramureșului, ridicase în picioare o sală de spectacole.

A fost o întâlnire simplă și sinceră. Cântau cântecele ce ne-au însoțit istoria. Parcă dacii liberi coborâseră de la porțile ceriului pe pământ. Nici nu știu ce am admirat mai mult. Frumusețea și armonia vocilor, trăirea pe care o puneau în cântece sau costumele țărănești ce înnobilau voievodatul din care descălecaseră.

Și-i cânt bucuria și-amarul

Atunci l-am cunoscut pe profesorul Dragoș Andrei. Din anul 2003 este dirijorul corului, înlocuindu-l pe regretatul profesor Valentin Băințan. I-am prețuit munca și i-am mărturisit admirația pentru zidirea de cântec prin care luminează vatra satului din acel nord de țară.

Acum, la sfârșit de noiembrie, va fi aniversat la împlinirea vârstei de 65 de ani. Îmi ridic clopu' și mărturisesc: „Suflete, ia-ți rădăcinile, du-te la Finteușu Mare și cântă!”

Colonel Ovidiu PURDEA-SOMEȘ
redactor-șef „Orizont militar”, Cluj-Napoca

Nu sunt locuri neospitaliere pentru corul din Finteuș și, cred, pentru niciun artist. Noi ne creăm prin prestația artistică un mediu favorabil, în care ne simțim confortabil, atât noi, ca prestatori artistici, cât și publicul spectator. Întotdeauna trebuie să dai ca să poți spera să iei.

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Dascălul în slujba comunității

*I*n copilărie, universul în care trăiam era parcă desprins dintr-o frumoasă poveste. Oamenii erau minunați. Și văzând lumina din viața semenilor, nu poți simți decât bucurie, iar aceasta iradiază și spre ceilalți și asupra locurilor. Destul de rar se întâmplă – cred – ca amintirea unor persoane să rămână neștersă odată cu trecerea anilor. De multe ori se așterne uitarea și, împreună cu ea, nerecunoștința celor din jur. Dar, dincolo de această realitate, lucrurile pot sta și altfel.

Îmi amintesc, plin de dăruire, chipul domnului profesor Andrei Dragoș. Să fii dascăl nu-i o profesie obișnuită – și domnul profesor o confirmă –, ci este o misiune care cere jertfă, pentru că principala vocație a dascălului este dăruirea de sine. Încerc să conturez un scurt portret al domnului profesor, iar acesta se constituie treptat, ca într-un joc de puzzle. Mi-l aduc aminte predând, desenând, dirijând, cântând, fredonând, organizând serbări, imprimând, ținând discursuri, promovând valori, citind, scriind, muncind. Și lista poate continua. Dar mă opresc aici pentru a detalia unele dintre aceste aspecte.

Pe domnul profesor Andrei Dragoș îl definește, în primul rând, implicarea. Și se știe că această atitudine zidește, în contrast cu nepăsarea, care-l poate

Și-i cânt bucuria și-amarul

distruge pe om. Ca dascăl, se comporta firesc, știind să exploreze esențialul, fără a supraîncărca elevii cu informație stufoasă. Printre glume - și astfel respectând primul principiu din „Codul profesorului”: „Zâmbește. Zâmbind vei comunica mai ușor cu cei din jur.” - , blânde ironii, citate, orele domnului profesor erau adevărate delectări. Crea o atmosferă destinsă, bazată pe prietenie, respect și încredere. Fire deschisă, nu-l indispuceai cu întrebări, nelămuriri sau curiozități. La fel, îl știu conferindu-ne încredere în propriile capacități, încurajându-ne. Și ce denotă toate acestea dacă nu tact pedagogic și empatie? Am și acum în fața ochilor o imagine dinamică: acum explicând, problematizând, apoi elaborând schița de idei, desenând la tablă, dar și ajutându-ne să ne finalizăm desenele în caiete. Dominat de sâmburele curiozității, al înțelegerii vieții sub multiplele ei aspecte, îl vedeam având diverse preocupări. Spre exemplu, în pauze rămânea uneori în sala de clasă, analizând o planșă de la altă disciplină, o hartă, citind un articol. Spirit practic, ne determina să participăm activ atât la ore, cât și în afara lor: la amenajarea laboratorului de biologie, a „colțului verde” al școlii, a grădinii de flori, a coridoarelor prin crearea de planșe, expoziții de pictură - picturi pe care le realizam de data aceasta sub îndrumarea doamnei Dragoș.

Domnul profesor a știut să valorifice talentul fiecăruia, să ne responsabilizeze. Iar acestea prin propriul exemplu. Nu degeaba se spune că exemplul profesorului, nu vorba îl educă pe elev. Totuși are și cuvântul puterea lui: îmi amintesc un citat pe care-l afișase domnul profesor pe coridor: „Un om nu este mai mult decât altul dacă nu muncește mai mult decât

Sînt suflet în sufletul neamului meu

el". Deși încă de când eram elevă am în minte aceste cuvinte care exprimă cultul muncii, acum le înțeleg parcă mai profund: nu numai munca fizică este promovată, ci și cea spirituală. În acest sens, domnul profesor ne-a îndreptat atenția prin activitățile extracurriculare pe care le desfășura. Acestea ni se păreau și mai interesante. Să ieși din spațiul rutinat al băncii, al sălii de clasă, înseamnă pentru elev un motiv de relaxare, ceea ce nu se poate spune că se întâmplă și pentru dascăl, pentru că acestea necesită mai mult efort. Astfel, domnul profesor a devenit dirijor al corului, instructor de dansuri, păstrător al tradițiilor strămoșești. Îl știu înregistrând astfel de obiceiuri vechi, determinându-ne să îmbrăcăm portul popular la serbări sau alte evenimente din viața satului. Iar aceste activități le desfășura nu numai cu noi, cei care eram atunci la gimnaziu, ci și cu cei mai „mari”: tineri, adulți și „seniori”. Mi-au plăcut mult orele de cor, la fel cele de dansuri populare, deși nu am performat în aceste activități și nu aveam talent pentru ele. Și, totuși, mă atrăgea ceva, ce atunci nu puteam defini, însă acum cred că știu ce era: nu activitățile în sine erau importante pentru mine, ci anumite stări, atitudini pe care le transmiteau: patriotismul, bucuria, admirația pentru valoare.

Îmi răsună în minte și un alt cuvânt, de data aceasta de la deschiderea unui an școlar: „Preotul, Profesorul și Părintele sunt cei mai importanți într-o comunitate, fiecare cu rolul și rostul său...”, promovând astfel respectul și determinându-ne să apreciem dăruirea. De asemenea, îmi amintesc de Ziua Eroilor, sărbătorită cu adevărat la Finteușu Mare: cu slujbă, cu rugăciune. Și includ aici și cântecele patriotice -

Și-i cânt bucuria și-amarul

rugăciuni din și pentru popor, și poeziile alese de doamna profesoară Dragoș pentru a le recita noi, elevii: „Doamne, ocrotește-i pe români”, „Bocetul lui Ion fără de mormânt” etc. ale lui Adrian Păunescu... Toate acestea însemnau pe de o parte emoții puternice, care se constituiau treptat în sentimente, dar mai ales curaj în promovarea patrimoniului național.

Din viața și activitatea sa învățăm dăruirea totală pentru artă și cultură, slujirea Frumosului și lupta continuă pentru impunerea valorilor în viața societății. Oscilând între zbuțiu și liniștea finalizării ei, domnul profesor Andrei Dragoș poate fi considerat un învingător!

Georgiana-Dumitrița REDNIC

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Un nume pentru eternitatea satului Finteuș - prof. Andrei Dragoș

„*N*e-am cunoscut prin cântec și ne-am unit eforturile pentru ca împreună să dăruim neamului românesc cântece care luminează viața oamenilor”.

Prof. Andrei Dragoș - dirijor - a dăruit mult cântecului coral în fruntea bărbaților din Finteuș, fiind încununat apoi cu laude și aprecieri naționale și internaționale, indiferent dacă au evoluat într-un sătuc din deal sau vale, ori la Bruxelles, Paris, Tel Aviv, Chișinău, radio și televiziuni pe glob etc.

Corul bărbaților din Finteuș a constituit un model de dragoste pentru neam și glie, la aceasta contribuind din plin prof.-dirijor Andrei Dragoș.

Marele dirijor prof. Valentin Băințan, iar astăzi prof. dirijor Andrei Dragoș în fruntea corului din Finteuș și-au contopit viața cu ceea ce spuneam „Țăranul este talpa țării”.

Atunci când ai fericirea de a asculta Corul din Finteuș, parcă asculți o binecuvântare trimisă tocmai din ceruri, pentru noi, neam românesc, popor omenos, blând, bun, harnic și iertător, cum sunt coriștii din Finteuș în frunte cu dirijorul lor, prof. Andrei Dragoș.

Și-i cânt bucuria și-amarul

7 decembrie...

Cu ocazia împlinirii vârstei mele de 60 de ani, corul bărbătesc din Finteuș (spre surprinderea mea) s-a oprit în fața porții maramureșene de la Casa dorurilor mele și coriștii au intonat, într-o interpretare și dăruire inegalabilă colindul *Deschide ușa, creștine* și *La mulți ani*. Îmbrăcați cu gube, cioareci, căciuli, înșirați în curtea casei mele pe o zăpadă de 30-40 cm, au dat impresia unei icoane a nemuririi pe care au și realizat-o pe pelicule TV și foto cu *Florile dalbe*.

Din cuvântul corului din Finteuș: „Din acest punct de vedere, ne asemănăm foarte mult, de aceea ne-a animat dorința să fim și noi prezenți la aniversarea a 60 de ani de viață la «Casa dorurilor mele», loc al copilăriei dumneavoastră.”

„Stejari” printre „Stejari” la pădurea cabanei Stejarul din apropierea drumului Satulung – Șomcuta, am filmat pentru Televiziunea Română împreună cu corul din Finteuș *Măicuța când m-a făcut, Rosmarin în colțul mesii, Bate vântul dorului* și altele care sunt documente în filmoteca Televiziunii Române, filme care nu vor pieri niciodată pân-o fi român-român pe pământul lui stăpân.

Și atunci când pe parcursul istoriei am fost călcați în picioare precum firul de iarbă, coriștii din Finteuș n-au spus că-i doare, dar au făcut din cuvinte flori de cântec strămoșesc precum „Nu uita că ești român, că tatăl tău a fost cioban, bunicul tău a fost TRAIAN și-n țara asta te-a lăsat să fii stăpân”.

Și nimeni n-a putut să pună lacăt pe gura marelui cor din Finteuș și nici cătuș pe mâini!

Acest cor este o istorie de neam și țară condus acum cu dăruire de dirijorul prof. Andrei Dragoș.

Sînt suflet în sufletul neamului meu

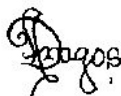
Cântecele bisericești fac parte integrantă din repertoriul corului din Finteuș – intonând imn de slavă lui Dumnezeu și poporului român – un cor patriotic românesc unicat printr-o interpretare inegalabilă pe plan național și internațional.

Și iată că așa, de la opincă până la vlădică, corul bărbaților din Finteuș și-a strâns toamnă după toamnă un NUME PENTRU ETERNITATEA SATULUI, precum Prof. Dirijor ANDREI DRAGOȘ.

Nicolae SABĂU
Cicârlău

În lunga perioadă a existenței noastre am realizat schimburi culturale cu formații corale, la început cu cele din apropiere: Ardușat, Șomcuta Mare, Buciumi, Vălenii Șomcutei, Valea Chioarului, ca apoi aria să se extindă la formații de prestigiu din țară și din străinătate, oferindu-ne reciproc din experiența acumulată, dar și prietenia și respectul care au rămas peste ani.

La Finteuș activează din anul 1974 Ansamblul folcloric „Stejarul”, care are scopul de a culege, conserva și valorifica scenic cultura tradițională din nord-vestul României. A reprezentat arta tradițională românească în țară și în Letonia, Polonia, Ungaria, Elveția, Italia.

Și-i cânt bucuria și-amarul

Corul din Finteuș și sentimentul național

Ascultând celebrul cor finteușean, cel de-odată cu Unirea, sentimentele pe care le trăiești sunt multiple și complexe. Trecând de latura artistică – și ea amprentată de vigoarea vocilor bărbătești, de omogenitate compartimentală și de un rusticism elevat, în care specificul zonal este menținut cu discreție – corul se impune prin mesajul său național-patriotic, care vine dintr-o istorie îndepărtată, însuflând românismul.

În repertoriul corului sunt bine așezate lucrări de gen, *Treceți, batalioane române, Carpații!*, *Când frumoasa Românie, Hai să-ntindem hora mare, Noi suntem cei chemați să apărăm munții noștri cei frumoși, Marșul veteranilor din '77, Dacii și noi, Pribeagul, Șoim român* ș.a. Vor rămâne înălțătoare peste veacuri versuri ca „Ardealul, Ardealul, Ardealul ne cheamă, / Nădejdea e numai la noi...”, sau „Măi, române, n-auzi goarna / N-auzi cântecul prin munți? / Lasă-ți plugul, lasă-ți coasa / Și părinții tăi cărunți...”, ori „Nimic în lume nu-i mai sfânt / Și mai frumos pe-acest pământ / Decât sa mori ca luptător / Înfașurat în tricolor”.

Au rămas memorabile întâlnirile corului cu marii noștri poeți Nichita Stănescu, Gh. Pituț, Ion Iuga, Adrian Păunescu sau cu istoricii Vasile Netea,

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Ioan Bota și alții. În urma unei asemenea serate muzical-literare poetul Adrian Păunescu nota într-un cotidian central: „Preamărire vouă, țărani grăniceri din niciodată supusul Maramureș. Preamărire vouă, oameni din Finteușu Mare, [...] stegari ai unei memorii istorice și ai unui neclintit ideal!”¹

Într-o perioadă în care sentimentul național a avut mult de suferit datorită vitregiilor politico-economice manifeste, cântecele Corului bărbătesc din Finteușu Mare ne întorc într-o istorie atât de vie și plină de sacrificii izbăvitoare. Coriștii și distinsul lor dirijor – profesorul Andrei Dragoș ne dau speranțe că această nație română are încă resurse spirituale profunde, care vin din filonul de aur al strămoșilor daco-romani.

Prin asemenea falnici băbrați se menține vie flacăra istoriei unei țări și spiritul patriotic ce ne-a însușit națiunea română peste veacuri. Acum la ceas aniversar, urăm de bine și sănătate pe Dirijor, dimpreună cu ai săi coriști. Întru mulți și fericiți ani!

pr. lect. univ. dr. Teofil STAN
Centrul Universitar Nord din Baia Mare

1 Păunescu, Adrian, *Memoria justițiară*, în „România liberă”, nr. 10794/1979, p. 1.

*Un om al echilibrului -
prof. Andrei Dragoș,
dirijorul Corului Bărbătesc
din Finteușu Mare*

*C*u peste două decenii în urmă, mai precis în 1986, când am intrat, cu emoție, în rândurile corului bărbătesc de la Finteuș, am remarcat, între tenorii foarte buni, o voce care mi-a atras atenția, m-a impresionat într-un mod foarte plăcut și pe care dirijorul de atunci, domnul profesor Valentin Băințan (binecuvântată să-i fie memoria) o aprecia mult.

Era vocea domnului Andrei Dragoș, fiu al satului, profesor de fizică-biologie și directorul Școlii cu clasele I-VIII din Finteușu Mare.

A moștenit de la tatăl domniei sale, Nistor Dragoș (un mare solist al corului), o voce de aur, o plăcere de a cânta și o pasiune pentru muzică pe care puținii, în ziua de azi, le au.

Această pasiune pentru muzică s-a răsfrânt și asupra generațiilor de copii care i-au trecut prin mână și pe care i-a învățat nu numai tainele materiilor predate, ci și tainele muzicii corale pentru copii și arta dansului popular, artă pe care, și azi o face foarte bine, având, alături de dânsul, un grup de dansatori și instrumentiști foarte talentați cu care a participat la

Sînt suflet în sufletul neamului meu

numeroase festivaluri de dans popular, atât în țară, cât și în afara granițelor ei, ducând cu cinste și onoare prestigiul Maramureșului, în special prestigiul Țării Chioarului.

Întâlnirile care au urmat începând cu acel an, 1986, când ne vedeam la repetiții la cămin sau în grădiniță duminica (eu având bunicii din partea mamei la Finteuș), cât și în următorii ani în care am trăit momente de înaltă ținută sufletească împreună cu corul și domnul Băințan, a făcut posibilă o cunoaștere mai apropiată a domnului Andrei, cunoaștere care s-a transformat rapid într-o relație de prietenie și simpatie reciprocă (eu aflând că bunica mea și cu mama domniei sale au fost verișoare, le-a chemat pe amândouă Reghina, au fost din același sat – Vălenii Șomcutei și s-au căsătorit tot într-un sat – Finteușu Mare), de colaborare sinceră și fructuoasă pe altarul muzicii corale românești.

Așa se face că, în anul 2003 când domnul Băințan se retrage de la cârma corului (din pricina sănătății șubrede și a vârstei înaintate), domnul Dragoș va prelua corul și bagheta dirijorală, fapt care m-a bucurat nespus, mi-a risipit îndoielile și neliniștile pricinuite de anumite zvonuri negre care vizau chiar încetarea activității corului din cauza lipsei unui dirijor care să aibă răbdare cu noi, să ne cunoască sufletul și viața, să ne înțeleagă și să-și dorească să colaboreze cu noi dincolo de orice bariere și concepții, greșite zic eu, legate de pregătirea socio-profesională a corului, transportul și remunerarea dirijorului.

Toate acestea nici că se puteau mai bine găsi decât în persoana domnului profesor Andrei Dragoș.

M-a impresionat vocația profesorului, a omului

Și-i cânt bucuria și-amarul

iubitor de frumos, dublată de o sensibilitate pedagogică evidentă, antrenată prin studiul cărților și al oamenilor.

Mi-am dat seama că aveam în fața noastră un om al echilibrului, caracterizat de îmbinarea armonioasă a două exigențe contrastante: severitatea și blândețea, am conștientizat faptul că era vorba de o blândețe severă, adică de o atitudine fundamentată pe competențele sale profesionale impregnate cu dragoste față de oameni în general, de coriști în special.

După o perioadă scurtă de acomodare cu noul rol, domnul Dragoș încearcă și reușește introducerea în repertoriul nostru coral a mai multor piese care tratează atât de frumos și elocvent dragostea de neam și țară, iubirea de aproapele și preamărirea lui Dumnezeu, precum și reintroducerea altor piese, grele ca valoare, peste care uitarea încerca să-și lase praful.

În țară, peste tot unde a fost invitat corul (iar aceste invitații n-au fost puține), domnul Dragoș a realizat concerte foarte frumoase. Etalând un repertoriu foarte variat și bogat, a reușit să transmită acea emoție și trăire românească specifice sufletelor delicate, sensibile, de o mare finețe, ale românilor, iar răsplata au fost numeroasele aplauze și bisări, precum și promisiunea de a reveni în mijlocul auditoriului.

Din anul 2005 înapoi, domnul profesor Andrei Dragoș realizează un proiect extraordinar – „Preaslăvirea prin cântec a neamului românesc și a limbii române” –, proiect care se derulează anual, printr-o ieșire într-o comunitate românească din diaspora.

Cu fiecare recital, inimile românilor din Barcelona, Paris, Milano, Madrid, Torino, Salzburg, Roma

Sînt suflet în sufletul neamului meu

etc. au tresărit de emoție, bucurie și plăcere la auzul cântecelor patriotice, al doinelor, al colindelor vechi, autentice.

Toate aceste minunate lucruri realizate de domina sa, precum și multe altele, au făcut ca inima și sufletul acestui român adevărat să nu obosească și să nu renunțe niciodată, chiar dacă țara a trecut și trece prin momente dificile, motiv în plus să-și dorească alături de noi să înfăptuiască, prin cântec, acest frumos dar nu ușor deziderat: „Iubirea de Neam și Țară”.

Profit de acest prilej pentru a-i ura multă sănătate, alături de cei dragi (familie prieteni, coriști), să rămână același om optimist și vesel, cu privirea senină și sufletul plin de iubire, iar dacă Dumnezeu va vrea, să rămână mulți ani în fruntea corului, pentru un motiv destul de serios din zilele noastre, care lovește atât statele din U.E., cât și de pe alte continente: „Un popor care-și uită tradițiile, datinile, obiceiurile, cultura și valorile culturale se poate considera o națiune pierdută!”

Cu considerație și mulțumire, aceste modeste rânduri pentru tot ce-ați făcut și faceți în continuare pentru sufletul meu și al celor care gândesc și simt românește, vă îmbrățișează

Cosmin TĂMÂIAN
corist, Finteușu Mare

Dirigintele meu de la școală și de la cor

*D*irijorul nostru este om de-aici, din sat, și îl cunosc de când eram mic. Ceva mai târziu, la școală, mi-a fost profesor, diriginte, director. E o bucurie pentru mine, și așa va fi cât voi trăi, să-mi amintesc de acei ani. Deși eram numai „de jumate” cuminte, nu mi-a scăzut niciodată nota la purtare și în general nu făcea așa ceva cu elevii. Ne lăsa întotdeauna o șansă, ne înțelegea purtările copilărești și i-am simțit întotdeauna protecția, chiar părintească, aș putea spune. Era foarte apropiat de noi și uneori ne plimba cu Dacia lui personală, ceea ce era grozav pentru noi, pe-atunci. Ne ducea și la cules de prune (de exemplu) la SMA Șomcuta, tot cu mașina lui. Sigur că-i plăcea dacă răspundeam bine la ore, ne răsplătea și cu note cu câte un punct mai mult decât am fi meritat (eu, cel puțin, îmi dădeam seama de acest lucru), ca să ne încurajeze, iar dacă nu știam, mai uita să ne pună notă. Astea contribuiau, pe lângă dorința noastră de a-l vedea mulțumit de cunoștințele acumulate, și la cumițirea noastră (parțială, desigur). Pentru mine, Domnul Dragoș rămâne dascălul ideal, cu mult talent, tact pedagogic, răbdare, bunăvoință dusă până la generozitate. Astăzi, la cor, îl consider tot un profesor-diriginte. Ne cunoaște bine, ne știe găsi părțile

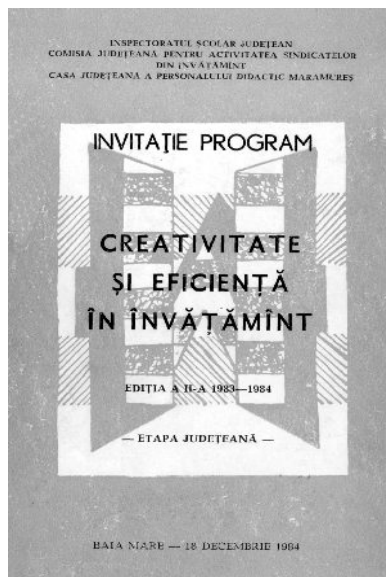
Sînt suflet în sufletul neamului meu

bune și înmulți talanții fiecăruia din noi. Ca și profesorul, este și dirijorul desăvârșit, care dozează perfect exigența și indulgența așa încât toți să vrem să tindem spre perfecțiune, toți (mulți foști elevi ca și mine) să vină cu plăcere la repetiții, să fie disponibili la efortul cerut de artă, să nu abandoneze corul și, astfel, formația să meargă din succes în succes, continuând ceea ce au început bunicii noștri acum aproape o sută de ani, conduși de unchiul Domnului Dragoș (fratele bunicului său). Este foarte punctual la repetiții (cum este peste tot), dar îi iartă pe cei întârziți, așteaptă, n-are ce să facă, pentru că mai important pentru el este că au venit până la urmă.

Mâine, 16 octombrie 2012, am planificat să-mi fac horinca de anul acesta – încep pe la 10-11, durează o zi și-o noapte, da' iese de prima calitate și-om ciocni un pahar de noroc și de viață lungă, în 17 noiembrie, și-om zice, fiind Postul Crăciunului deja, și niște colinde de pe la noi, cum nu-s altele mai frumoase.

Din suflet, vă doresc Mulți și Fericiți Ani, Domnule Diriginte-Dirijor!

Ioan UȚĂ
corist, Finteușu Mare

XV. GEOGRAFIE

ȘIRUL ȘCOLII :

1. prof. IOSIF COVACI — Școala nr. 20 Băta Mare
2. prof. NICOLAE BOAR — Liceul Inđ. nr. 2 Băta Mare
3. prof. FRANCISC KIRCHMAJER — Școala nr. 1 Sighet

1. Cercetarea orizontului local pînă la înălțimea pleivelor din cadrul școlii de geografie.
prof. GAVRIŁA ȘTEPCU — Școala Săliștea de Sus
2. Formarea concepției științifice despre lume și viață în urile de geografie.
prof. LIVIA PATRASCU — Școala nr. 16 Băta Mare
3. Necesitatea folosirii hărților în predarea geografiei la clasele a VI-a și a VIII-a.
prof. IOANA LESIU — Școala nr. 2 Cavale
4. Teste utilizate la evaluarea cunoștințelor de geografie în ciclul gimnazial.
prof. IOSIF COVACI — Școala nr. 20 Băta Mare

5. Peștera de la Vălenii Somcului.
prof. ANDREI DRAGOȘ — Școala Primăria Mare — Somcu-
la Mare

6. Soluțiile din cultura românească a văii Tisei și utilizarea lor.
prof. NICOLAE BOAR — Liceul Inđ. nr. 2 Sighet: Maramureș

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Andrei n-are nevoie de cuvintele mele pentru a se face știut

Andrei n-are nevoie de cuvintele mele pentru a se face știut. Îl cunoașteți, unii, chiar mai demult ca mine, așa că nu-mi rămâne decât a-i dori zile bune în ani mulți și... lungi.

A umblat Pământul pe toate părțile și-n toate hărțile. De când a preluat bagheta Finteușului, a început să întinerească. Îi doresc să mă ia și pe mine cu el și să întinerim până vom da în mintea copiilor. Că bine s-a zis: „Lăsați copiii să vină la Mine!...”

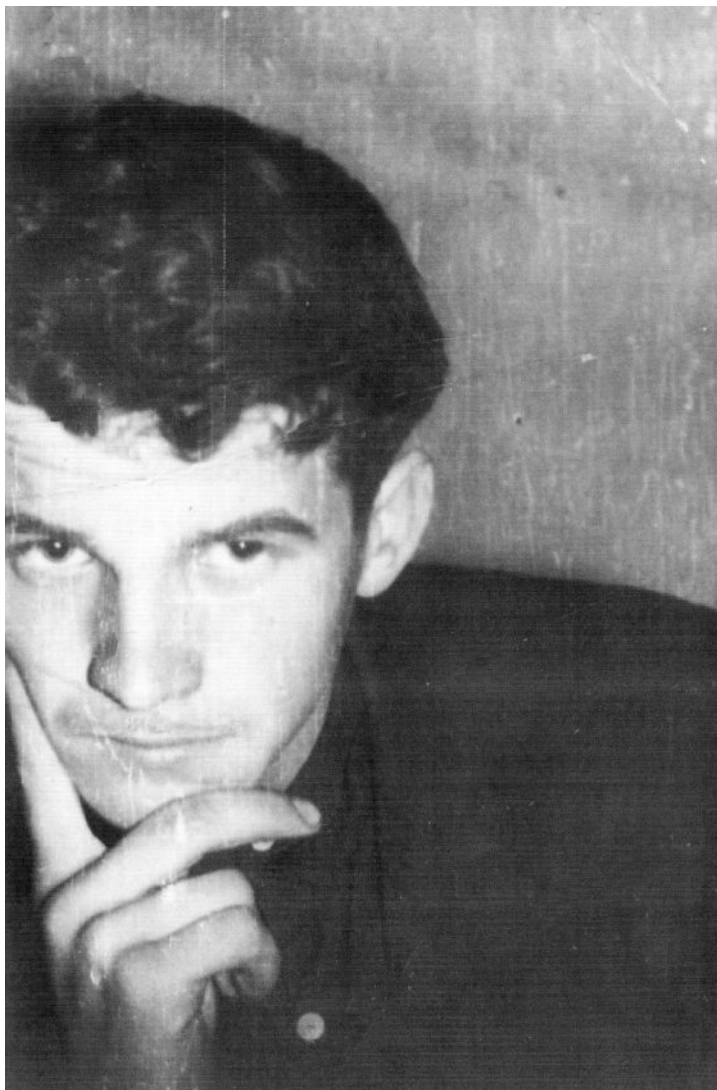
Atât.

Las și eu în seama altora pocalele și osanalele și păstrez pentru mine bucuria de a ști că Andrei mă consideră prieten.

Puteam să scriu mai multe, dar mi-am adus aminte de o pildă pe care, chiar dacă am mai spus-o, vreau să o repet, căci este pe potriva lui: cine se îndestulează cu puțin se face vrednic de mult!

Sergiu Vitalian VAIDA

„Vine Cluju’ pe la noi”

Sînt suflet în sufletul neamului meu

„Sînt inimă-n inima neamului meu”

Andrei DRAGOȘ

*A fost destinul meu să vin
în lume în satul în care cântecul exprimă
cel mai profund dragostea de glia
străbună și de Dumnezeu*

Nu știi ce m-a legat atât de mult de acest sat, dar nu se putea altfel, doar aici am văzut lumina zilei, într-o familie de țărani iubitori de frumos, de pământ, harnici și cu credință în Dumnezeu.

Așa că nu a fost alegerea mea, a fost destinul meu să vin în lume în satul în care cântecul exprimă cel mai profund dragostea de glia străbună și de Dumnezeu, aici, unde unchiul tatălui meu (fratele bunicului), ajutat de preot și de directorul școlii din vremea respectivă, s-a gândit că ar fi bine ca marele eveniment care se apropia – „Unirea cea Mare” – trebuie întâmpinat cum se cuvine.

Spre sfârșitul Primului Război Mondial, adună bărbații care nu erau plecați pe front și pregătesc întâmpinarea celui mai mare eveniment pe care-l va avea neamul românesc – Unirea tuturor teritoriilor românești într-un stat unitar și independent, „România Mare”. Ce păcat că, din această Țară a românilor, de-a lungul timpului, lupii flămânzi ai Europei au sfârtecat bucăți pe care n-am reușit să

Și-i cânt bucuria și-amarul

le recuperăm în momentele favorabile pe care ni le-au oferit evenimentele istorice.

În 1 Decembrie 1918, la Șomcuta Mare, sub numele Corul Plugarilor din Finteușu Mare, susțin primul concert, moment, probabil, unic în România, ca începutul activității artistice a unei formații corale să fie legat de ziua de 1 Decembrie 1918, și care are ca deviză „Ne-am unit inimile, sufletele și glasurile pentru a proslăvi prin cântec neamul românesc”.

Orice s-ar spune, corul din Finteuș este o istorie vie, care păstrează în paginile sale cele mai semnificative și mai expresive cântece, prin care promovează momentele istoriei naționale, dragostea de Țară și credința în Dumnezeu.

Ce curaj, ce șansă, ce moment favorabil atunci când se cânta numai ce trebuia cântat, când, sub notele din partitură, textele conțineau... partidul, Ceaușescu, din partiturile corului nostru parcă intenționat au fost șterse aceste cuvinte, înlocuindu-se cu Ștefan, Mihai, Tudor, Iancu, cu... pe-un picior de plai, pe-o gură de rai, trec batalioanele române Carpații, într-o Transilvanie frumoasă, la arme cu frunze și flori, așteptându-i izbânda și frații. Oare când vom trece cu frunze și flori peste Prutul cel despărțitor de frați și Țară, când visul cel măreț al lui Mihai Voievod Viteazu se va reîmplini și cei care ne conduc destinul își vor aduce aminte și se vor gândi la românii care trăiesc în afara României actuale?

Poate m-am legat de această parte a gliei străbune pentru faptul că Dragoș Andrei, birăul (primarul) satului, la sfârșitul veacului al XIX-lea a reușit împreună cu consătenii lui să cumpere de la Biserica reformată din Aiud, pentru sat, pășunea și pădurea de pe „Teietură”, că acest om a fost tatăl primului dirijor al corului din Finteuș și al bunicului meu, așa că eu sunt Dragoș Andrei a lui Nistoru lui Patric a Birăului, iar mama este Reghina Coltanului din

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Văleni. M-am născut în 17 noiembrie 1947, fiind primul copil, născut după șapte ani de la căsătoria părinților mei, căsătorie care a avut loc în prima parte a lunii noiembrie 1940. Am absolvit Facultatea de Științe Naturale și Agricole de la Institutul Pedagogic din Baia Mare, în 1971, și am activat ca profesor la Școala din Săpânța, apoi la Școala din Curtuiușu Mare, ca, în septembrie 1974, să fiu adus la Școala din Finteușu Mare, în calitate de profesor-director, de unde m-am pensionat în octombrie 2010. În 1972, m-am căsătorit cu Maria, profesoară de limba și literatura română, avem trei copii și patru nepoți. Activez în cor din anul 1963, cânt la tenor I, iar din 2003, sunt dirijorul corului. În octombrie 1974, am înființat Ansamblul Folcloric „Stejarul” din Finteușu Mare, cu scopul de a culege, conserva și valorifica scenic tradiția populară din nord-vestul României – costum, dans, cântec și obiceiuri.

**Promovarea sentimentului patriotic
a fost, este și va fi principalul obiectiv
al activității noastre**

Dragostea de țară este unul din cele mai nobile sentimente, păstrarea și cultivarea lui la tânăra generație este o datorie sfântă și obligatorie.

Noi, corul din Finteuș, avem o deviză: „Ne-am unit inimile, gândurile și glasurile pentru a proslăvi prin cântec neamul românesc”.

Am cântat pentru prima oară în 1 Decembrie 1918, ziua cea mai sfântă a neamului românesc, ziua pentru care și-au jertfit viața milioane de români, de-a lungul veacurilor, este ziua în care prin jertfă a apărut în lume

Și-i cânt bucuria și-amarul

„România Mare”, ziua în care visul milenar al românilor a fost împlinit.

Promovarea sentimentului patriotic a fost, este și va fi principalul obiectiv al activității noastre. Pentru a realiza acest obiectiv, am lansat proiectul cultural „Cântec din sufletul neamului”, acțiune cultural-patriotică de prezentare a istoriei poporului român prin cântec, de promovare a culturii spirituale și materiale a poporului român în plan intern și internațional, în mod special în comunitățile de români din afara țării.

Mesajul cântecelor noastre reprezintă un semnal de alarmă la starea de somnolență, de letargie, în care se află o parte a națiunii române – „Somnul rațiunii naște monștri” –, în direcția păstrării identității noastre spirituale și chiar teritoriale. Cei care vor reuși să-și păstreze identitatea spirituală (limba și tradițiile) vor dăinui pe pământ. Acest deziderat cere în schimb sacrificii materiale și voință națională, decizii ale celor care pot și au puterea să sprijine material acest demers, dar și ale celor care desfășoară activități în care acest sentiment trebuie promovat.

Patriotismul este specific celor mulți, celor care au fost sacrificați și care sunt sacrificați și în momentul actual, nu celor puțini, celor din vârful piramidei, care parcă s-au plictisit de atâta bine, uitând de cei care trudes pentru prosperitatea lor. Prea sunt sacrificați cei mulți pentru orgoliul celor puțini. Parcă este prea mare și multă sărăcia la cei mulți, pentru prosperitatea celor puțini. Să nu uităm că pentru păstrarea identității naționale merită să facem chiar sacrificiul suprem.

Sînt suflet în sufletul neamului meu

***Biserica este locul în care,
în fiecare duminică, corul participă
la realizarea Liturghiei***

La înființarea corului au contribuit trei intelectuali ai satului: directorul școlii, preotul și învățătorul; desigur, corul a fost și este strâns legat de biserică.

Biserica este locul în care, în fiecare duminică, corul participă la realizarea Liturghiei.

În perioada Dictatului de la Viena (1940-1944), Biserica a fost singurul loc în care corul s-a putut manifesta, aici organele de represiune hortiste n-au intervenit.

Corul este invitat să susțină Liturghia și în alte localități, iar atunci când ne găsim în deplasare, organizăm în așa fel ca duminică dimineața să participăm la susținerea Liturghiei în localitatea în care ne aflăm. În deplasările noastre în străinătate, un rol deosebit l-au avut parohiile ortodoxe din zona în care am fost. În străinătate românii sunt legați mai mult de biserică decât în țară, este locul în care se adună și discută diferite probleme; biserica contribuie la unitatea de tradiție și credință a românilor din diaspora. Astfel, am susținut concerte în Catedrala „Sfinții Arhangheli Mihail, Gavriil și Rafail” din Paris, în Biserica „Sfânta Cruce” din Torino, în Parohia din Lodi (Italia), în Parohia din Fonte Nuova și Mantova din Italia, în Alcalá de Henares din Spania, în Domul din Salzburg și în Biserica „San Lorenzo” din Torino, unde se află giulgiul cu care a fost acoperit trupul lui Iisus Hristos.

***Aceasta o considerăm noi cea mai mare
realizare: publicul să caute
să rezoneze cu artiștii din scenă***

Corul din Finteuș reprezintă un unicat național prin repertoriul abordat și prin modalitatea lui de a-l transmite publicului. Mesajul patriotic, național, pe care-l are repertoriul finteușenilor e unic în felul său, atât în conținut, melodicitate, cât și în costumație. Este un cor al coborâtorilor de pe Columna lui Traian, care prezintă istoria poporului român prin cântec, de la strămoșii noștri (daci), la perioada actuală, fiind promovate prin cântec marile momente ale nației române.

Emoțiile scenei sunt inerente și prezente în orice moment al actului cultural, cu atât mai mult la coriștii din Finteuș, care-și cântă marea dragoste de glia străbună, de Bunul Dumnezeu, de locurile natale. Sigur, emoțiile din scenă și sentimentele artiștilor sunt transmise publicului, se realizează o comuniune, o unitate de simțire, spectacolul devine o comuniune de sentimente. Aceasta o considerăm noi cea mai mare realizare – publicul să caute să rezoneze cu artiștii din scenă.

***Concertele noastre sunt lecții de istorie
națională, sunt lecții de educație
muzicală și iubire de aproapele tău
și de Dumnezeu***

Activitatea în corul din Finteuș are două laturi: de a transmite sentimente și a educa prin cântec publicul spectator și de a te autoeduca prin propriile tale acțiuni.

Concertele noastre sunt lecții de istorie națională,

Sînt suflet în sufletul neamului meu

sunt lecții de educație muzicală și iubire de aproapele tău și de Dumnezeu. Acest mesaj este receptat atât de spectator, cât și de corist.

Coristul trebuie să fie un om complex, care este capabil de sacrificiu în pregătirea proprie și în acțiunea de expunere a celor receptate spre public. Coristul trebuie să aibă harul cântatului în cor, să facă acest lucru din plăcere și cu plăcere, să-și respecte statutul de corist și să-i respecte pe spectatori.

Desigur, ne naștem diferiți, dar aici, în grupul nostru, deprindem unii de la alții lucrurile minunate ale vieții în colectivitate, făcându-ne conștienți de puterea pe care o are o colectivitate umană. Suntem împreună la bine și la rău, ne ajutăm reciproc, împreună putem face mai multe și mai ușor.

***Femeile de la sat au tot mai puțin timp
pentru a produce
cu tehnică rudimentară, manuală,
diferite produse care au devenit deja
produse artizanale***

Noi, coriștii, nu am renunțat la portul tradițional.

Coristul din Finteuș are două costumații: cea de vară, alcătuită din pantalon alb, cămașă, vestă, pălărie de paie; și costumația de iarnă, din pantalon tip „cioareci”, gubă și căciulă neagră.

La Finteuș se poartă iarna căciula neagră, iar vara pălăria de paie, dar cu calota mai joasă decât cea de pe vremuri. În sărbătorile de iarnă mai vezi câte-o femeie cu guba sură, sau cu zadie de lână (șorț de lână specific Chioarului) – doar în rare cazuri se mai văd pe drum, în mod

Și-i cânt bucuria și-amarul

special femei, purtând gube, dar, știți, odată trebuie să dispară un lucru și apoi este prețuit la adevărata lui valoare.

Din vechea industrie casnică a dispărut torsul, nu se mai cultivă în și cânepă, foarte rar se toarce lână. Se țes mai rar covoare, zadii de lână și ștergări. Femeile cos năfrâmi din „delin” cu modele aplicate prin cusătură cu mătasă. Se fac ștergari, fețe de masă, perdele cu ciur. Este o metodă decorativă pe pânză țărănească, prin eliminarea unor fire prin tăiere, rămânând pânza cu găuri pătrate, după un anumit model. Se face manual dantelă, care se folosește la ștergari, fețe de masă, la cearceafuri.

Cu siguranță, în satele românești, vechile activități tradiționale, țesutul, cusutul, cultivarea plantelor textile (în, cânepă) au dispărut, în favoarea produselor industriale, doar croiul și modelul decorativ diferă de la o zonă folclorică la alta. Parcă folclorul sau tradiționalul îl mai găsim în rare cazuri, chiar în scenă, în spectacolele de folclor, dar și acolo predomină kitsch-ul, prostul gust. Totul este comercial, în detrimentul tradiționalului.

Sătenii au renunțat la produsele vestimentare tradiționale datorită facilității de a procura vestimentație și încălțăminte produse pe cale industrială. Femeile de la sat au tot mai puțin timp pentru a produce cu tehnică rudimentară, manuală, diferite produse care au devenit deja produse artizanale. Poate ar fi interesant ca în unele localități să se creeze centre de producție de bunuri de larg consum, costumații tradiționale, finanțate de stat, care apoi să fie valorificate în magazine specializate. Dar, până suntem săraci, nu cred că așa ceva se va întâmpla.

Despre folclor

Valorile cele mai de preț ale omului sunt cele spirituale, purtate în suflet – acestea sunt perene și ne-

Sînt suflet în sufletul neamului meu

muritoare, nu pot fi răpite de nimeni, în comparație cu cele materiale, care sunt palpabile, au o anumită durată, sunt consumabile și trecătoare.

Ca totalitatea bunurilor, și cele spirituale reprezintă o zestre moștenită și transmisă din generație în generație, supusă unei evoluții istorice, și reprezintă identitatea distinctivă și inconfundabilă a unui popor.

Datinile, obiceiurile și tradițiile au rămas de veghe ca niște candelă pe altarul existenței și nemuririi noastre. Cântecul, dansurile populare, costumul, obiceiurile de peste an și din viața omului sunt manifestări complexe, folclorul în general este o parte integrantă a vieții sociale și spirituale a comunității în care s-a creat, numai că, în condițiile actuale, folclorul încetează, de regulă, să mai fie expresia nevoilor și sensibilităților colective ale satului contemporan. Urbanizarea vieții rurale face producția folclorică anonimă, cu caracter colectiv, să sufere multiple transformări.

Înainte, folclorul aparținea clăcilor, șezătorilor, unde, prin cântec, dans și povestiri, întreținea buna dispoziție – aici se cânta, se juca, se povestea, se dezlegau ghicitori, se legau prietenii, se povestea despre unul și despre altul, dar în același timp se desfășurau munci în colectivitate. În aceste comunități rurale se producea, se șlefua, se accepta sau se respingea creația populară, iar în felul acesta era un produs colectiv, și nu individual. Această operație are loc acum în mod special în spectacole scenice sau în emisiuni de radio și televiziune care au rol de conservare și valorificare a tezaurului folcloric național.

Ca parte a patrimoniului universal de valori, cel național are originalitate și specific greșit pe substratul uman al poporului român, deci este unic și distinct, dar în același timp se integrează în fluxul creator mondial.

Poporul român posedă un bogat patrimoniu național

Și-i cânt bucuria și-amarul

care trebuie perpetuat, cultivat și promovat de la o generație la alta, de aceea tendința de a-l îmbogăți, de a-l ridica continuu, de a-l menține tot timpul în memorie, de a-l promova în cadrul patrimoniului mondial de valori este o îndatorire de onoare a fiecăruia dintre noi. Alături de limba română – cum spunea marele Nichita Stănescu, „Limba română este patria mea” –, folclorul este cartea noastră de vizită, este buletinul de identitate al poporului român în fața lumii, este „Icoana nației române”.

Neglijând patrimoniul spiritual, și în mod special cel popular, ne sărăcim sufletul și riscăm să ne rețezăm rădăcinile înfipte în acest pământ binecuvântat de Dumnezeu, din care este extrasă seva spirituală a acestui neam.

Sub aspect material, patrimoniul spiritual trebuie protejat, sprijinit și finanțat, deoarece el reprezintă și va reprezenta peste veacuri fundamentul istoric al națiunii române.

În același timp, patrimoniul spiritual trebuie ferit de fenomenele perisabile, care se vede că sunt inevitabile în acest domeniu, mai ales în perioada actuală, când pe plan național și mondial circulația valorilor spirituale este foarte mare și accesul la ele este foarte lesnicios, dar noi trebuie să abordăm acele manifestări care ne caracterizează și ne definesc, fără să atentăm la integritatea și acuratețea creației autentice; în același timp, trebuie să acceptăm ideile no-vatoare, dar acestea să fie reprezentative pentru noi, ca popor, și să ne poată defini în cadrul culturii mondiale.

Doar pentru cauza nobilă pe care o promovăm

Corul funcționează și datorită sacrificiilor pe care le fac soțiile, mamele și familiile noastre, cei rămași acasă, care

Sînt suflet în sufletul neamului meu

preiau îndatoririle gospodărești care nu suferă amânare în executarea lor. Animalele și unele lucrări nu pot aștepta până venim acasă din deplasări. Soțiile ne asigură costumația adecvată și curată pentru realizarea spectacolelor, ele ne pun în bagaj mâncarea necesară pe timpul deplasării, ele rămân singure cu grija zilei de mâine, pentru ce? – doar pentru cauza nobilă pe care o promovăm.

Un rol deosebit îl au administrația locală (Consiliul local al orașului Șomcuta și Primăria), Consiliul Județean Maramureș, care ne ajută financiar în realizarea unor proiecte culturale pe care le promovăm, cum ar fi Festivalul Coral „Valentin Băințan” și manifestarea artistică „Cântec din sufletul neamului”.

La fel trebuie să-i amintesc aici pe oamenii de bună credință (sponsorii) care ne ajută financiar și material în activitatea noastră.

„Dobașu” a dispărut...

În Chioar – zona etnofolclorică de care aparține Finteușul – „Danțu” era principala manifestare duminicală de peste an; iarna se organiza în casele mai spațioase, iar vara în șura unui cetățean care accepta ca, din primăvară până toamna târziu, la casa lui să se adune tot satul. Ca manifestare anuală, danțul culmina cu „Vergelul”, care se organiza în sărbătorile de iarnă, începând cu cele trei zile de Crăciun, Anul Nou și Bobotează. Vergelul, sau danțul danțurilor, este danțul inițiativ, aici intrau în danț (la joc) perechile de dansatori – cei mici –, care începeau să joace în comunitate pentru prima dată. La Finteuș cânta la danț familia Negrea, renumită pentru violoniștii și instrumențiștii pe care-i avea, iar plata pentru cântat se făcea prin zile

Și-i cânt bucuria și-amarul

de clacă din partea fiecărui dansator. Peste an, se organiza claca danțului.

Dacă în lume se vorbește de Finteuș, se vorbește datorită acestei formații corale, probabil unicat în țară și poate în lume. Membrii formației corale nu au în sat un statut aparte, nu sunt vedete, sunt simpli cetățeni care au în preocuparea lor și acest hobby (cântatul în cor). Ei sunt conștienți într-o măsură de importanța activității lor, dar nu în profunzimea fenomenului produs. Lipsa de cultură și de preocupare în domeniu îi privează de anumite sensuri profunde ale mesajului transmis, de fapt și spectatorii savurează doar mesajul direct, patriotismul cântecului, și nu necesitatea implementării lui în adâncul sufletului, ca acesta să devină „Crez”.

Coriștii în sat sunt admirați, dar nu invidiați, sunt oameni înțeleși și considerați necesari, prin ei s-au realizat multe lucruri în comunitatea noastră.

Sigur, „dobașu” a dispărut, anunțurile se fac prin mass-media, dar în Finteuș, la sfârșitul fiecărei Liturghii duminicale, preotul anunță evenimentele care vor avea loc în săptămâna care urmează. Concertele corului care au loc în Finteuș sunt puține, dar întotdeauna cu sala plină, la ele participând și cetățeni din satele limitrofe.

Moșia Finteuș

În funcție de locul de muncă, coriștii își organizează timpul și modul lui de utilizare. Cu mici excepții, coriștii au gospodărie cu animale pe care le întrețin, iar atunci când sunt deplasări, aceste sarcini rămân în seama soției sau a altora rămași acasă.

În Finteuș se cultivă porumb, grâu, triticale, ovăz, cartofi, plante furajere (trifoi, lucernă, ghizdei), legume

Sînt suflet în sufletul neamului meu

pentru consumul propriu. Pe dealuri sunt livezi semiintensive și plantații de vie. Cerealele nu sunt comercializate la piață, se folosesc în propriile gospodării sau pentru hrana animalelor și îngrășatul porcilor, care apoi sunt comercializați la piață (târg).

Numărul animalelor din gospodării a scăzut mult. În Finteuș se cresc vaci, cai, porci, păsări de curte (găini, curci), s-a redus foarte mult numărul bivolilor și al cailor (locul lor fiind luat de tractoare). Multe familii au iepuri, porumbei și familii de albine. Sunt familii care cresc oi (aproximativ 250 de oi – numărul lor s-a redus: înainte erau 4-500 de oi).

Suntem un sat situat la distanță față de pădure, așa că animalele sălbatice vin mai rar în sat (vulpi). În câmp mai umblă mistreți, căprioare, dar pagubele produse sunt mici (normale).

Peripețiile sunt multe, așa, ca și anii trecuți peste noi...

Peripețiile sunt multe, așa, ca și anii trecuți peste noi, unele pozitive, altele negative, dar toate în colectivitate sunt depășite mai ușor. Peripețiile sunt legate de mijloacele de transport, care în unele cazuri cedează atunci când nu te aștepti; așa s-a întâmplat în decembrie 2010, când ne deplasam la Târgu Jiu și un mic furtun de cauciuc de la sistemul de răcire al autocarului a cedat, iar timpul de reparație a fost de șase ore, lucru care a dus la pierderea concertului planificat la Teatrul din Târgu Jiu. Dar cu această ocazie am constatat și atașamentul unor oameni față de noi. Președintele Asociației cultural-patriotice „Avram Iancu” ne-a facilitat accesul rapid într-un atelier

Și-i cânt bucuria și-amarul

de reparații al firmei de transport urban din Cluj-Napoca. O altă întâmplare a fost cu ocazia ultimului turneu de la Roma. Unui corist i s-a făcut rău pe scenă și a leșinat în timpul concertului. Rapid, s-a intervenit, iar organele locale au solicitat serviciul salvării și s-au făcut investigații speciale la un spital din Roma, privind starea de sănătate a colegului nostru. De ce amintesc un asemenea eveniment? – Pentru a atrage atenția asupra pregătirii deplasărilor, ca toate detaliile să fie abordate și pregătite cu multă seriozitate, deoarece nu se știe când apare neprevăzutul. Asigurarea medicală pe care a avut-o colegul nostru ne-a scutit de unele neplăceri care se pot ivi în asemenea cazuri.

Trebuie amintite aici și câteva evenimente deosebite pe care le-a trăit corul în ultimii doi ani. În decembrie 2010, corul a susținut un șir de concerte la Târgu Jiu, Turceni, Turnu Severin, iar în 6 decembrie la ora 18, am fost oaspeții profesorilor și studenților de la Universitatea de Vest din Timișoara. La finele concertului susținut în Aula Magna a Universității, corul a fost distins cu diploma „Honoris Causa” pentru promovarea dragostei de țară prin cântec. În 15 decembrie 2010, corul a susținut un concert pe scena Ateneului Român, în cadrul Galei „10 pentru România”, prilej cu care a fost distins cu acest trofeu. În 1 octombrie 2011, în București, a avut loc Gala Premiilor U.N.I.M.I.R. pentru anul 2011. Printre cei premiați a fost și Corul Bărbătesc din Finteușu Mare, pentru promovarea culturii naționale. Am primit diploma alături de mari somități din arta românească: Mariana Slătinaru Nistor, Eugenia Văcărescu Necula, Gheorghe Zamfir, Daniel Podlovski, Dan Grigore, Cristian Mandeal, Horea Andreescu, Victor Rebengiuc – în total au urcat pe scenă și au primit premiile 23 de colectivități sau personalități artistice.

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Sărbători finteușene

Obiceiurile de sărbătorile creștine sunt păstrate la Finteuș, Crăciunul cu colindele, cu vizitele făcute reciproc, între rude și prieteni, în păstrarea unor tradiții, în prepararea unor produse culinare specifice sărbătorilor creștine.

În Finteuș, mulți locuitori țin posturile de peste an în întregime, iar marea majoritate a cetățenilor postesc în zilele de post de peste an, miercurea și vineria.

De Bobotează are loc sfințirea caselor și a acareturilor, copiii umblă cu „Chiraleisa”, iar în ziua de Bobotează are loc sfințirea „Aghiazmei Mari”, la fel se face de Rusalii, când se sfințește apa și hotarul – se iese în țarină pentru acest moment.

În ziua Bunei Vestiri, dimineața, se aprind în grădini focuri, care vor purifica grădina și familiile.

În Duminica Floriilor se sfințesc ramurile tinere de salcie, care se așază la intrările în casă și grajduri, pentru a opri duhurile rele să intre înăuntru.

În postul Sfintei Marii (1-15 august) se face la biserică „Paraclisul Maicii Domnului”, la care participă în mod special foarte mulți tineri.

Sărbătoarea Învierii Domnului (Paștile) este precedată de cele trei seri (joi, vineri și sâmbătă), iar la ora 12 noaptea are loc Învierea, la care participă un număr mare de săteni. În ziua de Paști, familiile aduc la biserică o coșarcă special făcută cu un ștergar deosebit, în care sunt puse preparatele care se vor mânca în cele trei zile de Paști și care vor fi sfințite odată cu paștile (vinul cu prescura).

Sărbătorile laice sunt legate de cele creștine, dar se păstrează mai puțin. De 1 mai (Armindeni) se pun la porți buchete de ramuri înverzite, cu flori etc.

Și-i cânt bucuria și-amarul

Satul românesc este într-o continuă metamorfoză

Satul românesc este într-o continuă metamorfoză, în continuă mișcare și transformare, atât populațional, cât și material.

Satul rămâne pitoresc prin arhitectura tradițională care încă se mai păstrează la construcțiile vechi și în mică măsură la cele noi, dar satul a câștigat prin crearea utilităților necesare vieții – străzi asfaltate, apă curentă, canalizare, telefonie, televiziune prin cablu etc –, toate duc la uniformizare, dar se păstrează la sat relațiile interumane, ale vieții patriarhale, ale vieții rurale, relații umane mult mai apropiate decât la oraș.

Un eveniment la sat implică întreaga populație, cu mic, cu mare, toată lumea este angrenată și dispusă să facă ceva. În sat este mai proeminentă mândria de apartenență la o anume comunitate.

Dacă s-ar face un arbore genealogic în sat, s-ar constata că există legături de rudenie foarte apropiate într-un număr mare de familii, peste 30% sunt legați prin rudenie de sânge sau nași, cumetrii etc.

Ineditul spiritualității finteușene este vizibil și la coriști, în diferitele deplasări, când raportează totul la sat, făcând mereu comparații între obiectivele vizitate și Finteușul nostru natal, desigur, multe sunt ilare și produc o stare benefică asupra grupului.

Repetițiile la cor constituie un lucru obișnuit

Repetițiile la cor constituie un lucru obișnuit – în fiecare duminică, de la ora 14.30 începem repetițiile care se termină după două, două ore și jumătate.

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Repetiții organizăm și peste săptămână, seara, atunci când împrejurările o cer, în fața unor spectacole, sau când avem ceva deosebit de pregătit.

Repetițiile constituie și un prilej de a ne întâlni, de a discuta diferite probleme care vizează bunul mers al comunității.

Unde nu sunt tineri, nu se poate face progres

La dispariția satului românesc și-au adus contribuția deciziile iresponsabile de industrializare forțată a României în perioada comunistă, când tinerii migrau de la sat, de la activitatea nerentabilă din C.A.P., spre activitatea industrială, la un salariu cât de cât satisfăcător. În acest fel au rămas sate în care în momentul actual trăiesc doar bătrâni ale căror posibilități fizice și financiare nu pot susține activitatea gospodăriilor private.

Noile guverne venite după 1989 n-au adus nimic bun pentru sat, legile care guvernează activitatea în agricultură sunt haotice, de dragul respectării proprietății în agricultură, terenul s-au fărâmițat, făcând ca activitatea agricolă să fie nerentabilă. În felul acesta satele s-au depopulat, iar unde nu sunt tineri, nu se poate face progres.

Finteușul este un sat la distanță mică de Baia Mare și mulți locuitori fac naveta la diferite firme din oraș, în timpul liber desfășurând activități în gospodăria proprie.

Cu toate acestea, folclorul nu se stinge: se metamorfozează, se transmite de la o generație la alta, de la o comunitate la alta, sau prin mass-media. Aici trebuie luate măsuri radicale în ceea ce privește promovarea emisiunilor folclorice, în special la TV – televiziunile comerciale, în care

Și-i cânt bucuria și-amarul

este promovată folclorul, dar nu și cel de calitate și tradițional, ci un folclor comercial, care denaturează originalul.

În proiect - un muzeu al corului

Corul are o arhivă condusă din anii '70, care conține fotografiile, înregistrări audio și video, afișe, programe, invitații, decupaje și articole din ziare, trofee, medalii, carte de onoare și multe alte documente.

Se păstrează aproximativ toate documentele, deoarece la un anumit moment, toate pot avea valoarea lor.

Sperăm ca după realizarea reparațiilor capitale la căminul cultural, să organizăm acolo o sală (muzeul corului) în care să fie expuse diplome, trofee, fotografii, pliante etc.

Ne-am născut cu această „genă” a promovării dragostei de neam și țară prin cântec

La 1 decembrie 2018 vom avea 100 de ani de existență prin cântec. Pe parcursul celor 94 de ani de existență, în activitatea noastră n-au fost pauze, cu toate greutățile apărute. În perioada Dictatului de la Viena, când Ardealul de Nord a fost ocupat de hortiști, activitatea corului s-a desfășurat în biserică; aici, vrăjmașii neamului românesc n-au îndrăznit să dea cu barda decisiv.

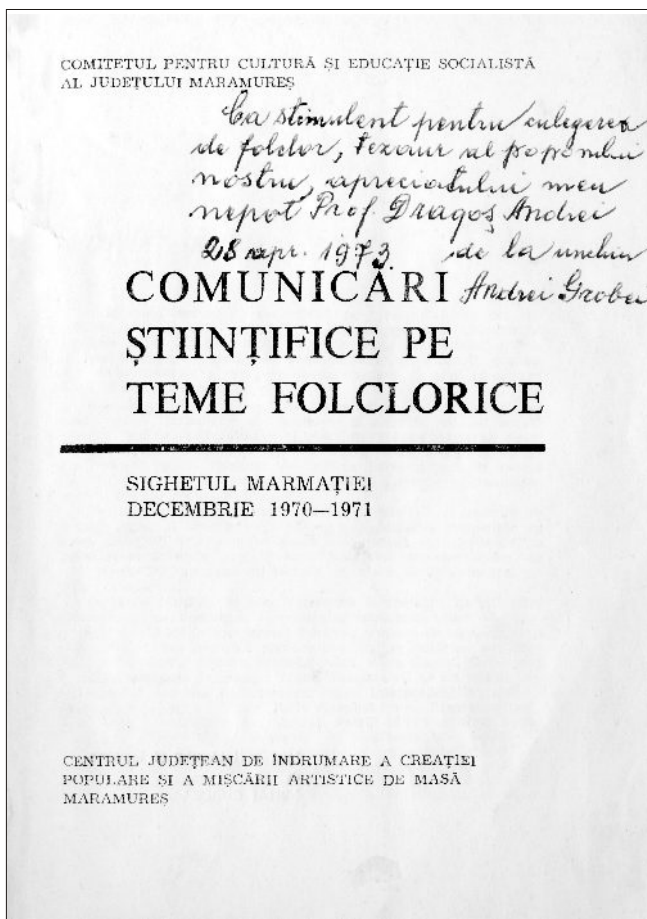
În perioada regimului comunist, am știut să păstrăm măsura, să punem la conservare valori patriotice extraordinare, pe care le-am scos la iveală atunci când a apărut momentul. La Finteuș era locul în care cei care conduceau destinele județului în perioada comunistă

Sînt suflet în sufletul neamului meu

veneau pentru a asculta în taină cântece pe care în altă parte nu le puteau asculta, iar din aprilie 1978, când a fost relansat cântecul „Treceți, batalioane române, Carpații”, în România au reapărut vechile cântece patriotice, pe care le prezentam la diferite spectacole omagiale. Ele au fost preluate de diferiți soliști și prezentate cu variațiuni. Desigur, suntem încântați că am fost factorul primordial al relansării vechilor cântece patriotice.

Liantul în activitatea noastră este faptul că ne-am născut cu această „genă” a promovării dragostei de neam și țară prin cântec dar și faptul că în cei 93 de ani am avut dirijori care au pus în prim-plan al activității acest deziderat, și că au fost legați în totalitate de finteușeni: Nistor Dragoș, Gheorghe Pop, Roman Sadoveanu, Valeriu Coteți și Andrei Dragoș s-au născut și au trăit aici, în acest minunat colț de țară. Valentin Băințan, la venirea în Finteuș, a fost fascinat de personalitatea satului, lansând dorința de a-și dormi somnul de veci în glia străbună din cimitirul satului de la biserica din Finteuș.

Cântatul în cor se transmite din generație în generație la finteușeni.

*Dedicația lui Andrei Grobei pe o carte dăruită
de acesta nepotului - Andrei Dragoș*

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Cuprins

<i>M-au botezat în 30 noiembrie 1947, în ziua Sfântului Apostol Andrei, punîndu-mi numele Andrei</i>	3
<i>Andrei DRAGOȘ</i>	
<i>În spirit șagunian autentic!</i>	
<i>Teodor ARDELEAN</i>	11
<i>Darurile primite de la Dumnezeu se cuvine să fie înmulțite și împărțite cu ceilalți</i>	
<i>†Justin Hodea Sigheteanul</i>	13
<i>Despre Dragoș Andrei, unul dintre străjerii identității culturale maramureșene</i>	
<i>Cătălin CHERECHEȘ</i>	16
<i>La aniversarea D-lui Andrei Dragoș</i>	
<i>Marin BARBU</i>	18
<i>Dăruire pentru oameni și neam</i>	
<i>Maria BĂINȚAN</i>	20
<i>Un om, o viață închinată învătământului, culturii și cântecului</i>	
<i>Pamfil BILȚIU</i>	24
<i>Omul Andrei Dragoș, care s-a dedicat cu toată ființa, cu toate forțele, cu toată inima, cu tot sufletul educației și culturii satului său</i>	
<i>Dana BOGDAN</i>	28

- Andrei Dragoș - un om de mare caracter, serios,
disciplinat, talentat, un om care în fiecare împrejurare
dă dovadă de multă seriozitate și competență,
respectându-și întotdeauna cuvântul***
Aurel BOLBOS 31
- Andrei Dragoș - Aniversare***
Florica BUD 33
- E om de la țară, și îi place așa!***
Ioan BUDA ȚEȚU 36
- De la 1 Decembrie 1918 la „Românii au talent”!***
Cristian BUICĂ 38
- ... să-i placă și lui Dumnezeu!***
Octavian BUTUZA 41
- Per aspera ad ASTRA***
Constantin CORNIȚĂ 44
- Părinții - un dar divin***
Iuliana Maria DĂNCUȘ 46
- Atitudinea transparentă și naturală față de
copilul din bancă***
Claudia DRAGOȘ 50
- Profesorul Andrei Dragoș
sau un destin împlinit***
Gelu DRAGOȘ 52
- Ars longa, vita brevis est!***
Mirel GIURGIU 54
- Eseu? - pentru prof. A. Dragoș***
Virgil GROBEI 59

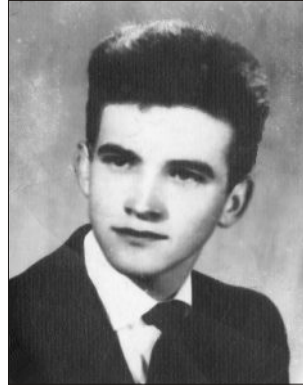
Sînt suflet în sufletul neamului meu

ANDREI DRAGOȘ - 65	137
<i>Ehei, ce vremuri mai erau odată</i>	
Dragomir IGNAT	60
<i>Vocația, dăruirea, aspirația</i>	
Corina IONESCU-MATIES	63
<i>Cu aleasă prietenie...</i>	
Livia LAZĂR	65
<i>Și Corul din Finteuș, și dirijorul acestuia sunt niște embleme ale Maramureșului</i>	
Ioana LUCĂCEL	69
<i>Prietenul drag</i>	
Gheorghe MAIORESCU	70
<i>Profesorul Dragoș a dat continuitate și unitate grupării corale din satul natal, Finteușu Mare</i>	
Adrian MARCHIȘ	74
<i>Ambasadorul unei reviste</i>	
Nicoară MIHALI	76
<i>Profesorul și Poetul</i>	
Gheorghe PÂRJA	79
<i>Dumnezeu să-l binecuvânteze și să-i dea putere să poată continua</i>	
Ioan PETROVICI	81
<i>Despre tata, cu mândrie</i>	
Andrea POP	82
<i>Prin competență profesională și atașament afectiv Andrei Dragoș, transmite generațiilor viitoare arta corală a Maramureșului</i>	
Aurel POP	86

<i>Punte peste generații</i>	
Gheorghe POP	88
<i>Leagăn de cântec, leagăn de dor...</i>	
Iuliana-Andreea POP	91
<i>Suflete, ia-ți rădăcinile, du-te la Finteușu Mare și cântă!</i>	
Ovidiu PURDEA-SOMEȘ	95
<i>Dascălul în slujba comunității</i>	
Georgiana-Dumitrița REDNIC	97
<i>Un nume pentru eternitatea satului Finteuș - prof. Andrei Dragoș</i>	
Nicolae SABĂU	101
<i>Corul din Finteuș și sentimentul național</i>	
Teofil STAN	104
<i>Un om al echilibrului - prof. Andrei Dragoș, dirijorul Corului Bărbătesc din Finteușu Mare</i>	
Cosmin TĂMĂIAN	106
<i>Dirigintele meu de la școală și de la cor</i>	
Ioan UȚĂ	110
<i>Andrei n-are nevoie de cuvintele mele pentru a se face știut</i>	
Sergiu Vitalian VAIDA	113
<i>„Sînt inimă-n inima neamului meu”</i>	
Andrei DRAGOȘ	115

*Cu familia,
de Sfintele Paști (1953)*

Absolvent de licen (1965)

Andrei Dragoș la 4 ani

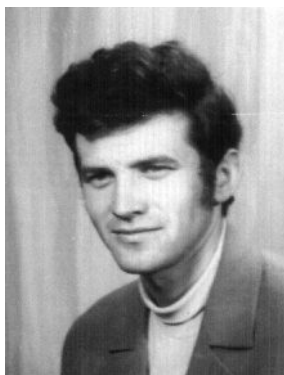
Cu familia (1964)

Și-i cânt bucuria și-amarul

ANDREI DRAGOȘ - 65

Septembrie 1966

*1973 – La Fântâna satului, în Toplița – Sălaj
(pasionat de speologie)*

Sînt suflet în sufletul neamului meu

*Cu orchestra studenților – Revelion 1968
(Cantina Institutului Pedagogic din Baia Mare)*

În anul I de facultate – Revelion 1968

Și-i cânt bucuria și-amarul

Cu un camarad, în timpul stagiului militar (1966)

Cu corul din Finteușu Mare, la Alba Iulia, în noiembrie 1983 (spectacol închinat împlinirii a 65 de ani de la Unirea Transilvaniei cu România)

Sînt suflet în sufletul neamului meu

1972 -
Andrei și Maria Dragoș

Și-i cânt bucuria și-amarul

1977 - La Râmnicu Vâlcea
- Festivalul „Cântecele Oltului”

Cu tariful Ansamblului „Stejarul”
al Școlii Generale cu Clasele I-VIII din Finteușu Mare

Sînt suflet în sufletul neamului meu

1984/ '85 – Un grup de tineri din Ansamblul „Stejarul” înființat de prof. Andrei Dragoș

Suită de dansuri din Chioar – februarie 1987

Ansamblul de tineri „Stejarul” din Finteușu Mare

Și-i cânt bucuria și-amarul

1986 – „Tabăra internațională a pionierilor” – întâlnirea de la Finteușu Mare

Turneul de la Riga – Letonia (august 1990)

*Secvență din spectacolul
„Seară maramureșeană” – martie 1988*

Sînt suflet în sufletul neamului meu

1987 – Fotografie realizată pentru foaia volantă editată de C.C. al U.T.C.

Cu senatorul Gheorghe Mibai Bârlea (centru) – oct. 1998

La TVR Timișoara

Și-i cânt bucuria și-amarul

Corul de copii al Școlii Generale din Finteușu Mare, dirijat de prof. Andrei Dragoș (1988)

Ansamblul „Stejarul”, la Kakolewnica – Polonia (4 iunie 2000)

Cu Ansamblul „Stejarul”, la Negrești Oaș (8 septembrie 2004)

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Ansamblul „Stejarul”, la festival, în Polonia

La Cornaux - Elveția

Și-i cânt bucuria și-amarul

Imnul Europei în repertoriul corului din Finteușu Mare

■ Ioan BUDA, IETU

Ultimele luni au fost pline de evenimente pentru Corul bărbătesc din Finteușu Mare. După ce au participat, la Iași, la manifestările organizate de Fundația culturală ASTRA, în perioada 16-17 iunie, corul a fost prezent la Putna la manifestările dedicate împlinirii a 500 de ani de la moartea lui Ștefan cel Mare. ■

În ziua de Sf. Maria corul a participat la un concert de muzică religioasă organizat la Mănăstirea Brîncoveanu din Simbăta de Sus (Județul Brașov).

Azi, coriștii sînt la Neagrești - Oaș, unde participă la „Zilele orașului”, deplă-

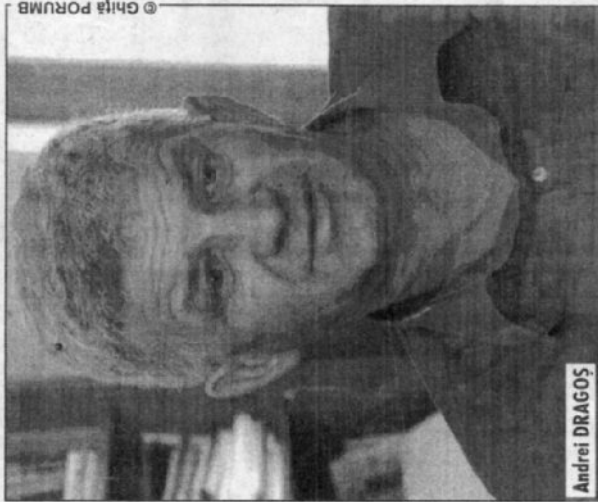
sarea fiind efectuată împreună cu copiii din Ansamblul folcloric „Stejarul” din Finteușu Mare.

Peste două, săptămîni (18-19 septembrie) ar trebui să fie prezente la Deva, unde se vor sărbători „Zilele latinității”.

Dirijorul corului, **Andrei Dragoș**, ne-a spus că la multe manifestări festive nu are cine să cînte imnul național, folosirea casetelor sau ale C.D.-urilor reducînd din nota de festivitate.

Pentru sărbătoarea de la Deva, corul a inclus în repertoriu Imnul Europei, cu un text în limba latină scris de **Roland Peter**.

Muzica este compusă de **Ludwig van Beethoven**, fiind ultima parte din „Oda bucuriei”. ■

© Ghiță PORUMB

Andrei DRAGOȘ

Glasul Maramureșului, 8 septembrie 2004, p. 2

Sînt suflet în sufletul neamului meu

O duminică de neuitat

Maria Băițașan vorbind
finteușenilor,
parte dintre ei pe scenă

În 28 august, mi-am adunat puterile risipite prin cei 80 de ani de viață și de activitate și am răspuns onorantei invitații făcută de prof. Andrei Dragoș, dirijorul Corului bărbătesc din Finteușu Mare, de a participa la prima ediție a Reuniunii corale "Valentin Băițașan", în memoria celui care a fost soțul meu "omul, patriotul, profesorul și dirijorul", cum stă scris pe placheta omagială acordată de Primăria și Consiliul local al orașului Șomcuta Mare.

După popasul de reculegere la mormântul acestuia, cu lumânări, flori și rugăciune, am ajuns la căminul cultural, unde zeci de autoturisme și autocare anunțau o prezență numeroasă. Coriștii mi-au făcut o primire emoționantă, prezent între aceștia fiind și Valer Dragoș, fratele actualului dirijor, și mâna dreaptă, altădată, a sotului meu.

Binecunoscutul realizator de emisiuni televizate Octavian Butuza a deschis sărbă-

toarea din sala căminului cultural în care era prezent un public numeros, dar și personalități marcante. Moderatorul evenimentului, împreună cu dirijorul corului, au oferit o mare surpriză spectatorilor: o convorbire cu marele compozitor Mircea Neagu, care a oferit numeroase lucrări sotului meu, pentru a fi interpretate în primă audiție, între care "Miorița", compusă special pentru finteușeni și interpretată admirabil de aceștia. Emoționant a fost și momentul în care s-a încercat legătura cu poetul Adrian Păunescu, dar a venit răspunsul din partea fiicei sale Anamaria: "Tata nu poate răspunde la telefon". Nu știu motivele, dar e posibil să-și fi amintit dureașa veste, care l-a impresionat până la lacrimi, când a aflat despre moartea sotului meu. A și scris de altfel în revista "Flacăra", cu forța și profunzimea ce-i sunt specifice, un impresionant articol intitu-

lat "Ceruri libere pentru finteușeni și pentru Băițașan". Despre corurile participante, diplomele și plachetele acordate, despre întreg evenimentul, s-a consemnat într-o pagină din edițiile trecute ale ziarului "Grainul Maramureșului" și nu voi mai reveni.

În încheiere, aș dori să aduc sincere mulțumiri organizatorilor și participanților la acest onorant eveniment, iar domnului Butuza, toată recunoștința și gratitudinea mea. A fost o manifestare culturală și spirituală de înaltă vibrație, cu pricepere și minuțiozitate "pusă în scenă", prin care consider eu, Finteușu Mare și orașul Șomcuta Mare, inimă a ținutului Chioar, au dat o nouă strălucire preocupărilor și activității artistice, cu atât de bogată și veche tradiție, cu oameni deosebiți și de mare omenie.

Maria BĂIȚAȘAN,
învățătoare

Grainul Maramureșului, 17 septembrie 2010, p. 8

Și-i cânt bucuria și-amarul

*Cu corul, la Paris, în Biserica Ortodoxă „Sfinții Mihail, Gavril și Rafail”,
invitați de
preotul paroh Constantin Târziu (decembrie 2008)*

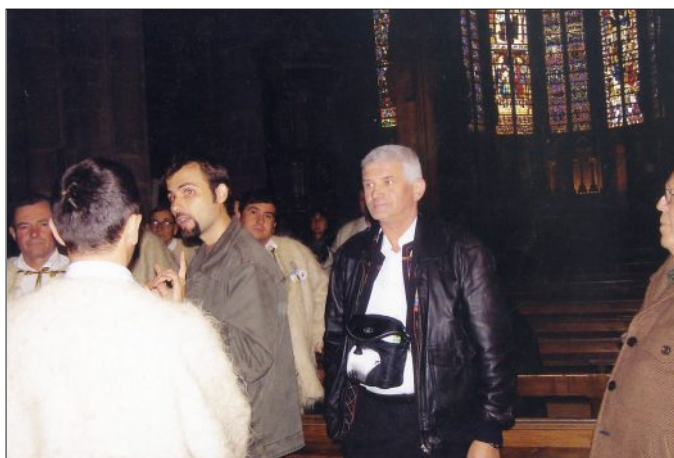

*Cu corul, la Paris, în ospăție la Angela Crăciun (om de afaceri din Baia
Mare), stabilită de mulți ani în Franța*

Sînt suflet în sufletul neamului meu

*În Domul din Salzburg, cu o parte din coriștii
participanți la un concert de colinde*

În Domul din Salzburg

Și-i cânt bucuria și-amarul

*În Domul din Salzburg, cu o parte din coriști,
după un concert de colinde*

*2004 - La Suceava, invitați la comemorarea lui Ștefan cel Mare la 500 de
ani de la moarte*

Sînt suflet în sufletul neamului meu

În Piața Mozart din Salzburg (25 noiembrie 2006)

*Corul Bărbătesc din Fintenișu Mare la Iași,
în fața Grupului Statuar al Voievozilor de la intrarea
pe dealul Copoului (mai 2004)*

Și-i cânt bucuria și-amarul

*Andrei Dragoș primind diploma de la PS Justin,
la Concertul de Pricesne „Din suflet de creștin”
(2009 – Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare)*

*Cu Corul Bărbătesc din Finteușu Mare, la Concertul de Pricesne
„Din suflet de creștin” (2009 – Catedrala Episcopală „Sfânta Treime”
din Baia Mare)*

*Ansamblurile „Stejarul” din Finteuș și „Vitrifolk Vitrival” din Belgia
(Finteușu Mare, 2009)*

*Corul Bărbătesc din Finteușu Mare
la Concertul „Colindă, colindă” (2008)*

*Andrei Dragoș cu un grup de artiști belgieni
din Ansamblul „Vitrifolk Vitrival”, la Finteușu Mare (2009)*

Și-i cânt bucuria și-amarul

ANDREI DRAGOȘ - 65

Andrei Dragoș cu copiii Nistor Dragoș și Iuliana Dăncuș, soția Maria și ginerele Ioan Doru Dăncuș

Nora Marinela Dragoș și fiica Andrea Pop

Sînt suflet în sufletul neamului meu

*Andrei Dragoș la botezul celui mai mic nepot, Ioan Andrei Dăncuș
(28 august 2011 – Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” Baia
Mare), cu ginerele Ionel Pop, fiicele Andrea Pop și Iuliana Dăncuș*

*Soția Maria, fiicele Andrea (cu Răzvan Marco) și Iuliana,
nepotul Cosmin Andrei Pop*

*Florica Dragoș (cumnată), soțul ei Valer Dragoș (frate),
fiica lor Roxana Dragoș Bumb, Nistor Dragoș (fiul lui Andrei
Dragoș), coristul Ioan Uță*

Iuliana și Ioan Andrei Dăncuș

Sînt suflet în sufletul neamului meu

Ginerele Ionel și nepotul Cosmin Andrei Pop

Tractorul bunicului Andrei Dragoș condus de nepotul Dragoș Dăncuș

Nepotul Răzvan Marco Pop

Și-i cânt bucuria și-amarul

ANDREI DRAGOȘ - 65

*Andrei Dragoș cu nepotul Dragoș Dăncuș,
la Finteuș*

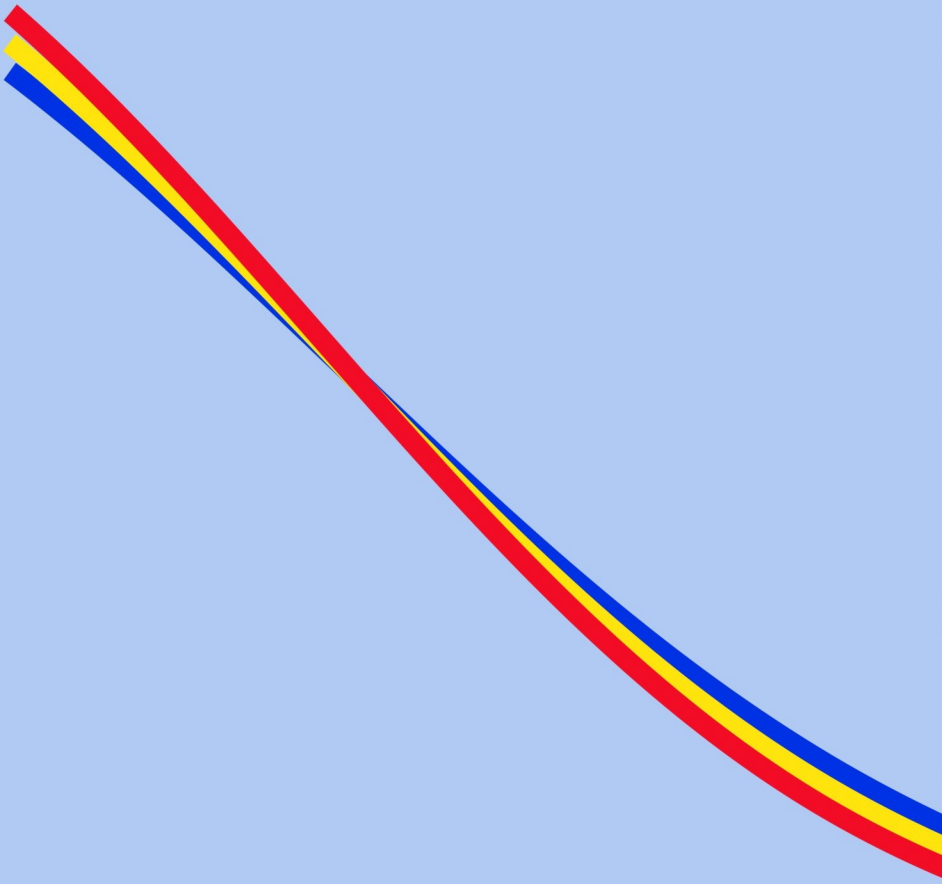

*Andrei Dragoș dirijând un concert de colinde
la Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Baia Mare, decembrie 2009*

Sînt suflet în sufletul neamului meu

ajutat de preot și de directorul școlii din vremea respectivă, s-a gândit că marile evenimente care se apropia

„Unirea cea Mare” trebuie întâmpinată cum se cuvine [...]” (Andrei Dragoș)

ISBN 978-973-1748-40-5

mă și de Dumbrăva, aici, unde murlul tatălui meu (fratele bunicii)